Ut questionibus. Tria facit fm Jo.mo. Primo ponit pemiu. Scdo statutu. Tertio tacite qoni rndet. scda ibi statuimus. tertia ibi: circa. Do.
a ¶ Maliciosam. vt seruirēt. s. parti que eos elegerat quā videbāt succūbere.
b ¶ Imponatur. ad quod puidere debet iudex. s. de do. 7 cōtu. finē. ff. si cer. pe. .l. quidam. Et no. ꝙ hic desideratur acceleratio: quod dic vt dixi. s. de electio. c. vltimo.
c ¶ Electis. simpliciter q2 si eēt ibi clausula vos: vl' alter vestrum vel ꝙ si nō oēs: non pcederet decre. dubitatio: sicut nec in iudicibus: sicut dicam in fi.
d ¶ Legitie. p lras suas vel nūcium litteratorie destinatū vel p iuratum nūciuz qd dic vt. s. de offi. deleg. prudentiam.
e ¶ Diffiniēdum. cū. s. ɔclusiuz est ꝙ nō restat nisi ferre sniam. s. de fi. instru. cū dilectus.
f ¶ Impedimēto. ergo tunc stabimus legi: cū hz īpedimētum legitimū: qd rescribere dz collegis vt in predicta decre. prudētiam. de delegato diximus vel pars id corā eis pbare dz.
g ¶ Quos. decernimus totalē ptātem 7c. qd sequit.
h ¶ Ciuilis. ff. co. ti. l. si in tres alias est. §. sub. l. itez si vnus 7 bona etiā fuit legis cōsideratio que voluit ꝙ pñtia 7 cōtradictio nō noceret. sed sic absentia q2 forsan ille si pñs fuisset traxisset alios in partem suam: 7 ē si. cum dicimus ꝙ alias tenet ɔsilium requirere 7 non sequi: vt no. s. co. ti. cum olim: sic dicit decre. ꝙ in electionib9 plus nocet contemptus ꝙ contradictio. s. de elec. venerabilē. 7 c. bone. Sed decre. ista voluit illum fingere presentē 7 contradicentē vt. j. sequitur ex cōsideratione equitatis que ponit in pnc. 7 sic diuerso respectu vtriusqz bona fuit cōsideratio 7c. 7 est si. qd no. s. de iureiur. cū ɔtingat. s. de rescri. .c. vl. Sed qd dices: nūquid seruabitur hec decre. in foro seculari? Dic ꝙ nō in locis q nō sunt in tpali iurisditiōe eccl'ie: qd dic vt dixi. j. de reg. iu. c. ij.

¶ Si ex tribus arbitris vnus noluit examinando vel diffiniendo negocio ītereēsse: duo pcedere poterūt ac si ille pñs eēt: circa iudices āt antiqua iura seruētur. Jo. an.

Ut qōnibus que plerūqz propter arbitroz voluntariam seu malitiosam[a] abñtiam remanēt īdecise: finis celerius imponatur[b]. ¶ Statuimus vt si ex trib9 arbitris a ptibus electis[c] eoz aliqs ab alijs legitime[d] requisitus ad examinandum vel diffiniēdū[e] vna cuz eis negociū: super quo in ipsos extitit cōpromissū nō curauerit cessante ipedimēto[f] legitimo ɔuenire: duo pñtes penes quos[g] lz lex ciuilis[h] aliud inuenire videat: totalez eo casu remanere decernimus ptātē[i] possint maliciosa seu volūtaria illius absētia nō obstante dictū examinare negocium 7 libere[k] diffinire sicut possent illo pñte: nec volente cū eis in vnā sniam cōcordare: vt sic ipsius abñtia pñtia repleta diuia[l] cū reputari faciat p pñte[m]. ¶ Circa[n] iudices vo ātiq iura volumus imutari.

Explicit liber primus.
Incipit liber secundus.
Rubrica De iudicijs.

i ¶ Ptātē. si cōpromittētes dixissent ꝙ si nō oēs 7c. hoc possent duo: 7 hec decr. supplet ac si ipsi dixissent 7 ē si. C. de rei vxo. act. l. vna. circa principiū.
k ¶ Libere. vñ si nolit ītereēsse examinationi: nō tenent ipsiuz in sententia vocare per hanc litteram. arg. ad hoc. j. de dolo 7 cōtu. cum qui. sed dic eum ad omnia citandum. arg. eius quod ibi dicam.
l ¶ Diuina. ad hoc. C. de iudi. pperandū. §. cū autem heremodiciū. s. de dolo 7 cōtu. veritatis cum si. j. de eo qui mit. in pos. c. vno.
m ¶ Presente. per hoc dico ꝙ nō est idem in duobus arbitris: qd hic dicitur in tribus: q2 si ex duobus vnus se absentat maliciose: alter nō pōt pcedere: q2 ī tribus duo sunt maior pars. s. c. pxi. Preterea ille absens habet p presente 7 cōtradicente: vt h vides. ergo neutrius valet snia. s. de re iudi. c. vlti. Nā tunc valet snia presentiū in hoc casu: qñ valeret eo cōtradicēte: al's nō: 7 per hoc dico etiā ꝙ si ī cōpromisso hoc actū ē ꝙ nō valeat ipsoz triū arbitroz snia. nisi omnes cōcordent: ꝙ nō habebit locum decre. ista eadē ratione: vnde tunc locū hz hec decre. cum simpliciter sunt assumpti: vt. s. dixi.
n ¶ Circa iudices. ptestatio quedā vl' tacite qōnis rñsio. Circa eos ergo dicit ꝙ aut sunt ordinarij. aut delegati. Si ordinarij aut quilibet p se 7 insolidum iurisdictionē habet 7 tūc pōt alter preuenire. s. de fo. cōpe. c. pe. 7 no. s. d ap. vt debitus. aut nō insolidum 7 per se sicut in capitulo vel sindico. vel hi qui audiūt causam presbyteri. diaconi 7 subdiaconi in his casibus omnes citare debēt 7 si due partes sunt presentes sufficit. ff. ꝙ cuiusqz vniuersa. plane. d decre. ab ordi. faci. .l. iij. nisi in predictis casibus vbi certus requiritur numerus. xv. q. vij. si autē. 7. c. felix. de re iudi. nō pōt. aut delegati: 7 tunc distingue: aut sunt dati simpliciter. 7 tunc vnus sine alio non procedit. s. de offi. deleg. causam matrimonij. aut cū clausula: 7 tunc iterū subdistingue. q2 aut cū clausula ista: vos vel alter vestrū aut cum illa: ꝙ si non omnes. In primo casu tene quod habes. s. c. lib. de offi. dele. cum plures. In secundo quod habes. s. de offi. deleg. prudentiā. Sed quereς: quare ius diuersum īter arbitros simpliciter datos 7 delegatos simpliciter datos: vt per superiora patuit. Dic ꝙ ius qd minus dictum est a partib9 supplet lex: sic alias. ff. eo. titu. item si vnus. §. principaliter. Judices autem maiori maturitate creātur: vt. s. de rescrip. statutum. 7 ideo ius in eis supplere nō vult. Item in iudicibus rigor attenditur: quia clementiores lege eē nō debēt. in auē. de iudi. §. oportet. colla. vi. arbitri aūt prout visum eis est pronūciant 7 plerūqz eliguntur amici: 7 possunt viles esse: 7 ideo ius magis circa illos prouidere 7 cōsiderare voluit: vt. s. in prin. decre.

Iuris esse. Primo ponit dictum. secundo excipit ibi: nisi. Do.
o ¶ Ambiguum. ambiguū est vbi opiniones sunt 7 iura varia videntur. s. de sen. excō. inter alia. Jo. an.
p ¶ Nō videtur. nec est. ff. de ar. quesitum.
q ¶ Delegatum. a contrario sensu videtur secus de ordinario. xxi. di. qlis de his que fi. a prelatis cum apostolica. Sed idē ī ordinario fm Ber. nō enim potest compellere partes coraz se venire psonaliter nisi in sequentibus casibus. C. de pcur. .l. vlti. 7 ideo de ipso dictuz nō fuit: quia de ipso non dubitatur per predictam. l. sed de delegato pape dubitat q videbat posse idem ꝙ papa quo ad illam causaz. liberum enim est cuilibet p se vel pcuratorem respondere .C. de his qui ad eccl'iaz confu. l. psenti. §. cū aūt .ff. de procur. l. i. j. de iura. calū. c. vlti. de pcur. querelam beneficiū autē iuris nemini auferendū est vt. xxviij. dist. de his .j. de reg. iur. indultum cum suis cōcor. ar. j. ꝙ psonaliter citatus psonaliter venire teneat. s. de do. 7 cōtu. cū dilecti. dic ꝙ illud obtinet in papa vt ibi no. 7 sic etiā. s. de ma. 7 obe. humilis d dila. c. vlti. 7 habēt hec locum in causis puatorū. In causis vero ecclesie collegij vel vniuersitatis de necessitate interuenit sindicus de iura. calū. in pertractādis. 7. c. seq. fm Ber.

I Nno. iiij. in gene. conci. lug.
¶ Judex delegatus nō hūs ad h spāle mādatū a papa nō pōt cōpellere partē vt psonaliter corā eo cōpareat nisi ex ratiōabili cā. Jo. an.

Iuris esse ambiguum[o] nō vi[p] iudicem delegatum[q] qui a sede apostolica mandatuz ad hoc nō receperit spāle[r] iubere nō posse alterutrā partiū corā se psonaliter in iudicio[s] comparere. ¶ Nisi cā fuerit criminalis[t] vel nisi pro veritate dicenda[v] vel pro iuramēto calumnie[x] faciendo: vl' alias iuris necessitas partes coraz eo exegerit psonaliter presentari.

Bonifacius octauus.
¶ Mulieres psonaliter ad iudicium qcūqz cā in iure nō expressa: inuite trahēde nō sunt: sed si necessariū sit ipsarū testimoniū in cā iudex expensis producentis ibit interduz mittet: 7 iudex frauduleter vadēs excōicatus ē. mulieres religiose ēt volentes extra monasterium suuz ex aliqua causa personaliter ad iudicium trahi non possunt qd cōtra predicta fit est irritum. Jo.

Mulieres quas vagari nō cō

r ¶ Speciale. quia tunc sicut papa id potest 7 ipse similiter. s. de pcura. c. penul. cum sius concor.
s ¶ Judicio. d extra iudicium nō dubitatur: 7 est si. s. eo. libro de restitu tio. in integ. c. ij.
t ¶ Criminalis. intelligas criminaliter intentata. Si enim de crimine agitur ciuiliter: bene interuenit pcurator. s. de pcur. tue de accu. sup his vide de tūc personaliter venire compelli nō poterit. Si autem criminaliter intētatur: procurator nō interuenit nisi in casibus. no. ij. q. vi. si quando. 7. s de accu. veniens. Sed querebat hic Ber. si admittatur pcurator in causa criminali: an valeant que facta sunt cum eodēz. Et videtur ꝙ sic si nō opponitur exceptio. C. de pcur. ita demuz. ff. de pcura. filiussa. §. veterani. 7 ea que fiūt cum falso pcuratore valent per cōsensum. ff. de. iudi. licet. ff. rē ra. ha. l. iij. §. falsus. Sed contra videtur. quia cōtra legez actum est. ff. d pub. iudi. l. penul. §. ad crimen. 7. v. q. iij. §. in criminalib9. dicebat Ber. ꝙ valet qd cum eo actum est p prima iura: ex quo nō fuit obiectū. Judex tamen talem procuratorem ex officio suo potest 7 debet repellere. s. de exceptio. exceptionem. cū suis concordan. 7. j. de accus. cum. p. nec obstat si iudex debet repellere. ergo non valuit iudiciuz: vide instantiam in excommunicato per predictam decre. exceptionem. j. de excepti. pia. 7 cum Bernardo concordat Guilielmus in speculo de procurato. §. i. versi. sed pone ꝙ in casu tali.
v ¶ Dicenda. puta prestando iuramentū de veritate: qd solūm olim pre stabat in spiritualibus: hodie secus. j. de iura. calū. c. i. in fi. 7 differt in eo a iuramento calūnie: q2 per illud respondetur de eo ꝙ credit 7 estimat. C. de iura. calum. l. ij. §. sinautem. per istud iuramentum de veritate respondetur vt littera sonat. s. de elec. dudum. ij.
x ¶ Calūnie. ꝙ pncipales psone prestare debent. C. de iura. calū. auē. pncipales 7. j. de iura. calū. in ptractādis qd verum est nisi procurator habeat ad id speciale mandatum. j. de iura. calum. c. vlti. in quo casu dicam ꝙ delegatus pncipalem ad iurādum cōpellere nō poterit cum ibi tunc nō sit iuris necessitas d qua sequitur: nisi forte principalis iustior sit ꝙ pcurator: 7 natura cause hoc reqrat. vel sciat melius veritatez: vt. C. de pcur. l. vlti. 7 facit ad hoc. s. de pcura. si quem in fi. co. lib.

Mulieres. Primo ponit prohibitionem mulieribus in genere. secūdo ibi: sed cum puisio hūnēbris circa ipsarum testimonia cū certa phibitione 7 pena. tertio phibitio circa religiosos ibi. Ceteruz. quarto decretum ibi: decernimus. Do. Ista decreta. Bonifacij extrauagā. erat qa edita ante compillationem huius sexti libri. Jo. an.

uenit: nec virorum cetibus immisceri[a] auctoritate litterarum[b] sedis apostolice vel legatorum[c] ipsius: aut alia[d] quacunqz ad iudiciuz personaliter euocari vl trahi inuitas[e] causa ferēdi testimonium: aut alia qualibet que in iure non exprimit[f] prohibemus[g]. Sed cum necessariū[h] fuerit testimoniū earūdem iuder expensis partis producentis[i] easdem tabellionem aut aliam personam idoneam[k] ad eas transmittat: vel si forte talis casus occurrerit quo iure[l] prohibente receptio testium alteri cōmitti nō possit iuder tunc proper hoc personaliter ad illas accedat[m]: aut si talis sit psone[n] iudicantis conditio: q̄ id p ipsum non deceat fieri vel nō possit[o]: mittat[p] ad eas prouiso q̄ casus huiusmodi videlz vt iuder vadat personaliter non fingat[q] nec fraus interueniat ī hac parte. Alioquin fictor hmōi vel fraudator ipso facto sententiam excōmunicatiōis īcurrat[r].

Ceterum femine religiose presertim que debent sub clausura morari[s] extra suum monasteriū vel clausuram non vocentur ad iudiciuz: vel trahantur ex quauis causa[t] personaliter: etiam si ad hoc volūtas accederet earundem[v]. Decernimus quoqz: vt ipso iure irritū sit ꝛ inane si quid contra p̄missa contigerit attentari. Idem.

Maior.xiiij.an.p se ꝛ p̄curatorez potest agere ꝛ defendere causam spiritualem: minor.xiiij.per se non agit. sed per procuratorem vl per procuratorem datuz auctoritate ordiarij ecclesiastici iudicis: ꝛ etiam delegati dati ad causas illas: filiusfamilias sine p̄ris assensu agit causam spiritualem. b.d. Joan.

Si annū[x] quartūdecimum[x] tue peregisti etatis in beneficiali b[y] ꝛ alijs causis spiritualibus[z] necnon ꝛ dependentibus[τ] ab eisdem ac si maior.xxv.ann.? existeres ad agendum defendendum per te vl per procuratorem quez ad hoc cōstituendum decreueris admitti debebis[ϝ]. Si vero infra quartum decimum annuz existas: per te agere aut defendere non poteris[a] sup ipsis: sed vel per tuum ep̄m vel p officialem eiusdez[b] tibi curator dabitur ad lites[c] huiusmodi[d] exercendas. aut tuipse si maior infante[e] fueris cum auctoritate alterius[f] eorūdem procuratorez ad eas poteris deputare. Delegatus etiā apostolice. ꝛ subdelegatus ab eo[g] tibi si non habeas curatorem[h] dare valeant: vel auctoritatem constituendi procuratorem[i] prestare ad illas causas vel lites dumtaxat que coram ipsis fuerint ventilande[k]. In huiusmodi[l] quoqz litibus siue causis quanquam in potestate patris existas: nec alias absqz ipsius assensu in iudicio regulariter[m] esse possis: eius: cum ōbis se intromittere nō habeat[n]: nequaquaz requiri debeat. ar. j. pri. rñ. nisi forte ratione persone puta si clericus esset.

a Immisceri. periculosa est. n. seruū cōmixtio. xviij. q. ij. diffinimus.
b Litterarū. generaliū itelligas: puta qbus cā cōmittit: si. n. spāliter expressum esset in litteris q̄ mulier trahi posset: secus ad hoc. s̄. c. proxi.
c Legatorꝫ: vel delegatorꝫ multo magis: ad h. s̄. de rescrip. statutū.
d Alia. puta ordinaria vel delegata ab eo.
e Inuitas. volētes. ergo possunt: ꝛ in hoc differunt religiose: vt. j. sequitur.
f Exprimit. s̄. c. pri.
g Prohibemus. nomeliorem conditionem mulierum q̄ mariū. ad idem. s̄. de sen. excō. mulieres. ꝛ. c. ea noscit. s̄. ō pigno. ex litteris. Interdū est deterior: quod dic vt no. s̄. de pe. ꝛ remis. noua. quedā. ad hoc. ff. de regu. iur. l. ij. Interdum par vtriusqz causa ꝛ de his no. in specu. de procu. §. i.
h Necessarium. qz nō sunt alij qui veritatē sciēant: vel non ita bene sciunt. xiiij. q. ij. q̄q̄.
i Producentis. iiij. q. iij. venturis. s̄. eodez li. de rescrip. statutū. ꝛ. C. de testi. quoniam. sicut ergo producens tenetur expensas ministrare testi producto: ita ꝛ tabellioni vel iudici q ad eas vadit: vt hic vides.
k Idoneam. presbyterum vel alium virum honestum coram quo iurent: ꝛ ibi etiam erit tabellio: ꝛ citabitur pars aduersa vt vadat visura eas iurare: vt. s̄. de testi. c. ij.
l Iure prohibente. vt in criminali criminaliter intentata: vt in auē. de testi. §. ꝛ qñ. ꝛ. §. hec omnia: ꝛ. C. de fide ītrumentorū: auē. apud eloquentissimum.
m Accedat. exp̄ēsis p ducentis vt supra non enim in hoc casu credo locum habere decre. s̄. eodē li. de rescrip. statutum. §. insuper.
n Persone. puta ep̄s vel superior ppter reuerētiā ipsi? pōtificalis officij: ad mulierculam eos ire nō decet: ad hoc. s̄. de offi. or. c. i. e. li.
o Possit. puta ratione infirmitatis: vel forte loci in quo morat mulier vel alia similia.
p Mittat. tabellionē vel psonam idoneam: vt dictum est. s̄.
q Fingat. vt iuder posset dominā visitare faciebat cā notari in testē.
r Incurrat. nō reseruat absolutionē. ergo alijs cōcedit de sen. excō. nup.
s Morari: vt. j. de statu regū. c. vno.
t Causa. videl nec seruare tenet decre. Nicolai quo ad psonalem cōparitionem: vt. s̄. eo. lib. de elec. indēnitatibus. §. sed cum eas.
v Earūdem. no. q̄ non potest quis renūciare iuri suo: ad idem. s̄. de foro compe. si diligenti. ꝛ quod ibi no. de sen. excō. contingit. Multos tales casus quere per Hccur. C. de pactis. si os in cōscribēdo. ꝛ. ff. de pac. l. pactum inter heredes. ꝛ per Gof. de regu. ad apostolicam. Sepe etiam procurarent moniales se ad iudiciū euocari vt claustrum exirent. ad idem. s̄. de senten. excōmu. relatum.

Annum. Prima pars tractat de minore. Secunda de filiofamilias ibi: in huiusmodi. Et prima iterum subdiuidit: qz primo tractat de minore quindecim qui est maior quatuordecim. Secunda ibi. si vero de minore quatuordecim q est minor vel maior septēnio. Jo.

x Si annum. etnanauit hec decre. ad declarationem eorꝫ que no. Ber. s̄. de resti. spo. ex pte. ꝛ de eta. ꝛ qualita. ex ratione. ꝛ Gof. Jnno. ꝛ Posti. e. ij. c. indecorum. ꝛ. s̄. de p̄cu. accedens.
y Quartūdecimū. in mare hoc intellige in muliere. xij. ꝛ sic ītellige predictam decre. de resti. spo. ex parte ꝛ pbatur. s̄. eo. lib. de elec. indēnitatib? i. rñso. s̄. de spon. impub. cōtinebatur. Jo. an.
z Spiritualibus. puta matrimonio ꝛ similibus.
τ Dependentibus. vt dote que dependet a matrimonio: de dot. post diuor. resti. capitulo tertio.
ϝ Xrv. an. sine curatore: sicut maior.
a Debebis. in matrimonio hoc erat expressum in predicta decreta. ex parte. Sed quia quidam dicebant id speciale in criminali matrimonio. ideo emanauit hec lata constitutio. sed quod idem esset in spirituali probatur per decreta. de electio. dudum. i. de reg u. postulasti. ꝛ hoc facit: qz huius voluminis cōpilatores de tutelis ꝛ curis non posuerunt tanq̄ de materia nobis nō multum necessaria. ꝛ aduerte quia quod h dicitur quidam tenebant indistincte. Jnno. dicebat q̄ debebat dari curator ſm qō in versicu. sequen. de minore. xiiij. dicitur. Posti. autem suo capite ꝛ quadam similitudīe distīguebat inter maiores. xvij. an. vt tunc haberet locum prima opinio: qz talis prodire pōt in publicum. iij. q. vij. §. tria. ad hoc. s̄. eo. lib. de p̄cura. qui generaliter in fi. vel. xviij. ſm ea q̄ no. de offi. delega. cum vicesimum ꝛ minores. xvij. vt tunc habeat locum opi. Jnno. ꝛ hāc viam mediam dicebat tenēdaz argu. de offi. delega. querenti. hec no. de eta. ꝛ qualita. indecorum. ꝛ in summa eiusdez titu. §. etas. sed reprobatur hec opinio. vt hic vides. Jo. an.
b Eiusdem. nō enim sufficit: immo nec requiritur patris auctoritas: non enim de patrimonialibus tractamus in quibus id locum habet. C. de bo. que lib. non oportet. ꝛ. l. cum nō soluz. ꝛ. j. in fi. c. nec imperatoris vel alteri? iudicis secularis cū spiritualis ꝛ ecclesiastica sit causa. xcvi. distin. bene quidem. s̄. de iudi. at si. ꝛ de arbi. contingit. arg. ff. ad trebel. ille a quo. §. fi. ꝛ. l. seq.
c Ad lites. ad hoc. C. de cur. in ll. dan. per totum. C. de cur. fu. l. fi. in prin.
d Huiusmodi. s. spirituales quasi de tēporalibus nō dependentibus se intromittere nō debeat. ar. j. pri. rñ. nisi forte ratione persone puta si clericus esset.
e Infante. i. in septēnio. s̄. de despō. impuber. Ifas. ꝛ. c. accessit: minor. n. etas ignorat qd videat. C. de fal. mo. l. i. in fi. Sed vices quā cām spirituale pōt tractare minori infante: matrimoniū enim vel sponsalia ꝛ trahere nō pōt: vt in p̄dictis iuribus: beneficium ecclesiasticū habere nō potest: vt no. s̄. de prebē. sup inordinata. Qualis ergo erit h cā: forte dispensatione pape adeptus est beneficiū de quo agit vel defendit: vel forte repetit vel ab eo repetūtur vsure: vel dicit natus de illegitimo matrimonio: de or. cog. tuam. vel his similia.
f Alterius. episcopi. s. vel officialis.
g Ab eo. delegato ordinarij. nō dicit q̄ ordinari? hoc delegare nō possit ad hoc. ff. de offi. p̄con. l. nec quicq̄. §. vbi decreto. ꝛ super hoc vide qō no. s̄. de resti. in inte. c. pe. ꝛ qō viri. s̄. de offi. vica. licet.
h Curatorem. forte generaliter vel specialiter ab ordinario datum.
i Procuratorem. cum est maior septēnio: vt. s̄. ver. pri.
k Ventilande. delegata enim eis causa ꝛ omnia delegata videnē sine quibus causa ꝛē. de of. deleg. preterea.
l Huiusmodi. s. spiritualibus ꝛ dependentibus.
m Regulariter. ꝛ hoc hz locū etiā in maiore. C. de bo. que lib. cum oportet. l. cum non solum. ꝛ est hoc verū suo nomine: secus si sit alterius p̄curator. s̄. c. li. de p̄cura. qui generaliter. ii. rñ. ꝛ. ff. de mino. cum mandato. Ideo autē dixit regulariter: qz casualiter ꝑ: sicut in castrensi peculio in quo etiā ꝑ patrem agit. ff. de iudi. nulla lis. item cū impetrat veniam etatis dūmodo sit maior. xx. C. ō his q ve. eta. impe. l. ij. ꝛ in momentanea possessione. C. qui legi. perso. l. vlti. itē cum agit de thoro violato. ff. de adul. si maritus. §. lex iulia. ꝛ interdicto de libero homine exhibendo. ff. de lib. ho. exhi. l. iij. §. si mulier. item ſm canones videtur q̄ indistincte cōqueratur filius de parte. s̄. de spon. nō est. ij. q. vij. queritur vbi de hoc. ꝛ. xxiij. q. iiij. si ecclesie. item in casu. ff. de iudi. si longius. In his ꝛ similib? minor ꝛ in potestate constitutus agit.
n Habeat. habet enim locum illa regula in patrimonialibus: vt. s̄. diri.

a Romana. Nec e solēnis decre. ⁊ h₃ nouē dicta circa foꝝ cōpetēs vel incōpetēs ſm Hoſt. ⁊ Jo.an. Prīo enī ponit duo. ſcdo ibi: neq₃. tria ponit. tertia ibi: nec ēt ponit duo. quarta ibi: ꝯbentes vnu₃. quinta ibi: ne clericos. ponit alia tria. Domi. Licet p appellationē ad archiepm̄ cauſa deuoluat ⁊ de cā cognoſcere poſſit: tn̄ de pn̄cipali q̄one coḡſcere nō pōt: niſi pri⁹ de appellatione cognoſcat etiā ptibus cōſentientib⁹ ſine voluntate ſuffraganei: ⁊ q: in hoc caſu pinde ē ac ſi ſine volūtate ſuffraganei per ſimplicē querelaȝ cognoſceret qđ n̄ pōt facere. ꝫ. eo. li. de offi. or. c. i. ⁊ ſic fraus fieret illi cōſtitutioni: ⁊ h̄ itelli ge cū appellat añ ſniam. Naȝ qñ appellat a ſnia iudex appel lationis ſtatim de pricipali cognoſcat: de h̄. ꝫ. de ap. vt debitus in glo. pe. ⁊ p hoc probatur opi. Hoſt. q no. ī. e. li. de ap. cordi. ꝙ illa decre. locū h₃ ſpālit in papa. ī archiepo enī locū nō h₃: vt hic vides: ſic ēt ſoluit cōtrariū illius decre. ad iſtā ſatis tamē videt ꝙ in quolibet inferiori a papa locū ēt habeat decre. illa q̄ p ſimplicē q̄relā poſſit adiri: ⁊ ſic poſſet itelligi opi. Inno. vt ibi dicam.

b Extiterit. ⁊ ſic addit p ſimplicem querelam.

c Remeñ. vel alius quilibet de offi. or. c. i. ꝫ. eo. li.

d Clericoꝝ. in laicis ſecus q: priuatoꝝ cōſenſus ⁊c. C. de iuriſdi. om. iu. priuatorum.

e Iudices. bñ dicit: q: tāq̄ arbitri hoc poſſent ēt ſine epoꝝ ꝯſenſu ſicut quilibet alij cū hoc ꝓhibitū nō ſit: ad hoc de arbi. cū tempore. ⁊. c. dilecti.

f De facto. q: de iure nō poſſūt ī iudicē nō ſuū. ēt eccl̄iaſticā pſonā. ⁊ ſi als pſit iuriſditioni ſine ꝓprij epi cōſentire licentia. ꝫ. e. ſignificaſti: vbi de hoc.

g Neq₃. Archiepſ ſubditum ſuffraganei nō pōt cōpellere cās delegatas ab eo ſuſcipe ſuas ſnias exequi vel teſtimoniū ī cauſis ad eū deuolutis ꝓferre niſi conſuetudo aliud diſponat. h. d. vſq₃ ad. §. nec etiam. Do.

h Suſcipe. bñ pōt archiepſ cām vl executionē ſnie delegare ſubditis ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ. ſ₃ ad illa ſuſcipiēda illos īuitos ꝯpellere n̄ pōt: nec pōt cōpellere illos vt ferāt teſtimōiū ī cauſis ad ip₃ p appellationē deuolutis niſi ī his caſib⁹ aliud īducat ꝯſuetudo: qđ ergo fiet mādabit ſuffraganeo vt ſubditum cōpellat ad teſtimoniū ferendū in cauſa illa ſicut in alijs caſibus. ⁊ de hoc. ꝫ. de offi. or. c. paſtoralis. Idē eſt ī quolibet iudice. vt ſi ō illa ciuitate petant teſtes: iudex cauſe ad iudicē loci mittat vt teſtes recipiat: ⁊ ad iudicē atteſtationes remittat. C. de. fi. iſtru. l. iudices. Et no. ꝙ nō eādem iuriſditionē h₃ iudex in acceſſore quā in pn̄cipali ſed illud q: in ſubditos ſuffraganeoꝝ iuriſditionē n̄ h₃ vt ī pn̄. decre. paſtoralis

i Precepta. vt q: aliquē citari mādat: vel his ſimilia.

k Cōſetudine. ꝯſuetudo ergo ī his iuriſditionē tribuit. ad idē. ꝫ. e. lib. de offi. ord. c. i. de fo. cōpe. cū cōtingat. ꝫ. eo. li. de cōſue. c. iij. cū ſi.

l Nec etiam. Archiepſ ꝫ officiales vel prelatos ſuffraganeoꝝ cōſuetudine aliud nō diſponēte nec ꝫ ſubditos coꝝ ſup ſalarijs aduocatoꝝ ⁊ ꝓcuratoꝝ cauſarū fori archiepi iudex cōpetens eſt. h. d. vſq₃ ad. § cōtrahentes.

m Officiales. l₃. n. ī epm̄ iuriſdictionē habeat nō tn̄ in officialē: vt. ī. in fi. c. dſ.

n Salarijs. taxata erāt olim iſta ſalaria p decre. de poſtu. ꝓperādū quā hodie nō habem⁹. ⁊ de iſtis ſalarijs habes. C. ō ſuffra. l. vna. C. mā. ſalariū. ⁊ qua actione petant. C. man. l. i. in vlti. glo. ff. eo. l. ſalarium.

o Procuratoꝝ. ꝫ. ꝓcuratoris officiū d₃ eſſe gratuitū: ⁊ ſi aliq̄d recipiat contra bonos mores facit: ⁊ redēptor litis eſſe cēſetur. C. de ꝓcu. litē. C. mā. ſi ꝫ licitum. ff. man. ſi vero nō remunerandi. §. vlti. ſ₃ leges ille loquūtur qñ paciſcit vt habeat certā ptem ei⁹ de quo ē qō: qō illicitū eſt hic ō ſalario loq̄tur qō datur ꝓ remuneratione laboris: qō licitū eſt: vt hic. ⁊. ff. man. l. ſalarium.

p Cauſis. l₃ enim iuriſdictionē hēant ī cauſis: nō tn̄ in pſona rōne ſalarioꝝ ipſoꝝ. cū alia ſit cā. ar. ꝫ. C. de iudi. ꝓperādū. §. proculdubio. vbi dicit ꝙ ꝓpter ſalariū aduocatoꝝ nō debet cauſe fieri dilatio: ſ₃ illud in ordinario loq̄tur.

q Rñdere. No. ergo ꝙ rōne ꝯtus nō ſortit qs forū. Cōtra. ꝫ. e. c. vlt. cū ſuis cōcor. So. hic de ꝯtu loq̄tur inito in ciuitate ſuffraganei: puta cū boñ. q appellauerat ſecū duxit aduocatū Rauēnam: ⁊ ſic ꝯtractus rauēne init⁹ nō fuerat. vl dic ꝙ locū h₃ qñ ibi nō inuenit. Uel dic verius ꝙ ō ꝯtractu loquitur quē qs celebrat vt viator: vt tunc ibi ꝯueniri nō poſſit: duru₃ enī eſſet vt quocūq₃ loco naui get. vel delatus ſit rñdere teneat. ff. de iudi. l. heres abſ. §. nam vbi ſic venit. ⁊ hec vera niſi ſe ibi ꝓmiſerit ſoluturos: tūc enim ſuſcipere cōpellerētur iudiciū cū ibi ⁊ vbi domiciliū hñt valeāt cōueniri. ff. de iudi. l. heres abſens. §. itē ſciēdū. ꝫ. e. dilecti. ibi. n. ꝯtriſſe videt: vbi ſe ſoluere obligauit. ff. de act. ⁊ ob. l. ꝯtriſſe. ⁊ cōtractū nō vtiq₃ eo loco intelligit quo negociu₃ geſtum ē: ſed quo pecunia eſt ſoluēda. ff. de re. auc. iudi. poſ. l. iiij. ⁊ reprobari vident due opi. doctoꝝ legū quoꝝ q̄dā dixerunt ꝙ rōne ꝯtrac⁹ viatoꝛ rñdere compellitur ſi ꝯueniatur priuſq̄ inde diſcedat. Alij directe dixerunt ꝫ. ſ. ꝙ cōueniri nō poſſet priuſq̄ īde diſcedat: ſed poterit ſi illuc poſtea reuertat. Ne opi. hic tollūtur: cū dicatur indiſtincte ꝙ rñdere nō cogitur. Nec ob. ff. ō iudi. l. ij. §. oēs. ⁊. §. plane. vbi probari videtur iſte opi. quia ī roma ſpeciale eſt ꝙ ibi dicitur que communis eſt oīum patria. ff. ad muni. roma. ⁊. ꝫ. e. c. vlti.

r Contrahentes. Archiepſ nō compellit inuitos contrahētes aliarū dioce. ī ſua ꝓpria coram ſe reſpōdere niſi ibi īueniant: ſed ſi citati nolunt cōparere vel malicioſe ſe occultant ne citētur: in bonis ipſoꝝ ſue dioce. poteſt miſſionē facere vel ihabili ſatis decernere faciēdā p ordinarios locoꝝ. h. d. vſq₃ ad §. nec clericos. Domi. dixit hic Bar. brix. glo. poſitam. ꝫ. e. c. vl. ſup verbo contractus. intelligēdam ſm qō dicit in iſto. §. ⁊ itellige iſtū. §. in cōtractu quē qs celebrat tāq̄ domiciliū hñs: vt cū ibi pgulā hēat vel armariū als ꝯdiceret. ꝫ. pri. §

s Aliarum. de prouincia vel extra prouinciam.

t Inuitos. dicebant enim quidā ꝙ remitti debebāt ſicut in criminib⁹ cū in hoc parificētur: in auc. vt oēs obediāt iudi. col. v. in. ij. col. ꝯn delictis aūt hic ſeruat in auc. vt inulli iudi. §. ſi qs vo. ⁊. §. ſe. colla. ix. Alij dicebāt ꝙ ſi aberat latitādi aīo iudex vbi reperiebat tenebat remittere als debent poſſideri bona: expeditum eſt vt hic vides.

v Eorum. archiepiſcopi vel officiales.

x Noſcuntur. ipſi cōtrahentes. dicebāt q̄dam ꝙ nullo caſu iudex hoc decernere poterat quoꝝ h̄ reprobatur opi. ⁊ de hoc p Hoſt. in ſumma. c. ii. §. ij. ver. item ratione cōtractus.

y Ipſorum. archiepiſcopi ⁊ officialis.

z Faciet. ad idem. ꝫ. eo. poſtulaſti.

⁊ Nec clericos. Non poteſt archiepſ ſuos clericos mittere ī dioce. ſuffraganei vt corā eis fiant ꝯtus vel iam facti approbent. nec ſi facti vel approbati ſunt coram illis poſſunt ſuffraganeoꝝ ſubditos coram ſe litigare cōpellere ſup illis nec excōicare ſuffraganeoꝝ officiales vel ſubditos ſi nolūt litigare coram ipſo. h. d. Et ſm Jo. mo. ter. quattuor facit. nam ponit regulam ⁊ ꝓuiſionem annectit ibi: l₃: quā ampliat ibi: vel ſi: exceccionī prouidet ibi. ſed tunc. Jo. an.

ꝯ Pro iniendis. i. faciendis vel incipiendis.

ꝝ Recognoſcendis. tangit cōſuetudinē francie vbi fiunt tales recognitiones. ⁊ cōcor. ad hoc. ꝫ. de iurepatro. relatum.

a Huiuſmodi. q: ſ. inierūt vel rogauerūt ꝯtum coram illis.

b Officiales. l₃. n. idē ſit conſiſtoriū epi ⁊ officialis ſui: vt. ī. de abol. romana. nō tn̄ iuriſditionē h₃ in officialē epi: vt. ꝫ. e. §. ij. ⁊. iij.

Seculares. Diuidi nō pōt: q: claudit vnico contextu. Do. Fuit tracta de ſi. decreta. extrauagātis q̄ incipiebat: q: cōtingit.

c Nulla. obſequēda. n. eſt eis neceſſitas nō auctoritas impetrādi. ꝓui. di. c. i. de cōſti. eccleſia. de re. eccle. nō alie. cum laicis. cum ſi.

d Eccleſiaſticas. etiam ſi ordinem clericalem nō habeant: vt religioſi ⁊ conuerſi. xij. q. i. duo ſunt.

e Eis. ſecularibus iudicibus.

f Earum. perſonarum eccleſiaſticarum.

---

bit aſſenſus.

Rubrica De foro competenti.

Innocentius. iiij.

Archiepſ omiſſo appellatiōis articulo vel per viā querele de cauſa ſubditoꝝ ſuffraganeis etiaȝ ipſius conſentientibus non cognoſcit h. d. uſq₃ ad. §. neq₃. do.

Romana[a] eccleſia ⁊ īfra: nec appellationis articulo ꝑtermiſſo nec alias ēt cū minime appellatū extiterit[b] remeñ[c]. archiepſ vl ei⁹ officiales de cāis cl̄icoꝝ[d] tāq̄ iudices[e] l₃ in ipſos ijdē clerici de facto[f] conſentiant: abſq₃ dioceſanoꝝ ſuoru₃ voluntate cognoſcant. Neq₃[g] ſuffraganeorum remenſis eccleſie ſubditos ipoꝝ delegātionem ſuſcipere[h] vel ſnias ⁊ precepta[i] exequi aut in cauſis per ap. deuolutis ad eos teſtimoniū: niſi aliud in his tribus de ꝯſuetudine[k] obtineāt: ꝓhibere cōpellāt. Nec ēt[l] ſuffraganeoꝝ ipoꝝ officiales[m] aut archidiaconos archipſbyteros: ⁊ alios iferiores prelatos ſuffraganeis eiſdē ſubiectos: dūmō aliud eis ꝯria cōſuetudo non tribuat: nec ſubditos ſuffraganeoꝝ ipſoꝝ ſup ſalarijs[n] aduocatoꝝ ⁊ ꝓcuratoꝝ[o]: in cāis[p] q̄ in remēſi vētilant curia cogāt q̄relātib⁹ ī ſua pñtia rñdere[q]. Contrahētes[r] vo aliaꝝ[s] dio. ſup ꝯtractibus initis ī remeñ. dioce. ab eiſde₃ niſi inueniant ibidē trahere corā ſe nō debēt īuitos[t]: l₃ in poſſeſſione₃ bonoꝝ q̄ ibi hñt ēt cū alibi copiā ſui faciunt ſi eoꝝ[v] auctoritate citati cōparere ꝯtēnāt: poſſint miſſione₃ facere ꝫ eos: vel ſi forte malicioſe ſe ipſos occultēt. ne citatio perueniat ad eoſdem decernere faciendam ī poſſeſſionem bonoꝝ que in alia ēt dioceſi obtinere noſcuntur[x]. ſed tūc loci dioceſanus ad denunciationē ipſoꝝ[y] faciet[z] huiuſmodi miſſionē. Nec clericos[⁊] ſuos mittat ad ſuffraganeoꝝ ipſoꝝ dioceſ. pro iniendis[ꝯ] vel recognoſcendis[ꝝ] cōtrahentibus corā ipſis: nec eorūdē ſuffraganeoꝝ ſubditos compellant corā ſe occaſione huiuſmodi[a] iuri ſtare. Neq₃ pōt archiepſ ipē in ſuoꝝ ſuffraganeoꝝ officiales[b] ⁊ ſubditos ꝓ eo q: vocati ab ipſo nolunt querelantibus in ſua pñtia rñdere eccleſiaſticam exercere cenſuram.

Bonifacius octauus.

Iudex ſecularis qui vult clericum cōpellere ad debita etiā liquida ſoluenda per eccleſiaſticum iudicē deſiſtere compellatur. Jo. an.

Seculares iudices qui l₃ ipſis nulla[c] cōpetat iuriſditio ī hac parte pſonas eccl̄iaſticas[d] ad ſoluēdū debita: ſup q̄bus coraȝ eis[e] contra ipas earū[f] exhibent lr̄e: vl ꝓba

a ❡ Dãnabili.q: est hoc ꝫ ecclesiasticã libertatẽ.j.de imu.ec.c.vl. ⁊ pe.
b ❡ Cõpellũt.de facto.:⁊ ẽ hoc ꝫ boñ.q hñt statutũ ꝙ oĩs ꝫct⁹ fact⁹ cũ rectore ecclesie valeat ⁊ ꝙ ptãs teneat illud executioni mandare.
c ❡ Cõpescẽdos.ꝯcor.j.ð iureiu.c.lʒ.ð exceptõe.c.ij.ð sen.ex.decernim⁹.
d ❡ Cum.ꝝ. Istud.c.põt diuidi in tres partes.lʒ Jo.an.nõ diuidat.

tiones alie inducuntur: dãnabili[a] pñsumptiõe cõpellunt[b]: a temeritate huiusmodi p locorum ordinarios censura ecclesiastica decernim⁹ cõpescendos[c]. Idem.

Rõne iuramẽti laicus vt illud faciat corã iudice ecclesiastico ꝯuenit.

Cum.c.laicus[d], p q soluisti[e] certã pecunie quãtitatẽ i qua pro eo te fideiussorio nomie obligaueras[f]: te seruare recuset indẽnẽ[g] contra iuramentum a se prestitũ temere veniendo. Ipm coram ecclesiastico iudice: ad cuius forũ rõne iuramenti[h] cãe huiusmodi cognitio noscitur ptinere: de iure poteris cõuenire. Ut ipm monitione premissa[l] p cẽsurã ecclesiasticã q te super predictis: vt tenetur[k]: seruet indẽnẽ: puia ratione compellat.

Rubrica De litis contestatione.

Inno.iiij.in.conci.lugduñ.

Peremptoria li. ꝯtesta.nõ impedit nisi sit de re semel finita. Jo.

Exceptionis peremptorie[l] seu defensiõis[m] cuiuslibet pricipalis cognitionem negocij contingentis ante litẽ constatam obiectus[n] Nisi de re iudicata[o] transacta[p] seu finita[q] excipiat litigator[r] litis cõtestationẽ non impediat[s]: nec retardet. Licʒ dicat[t] obiector q rescriptũ non fuisset obtentũ[u] si que sunt impetranti opposita fuissent exposita[x] deleganti.

Bonifacius octauus.

Per exceptione peremptoriaʒ non fit litis contestatio. Jo.an.

Si oblato ab actore libello[y] ex parte rei exceptio perẽptoria[z] pponatur[⁊]: nequaquaʒ per hoc litis contestatio intelligatur esse facta[ꝯ]. Immo eo non obstante. nisi sit ð illis exceptionib⁹ q litis ꝯtestatõeʒ impediũt[ꝫ]: fieri oportebit[a], cãdem.

Rubrica De iuramento calũnie.

Bonifacius octauus.

Tria dicit Primo q nõ est de substantia q statim post litẽ ꝯtestatã iuret de calũnia. Scðo q nõ annullatur processus: lʒ tacite omittatur calũnie iuramentũ. Tertio precipit q in spũalibus simul de calũnia ⁊ de veritate iuratur. Jo.an.

Cum in prima ponitur cõsultatio.i scða rñsio ibi ipsuʒ.in tertia instruit iudicẽ ibi: vt ipsũ. Domi. Tracta fuit hec decre. de extrauagãti clemẽtis que icipiebat sua nobis nobilis vir henricus.c.ti.Jo.an.

e ❡ Soluisti.an fideiussor q soluit vsuras illas a debitore repetat dic vt no.s.de fideiuss.ca.iii.⁊ ante solutionẽ agit fideiussor ꝫ debitorẽ: vt ipʒ a fideiussione absoluat i casibus.s.de fideius.c.vlti.⁊.c.cõstitutus.

f ❡ Obligaueras. olim erat in optiõe creditoris quẽ vellet cõuenire debitorẽ vel fideiussorẽ: hodie nõ:qð dic: vt.s.de fideius.c.ij.in pma glo.

g ❡ Indẽneʒ.⁊ sic sentiebat dãnũ vñ pmiũ merebat:qð eẽ nõ dʒ.s.de fideius.c.ij.vbi de hoc.

h ❡ Iuramẽti.xxij.q.i.c.vlti.s.de iudi.nouit ver.postremo ð elec.venerabilẽ ⁊ idẽ in alijs criminibus ecclesiasticis q no.s.eo.ti.cũ sit.

l ❡ Premissa.q semper cẽsurã bʒ pcedere.xij.q.ij.indigne.xxiij.q.iij.de illicita de sen.ex.sacro.

k ❡ Tenet.ex tribus tenebatur: de iure cõi:⁊ pacto:⁊ vinculo iuramẽti et vltimo coram ecclesia conuenitur: vt hic vides.

Exceptionis. Diuiditur i tres ptes.pmo ponit regulaʒ i cui⁹ vẽtre exceptionẽ ifert ibi: nisi: quã regulã exaggerat ibi: lʒ.ꝟʒ io. mo. l ❡ Perẽptorie. de perẽptorijs ⁊ dilatorijs dic vt no.s.ð exceptio.c.exceptionẽ.in prima gl.⁊ ẽ pemptoria q intẽtionẽ agẽtis pimit: vt pactũ de ppetuo nõ petendo:⁊ exceptio doli mali:⁊ iuramentuʒ de non agẽdo vel accusando.ff.de exce.l.i.⁊.iij.de ac.veniens.

m ❡ Defensionis.dñiam facit inter exceptionẽ ⁊ defensionẽ.pactũ.n.de nõ petẽdo siue iuramẽtũ ipso iure tollit naturalẽ obligationẽ sicut numeratio: sed nõ ciuilẽ ipo iure.sed ope exceptiõis illã elidit.ff.de so.stichũ.§.naturalis.insti.de excep.§.pterea. Defensiones pprie dicũtur q ipso iure actiões tollũt: vt solutio: acceptilatio: q: solutiõe ei⁹ qð debet ⁊ acceptilatione oĩs obligatio tollit: isti.q mo.ob.tol.in prin.⁊.§.itẽ p acceptillationẽ.itẽ renũciatio dici põt defensio: de renũ.sup hoc.vij.q.i.ꝙ piculosuʒ ð elec.cũ iter.hmõi.n.defensiões nõ pprie dicũtur exceptiões cũ nõ excludãt actionẽ: q: nulla ẽ ibi actio.ff.de excep.l.ii.lʒ large exceptiões dicũtur q: excludunt agentẽ ßm ber. n ❡ Obiectus.i.obiectio.

o ❡ Iudicata.C.de re iudi.l.vlti. p ❡ Trãsacta.C.de transa.cãs.

q ❡ Finita.sufficiebat hoc dicere ꝙ oĩa cõprehẽdit vt dixi i prin.⁊ ꝙ dicit iudicata.dic cũ ber.ab eo cui iudicatũ ius fuit trãsacta bona fide vt transactio teneat.ff.de pac.tres fratres finita p ꝯsensum vel longo silentio. Et sumpta fuerũt hec ṽba.ff.ad se.cõ.tertul.l.i.§.vlti.de ṽb.sig.trãsacta.⁊.l.fi.⁊ ꝙ dixi finita ꝯsensu põt itelligi p iuramẽtũ delatũ a pte pti: q: tale iuramẽtũ maiorẽ bʒ auctoritatẽ ꝙ res iudicata.ff.de iureiu.l.ij.Et ð iureiu.⁊ si tps.vbi oĩs ꝯtrouersie ⁊c̃.post tale iuramẽtũ nihil est querendum.ff.e.nõ eni.§.dato.ad hoc de accu.veniens.merito ergo ista cõtestationẽ ipediũt: obligatio.n.semel extincta ⁊c̃.ff.de so.q res.§.arcã ð ꝯse.di.iiij.queris.C.de remiss.pig.cũ ex cã.nec itendit papa lites sopitas p sua suscitare rescripta.s.ð rescrip.nõnulli ⁊ rescriptũ ipetratũ tacito de re iudicata a qua nõ est appellatũ nõ tenet.C.sen.rescin.non pos.l.iperata.⁊ p trãsa.a lite recedit.C.de trãsa.fratris tui.⁊.l.cãs de trã.c.i.itẽ si p iusiurandũ vt dictũ ẽ finitũ sit negociũ restaurari nõ dʒ.iõ ista litis ꝯtest.ipediũt Sʒ pone dr ꝙ snia nõ tenuit: puta q: iudex nõ fuit qui eaʒ tulit: vl ꝙ trãsactio dolo facta fuit: vel si nõ fuit iure finitũ negociũ nũqd audiendus est. Et dic ꝙ sic ßʒ ber.vt pʒ p pdictas.ll.ff.ad tertul.l.i.i fi.ff.ð ṽb.si.trãsacta.q: preiudicialia sunt ista ⁊ prius tractanda: de or.cogni.tuã. Sed pone opposita est res iudi.vel trãsactio.vel ꝙ finita est res ⁊ de hoc bene cõstat.quõ pnunciabit iudex: sup principali nõ põt pnunciare: q: sup eo nõ eãctũ.nec sup eo lis ꝯtestata.s.vt lit.nõ cõte.p totũ ⁊ de qua re.⁊c̃.ff.de iudi.de qua re.de cau.pos.cum ecclesia.⁊.ca.sequeu. Dic ßm benar. ꝙ nõ pñũciabit sup principali: sed sup excep.rei iudi.hoc modo: q: data fuit petitio petit talis rẽ talẽ a ticio quã dicit ad se ptinere ⁊c̃.cui fuit excipiẽdo rñsum: ꝙ cuʒ alia vice sup ipsa petitiõe iudicatũ fuerit ꝫ ipsuʒ: nõ est vlteri⁹ audiẽdus ꝫ sniam a qua nõ fuit appellatũ: iudex ꝯtestata lite sup illa exceptione ita pcedet: q: cõstit super eo quod capitulum petit ei obstat res iudicata a qua non fuit appellatũ diffinitiue pronuncio ipsum super illa petitiõe non esse vlteri⁹ audiendũ: ibi ppetuũ silentiuʒ imponẽdo: ad hoc de accu.veniẽs i fi.vel poterit delegatus dicere pronũcio lras nõ ualere In his tribus casib⁹ ßm ber.tutius vr pponere has tales exceptiões lit.cõte.q: tũc a pricipali debito absoluetur.

r ❡ Litigator.reus.s.

s ❡ Impediat.ergo p talem exceptionem non fit li.cõte.alias non requireretur an impediret vel non.j.c.pxi.

t ❡ Dicat.exceptionẽ pemptoriã apponẽdo vt nõ sequat absurditas ð dilatoria q venit ante litẽ contestatam.

u ❡ Obtentum.no.ꝙ peremptoria inter dilatorias proponẽda nõ est: q: ali⁹ ẽ ipsaꝝ effect⁹ altera differt altera pimit. In pemptoria.n.bʒ pcedere actio cui opponat ipa exceptio.ff.de excep.l.ij.ber. Scias ãt ꝙ oĩs exceptio pemptoria q pimit litteras ⁊ grãʒ opponit.⁊ ante litis ꝯtestationẽ ⁊ post: si litteras tñ: ante litis contesta.C.de excep.l.vl.de hoc vide p inno.⁊ Host.s.de rescri.cõstitutus.

x ❡ Exposita.videbatur ꝯtriuʒ q: eadẽ rõ ⁊c̃.s.de rescrip.sup lris in fi.sʒ nõ ẽ verũ q: ßm id iam oĩs perẽptoria exceptio veniret in vim dilatorie:⁊ si de replicatiõe dixisset nihilominus lras habuisset vt ibidem recitari solet.

Si oblato. Primo ponit decisionem. Scðo circa illam declarationeʒ annectit ibi: imo exceptionẽ iterserens ibi nisi.do. Emanauit decre.hec ad declarationẽ eorũ que no. Gof.de electio.dudũ.ij.infra de dolo ⁊ contu.prout ⁊ q ibi Host.no.⁊ Abb.de appella.cũ cãm ⁊ de excep.cuʒ venerabilis.⁊.s.c.pxi.⁊ Guil.in spec.de lit.contest.§.nunc dicamus.versi.sed nũquid per exceptionem.Jo.an.

y ❡ Libello.qui est de substantia iudiciarij ordinis.iij.q.iij.offerat.s.ð libel.ob.c.i.qð dic vt ibi.

z ❡ Perẽptoria.de dilatoria sic dubitatur: q: p eam nõ rñdetur sic petitioni:⁊ q: de sua natura constitutionẽ precedit: vt dixi.s.c.pxi.

⁊ ❡ Proponatur.simpliciter ⁊ solum in modũ exceptionis vt.j.dicaʒ.

ꝯ ❡ Facta.dicebant quidam contra:⁊ videbatur opinio eorum probari per decreta.de dolo ⁊ ꝯtu.prout de appel.cũ causam.vtrobiqʒ videtur contestata lis per exceptionem prescriptionis.de excep.cum venerabilis per exceptionẽ pmutationis.de testa.raynucius.per exceptionem annalis prescriptionis vsucapiõis ⁊c̃.item instituta actione ⁊ opposita peremptoria exceptione videtur esse iudiciũ.ff.de inter.actiõe si filius.§.exceptionibus. Sed contrarium est verũ ⁊ hoc tenebant omnes supradicti doctores.quod optime probat lex dicẽs: quod qui vult exceptionem doli mali opponere que competit ex transactione ante litem contesta.factam ꝙ incidit in transac.ante litem contesta. id facere debet.ff.de condi.indebi.eleganter.§.penul.item per litis contesta.ordinatur iudicium: per peremptoriam exceptionem destruitur.sed eadem res duos effectus contrarios non potest parere.xxvi.distinctione deinde.s.de bap.maiores.ff.de sol.qui hominẽ pbatur idem expresse.s.ca.proxi.si enim peremptoriã exceptionem non debet impediri uel retardari litis contesta.ergo per eam non fit: alias nõ processisset questio Ad contraria respõdetur hoc modo: aut reus directe respondet libello: puta cuʒ petuntur ab eo.x.ex causa mutui dicit se non teneri ⁊ petita fieri non debere: cum pactum de non petendo perpetuo sibi factum fuerit ⁊ tunc facta est litis contesta.⁊ sic intelliguntur contraria. Aut simpliciter excipit de pacto de non petendo pscriptione vel alia peremptoria:⁊ tunc non intelligitur facta vt hic idem si excipiendo proponeret se non teneri respondere libello: ex eo quod factuʒ fuerat sibi pactum de non petendo ⁊c̃.ad hoc de deci.dudum.⁊ in isto casu solem⁹ vocare exceptionem intentionis exclusionem.sed quando proponitur post litis contesta.vocatur actionis exclusio.ff.de excep.l.ij.in prin. Et hic adde quod dixi.j.de reg.iur.exceptionem.

ꝫ ❡ Impediunt.s.c.proxi.

a ❡ Oportebit.de necessitate iuris quia alias processus habitus post talem exceptionem non valet.cum lis contestata non esset.s.vt lit.non conte.per totuʒ sicut nec per positiones ⁊ responsiones sit lis contestata.s.de elec.dudum.ii.s.ð litis contesta.c.vno.Jo.an.

Si de calumnia Diuidit. cõtinet tria dicta que patēt in rubro. secunda pars ibi: pp. tertia ibi: q̄uis. Do. Emanauit ista decre. ad declarationē cor q̄ no. her. de iureiur. ex lr̄is in vlti. glo. Inno. ꝛ Hosti. s̄. e. lr̄is. Abb. s̄. e. c. i. Guil. ī Spec. e. ti. §. i. ī prin. ꝛ ver. quartū. ꝛ. §. ij. v̄si. qd si nō. ꝛ. §. restat. ꝛ Host. in summa. e. ti. §. qn̄. ver. vnum tamen.

a ¶ Calūnia. euitanda. sic. xiij. di. nerui. ibi: vnusq̄sqꝫ hēat suā pp fornicationē. s. euitandam.

b ¶ Veritate. q᷑ solū olim ī spiritualib⁹ p̄stabaᷣ vt ī fine videbis.

c ¶ Existat. videbaᷣ ꝫ: primo ex ordine rubrice. s̄. eo. scd̄o ex ordine illius lr̄e. s̄. de elec. dudum. ver. lite vero ꝛc̄. ꝛ erat expressum. C. e. l. ii. ī prin. s̄. eo. c. i. ꝛ. c. cū cām ad hoc facit lex que dicit qd̄ p̄curator an̄ litem ɔte. p̄stare dꝫ cautionē de rato ꝛ tunc si p̄stita nō fuerit postea nō prestabiᷣ. ff. de p̄cur. l. pōp. §. rati. ſꝫ ɔtrariū est verū: ut h̄ vides. ꝛ sic p̄dictorū doctor cō probaᷣ opinio. Et de iuramento de veritate videbaᷣ casus ō iureiu. ex lr̄is ad hoc. s̄. de fide instru. cum Joan. ver. verū. ꝛ. ī. de testi. presentiū ad hoc. ff. de dā. infec. q bona. §. pe. nec enim semp ordinē scripture seruamus. ff. de sol. l. nec ordo. ꝛ. s̄. de rescrip. cām que ꝛ cū ī totū tacite omittaᷣ: vt. ī. pri. rñ. multo fortius ad tēpus. Ad cōtraria rñde verū eē id fieri d̄bere: vt dicit hec lr̄a sed si nō fiat non propterea vitiatur q᷑ aliis iuribus sustineᷣ: vt dixi ꝛ facit qd̄ no. s̄. de spon. du. tua in vlti. glo. predicta lex p̄poni⁹. §. rati. ī alio casu loqtur ꝛ est illō q᷑ p cōstitutionē litis factus est p̄curator dominus litis. s̄. de procur. c. i. eo. lib.

Si de calūnia[a] seu de veritate[b] dicēda in primo litis exordio nō iuretur ut dꝫ: poterit postmodū ī q̄libꝫ p̄te litis iurari: cū hm̄ōi iuramenta prestari ab initio de substantia ordinis iudiciarij non existat[c]. ¶ Propter[d] omissum quoqꝫ tacite[e] in tota[f] cā calūnie iuramentum iudicialis processus alias factus legitie[g] non ē null⁹: nec ēt ānullād⁹[h]. Quāuis in causis spiritualibus in quibus dꝫ de veritate dicēda iurari: canones nō īdicāt alicui calūnie iuramentum[i]: nos tamē q᷑ frequēter calūniari videm⁹ ī ipsis[k]. vtile[l] reputam⁹ qd̄ simul sicut pleriqꝫ obseruant[m] tā de veritate dicenda q̄ꝫ de calūnia vt via p̄cludaᷣ calūnijs iurari debeat ī eisdē[n]. I. Dez.

¶ In cā appellationis iurari dꝫ ō calūnia ꝛ veritate dicenda: hoc primo. Scd̄o dᷣ q᷑ p̄curator deputatus post iuramentum calūnie iurabit de calūnia. Tertio q᷑ iudex quotiens sibi vᷣ exigit iuramentū malicie: etiam si de calumnia vel veritate iuratum sit. Jo. an.

In appellationis cā quāq̄ꝫ in principali iuratū[o] fuerit p̄sta ri iubemus calūnie iuramentum[p]: idē in iuramento de veritate dicenda[q] volumus obseruari. ¶ Procuratores[r] quoqꝫ q post[s] iuramentū calūnie deputanᷣ[t] teneri volum⁹ vt calūnia vitēᷣ ab ipsis[v] ad subeūdū hm̄ōi iuramentū[x]: etiā si a suis dn̄is qd ponere aut rñdere seu agere debeāt sint instructi[y]. ¶ In omnibus[z] autem causis nedum ante: sed ēt postq̄ꝫ lis fuerit contestata siue de veritate siue de calūnia sit iuratum in ip̄is: pōt iudex a partibus exigere iuramentum malicie[τ] quotiēs viderit expedire. I. Dez.

¶ Procurator habens sp̄ale mādatum iurat de calumnia. Jo. an.

Nullā tibi iudex iniuriā[ɔ] fecisse censetur: q procuratorem tui aduersarij[ꝑ] constitutum ad causam habentem super hoc speciale mandatum admisit ad prestandū in ea calumnie iuramentum[a].

Rubrica De restitu. spoliatorum.

I. Innocentius quartus.

¶ In ciuilibus non admittiᷣ spoliationis exceptio facta ab alio q̄ꝫ actore. In criminalib⁹ admittiᷣ fcā a tertio: dūmodo sit de tota sbā vl maiori p̄te: exceptio p̄bari dꝫ ifra. s̄. eo. lib. de procu. c. i.

d ¶ Propter. declarat qd̄ no. s̄. de testi. tuis in vlt. glo. C. de iura. calum. l. ii. §. sed quia.

e ¶ Tacite. expresse vero remitti nō pōt. C. de iura. calū. l. ii. §. ſꝫ q᷑: nec valeᷣ cōsuetudo de ipso nō prestando: de iura. calum. ceterum.

f ¶ Tota causa. nedum in principio cause vt. s̄. prori. rñ.

g ¶ Legitime: puta libello dato lit. cōte. ꝛ iudice sn̄ante in scriptis: sedēdo ꝛ p se recitando: qd̄ dic vt. s̄. de libel. ob. c. i. ī. de sen. ꝛ re iudi. c. vlti. ꝛ non die feriato. s̄. de fer. c. vltimo. Jo. an.

h ¶ Annullādus. approbata ē ergo opinio Ja. Bal. Jo. Cre. Pilei. ꝛ sequacium: q hoc dixerant: q᷑ tūc demū exactū p̄stari debeat. ff. de no. ope. nū. de pupillo. §. qui opus. ff. de iureiu. iusiurādū. §. q ius. ad hoc. ff. de p̄cu. filiusfa. §. veterani. C. eo. ti. ita demū. ꝛ ad hoc. s̄. ō p̄ba. qm̄ ɔtra. vbi ō iuramento nil dixit. Et reprobata est opi. Azo. ꝛ Mar. qbus ɔsentit Host. s̄. e. ceterū. ꝛ ī p̄dicta decre. tuis dicentes q᷑ ēt si tacite omitteᷣ nō ualeat iudiciū. i. sn̄ia. ij. q. vi. §. diffinitiua. C. de sen. ꝛ inter om. iu. prolatam. quam intellige cum fuerit exactū: ꝛ p eis faciebat predicta decre. ceterū: ꝛ p̄dictus. §. ſꝫ q᷑ vbi videtur q᷑ ex dissimulatione etiam non possit omitti sed expone ibi simulatione. s. cum simulant se nō calumniose agere: vt ibi dicit accur.

i ¶ Iuramētū. s̄. e. ti. c. ii. Et erat rō q᷑ ī sp̄ualib⁹ p̄sumebaᷣ q᷑ sp eēt de⁹ ī memoria: ꝛ sic nō calūniarenᷣ litigātes ꝛ hoc p̄bat lr̄a sequens. Reddebat inno. ī predicto. c. tres rōnes. Prima q᷑ rigor ī spiritualibus nō seruaᷣ. de do. ꝛ ɔtu. ca. i. Scd̄a q᷑ lꝫ iuramentū nō sit peccatū cū ex frequēti iuratione sepe sequiᷣ peccatuꝫ. s̄. de iureiu. ꝛ si xp̄s: maxime cū de credulitate sit hoc sacr̄m. Tertia q᷑ hoc iuramentū ē a malo nō credētis. de elec. significasti. sed parum valēt he rationes: cū in ciuilibus locū habeant.

k ¶ In ipsis. ꝛ sic equū fuit ex quo cessabat cā: cessaret ꝛ ɔstō. s̄. de ap. cū cessāte cum si.

l ¶ Utile. i. necessariū. ff. qn̄ ap. sit. l. i. ꝛ. ij. q. vi. biduū vel dic p̄prie vt si iudex videat tales p̄sonas de qbus non sit aliqua calūnie suspitio exiget solum veritatis sacramētum. primū tutius ꝛ verius reputo.

m ¶ Obseruāt. obseruabat hoc dn̄s Guil. vt no. ī spec. e. ti. §. i. ver. quartū no. hoc her. equū eē. s̄. e. c. ii. vt in p̄dicta decre. ex litteris de iureiur.

n ¶ In eisdem spiritualibus causis. Nunquid in criminalibus iuretur de calūnia dic vt no. C. eo. l. i. ꝛ. s̄. eo. c. i.

In appellationis Cōtinet tria dicta vt pꝫ in rubro fm̄ ibi: procuratores. tertiū ibi: in oīb⁹. Do. Per p̄mū dictū determināᷣ que no. p Accu. C. eo. l. ii. in prin. ꝛ no. inno. ꝛ Host. pe ꝛ abb. s̄. eo. c. i. super verbo quecūqꝫ cā. Guil. in Spe. eo. ti. §. ij. ver. quid de cā. Bar. brix. in q̄one. veneriali q̄ incipit queritur verū in cā. Et per predicta videre potes q᷑ hic reprobaᷣ opi. Pla. ꝛ Azo. qui dicebant q᷑ ex quo iuratū erat in principali non iurabitur in causa appellationis in auc. de his qui ingre. ad ap. §. fi. col. viij. ꝛ p eis faciūt oīa iura. p que p̄baᷣ q᷑ eadē sit cā ap. cū p̄ma. xvi. di. habeo. ij. q. vi. si quis ī quacūqꝫ. C. vt in vna ꝛ eadē cā. l. i. ff. de iudi. p̄ponebaᷣ. Jo. Cre. Hu. Gof. ꝛ supradicti doctores ꝫ: quor hic approbaᷣ opi. p eis. vt. q. iiij. oīs. ꝛ. ii. q. vi. si ep̄s. C. de iudi. p̄perandū in auc. vt. li. iur. in prin. ibi tñ Accu. tenet primam. ff. de dā. īfec. qui bona. §. pe. Jo. an.

o ¶ Iuratū. propter hoc erat dubitatio: q᷑ nō videbatur tūc debere iurari: ꝛ q᷑ bis iuranduꝫ nō est: ꝛ q᷑ tūc supfluū videbaᷣ iuramentū: qd̄ faciēduꝫ nō est de iureiu. ꝛ si xp̄s de p̄ba. c. ij.

p ¶ Iuramētū. sed ō calūnia iurari debet statiꝫ post lit. cotest. vt. s̄. c. p̄ri. no. ergo arg. q᷑ faciēda est lit. cōtest. in cā appellationis ō hoc no. s̄. de testa. c. Rainaldus ver. dilectus.

q ¶ Dicenda. si talis est cā in qua iureᷣ de veritate: vt in fi. c. dicitur.

r ¶ Procuratores. Emanauit iste ver. ad declarationē glo. p̄dictarū Inno. Hostiē. guil. in Spec. e. ti. §. sequiᷣ. ī fi. ꝛ ei⁹ hic approbaᷣ opi. ꝛ reprobaᷣ opi. Host. qui tenebat contrarium.

s ¶ Post. hec erat dubitatio: q᷑ nō videbatur bis iurandum. C. e. ti. auc. hodie.

t ¶ Deputanᷣ. ab ipsis principalibus. vel a procuratoribus q post litis conte. substitueᷣ poterūt

u ¶ Ab ipsis. no. q᷑ lꝫ procurator iuret in aīam dn̄i. xvij. q. iiij. metuentes. c. di. optatū. lxiij. di. tibi dn̄o vbi ō hoc. ꝛ. s̄. eo. li. de elec. procurator sacr̄m tñ calūnie in aīam dn̄i ꝛ in p̄priā prebet vt hic vides: als aūt q̄re iuraret: ex quo dn̄s iurauerat: ꝛ in hoc casu nō ē necessariū sp̄ale mādatuꝫ de sindico vero dic vt. s̄. eo. in pertractandis.

x ¶ Iuramentū. No. ad q̄onem qua queriᷣ: an heres vel successor teneaᷣ iurare: ex quo defunctus iurauerat. Et dic q᷑ sic per hanc litterā ꝛ p auc. C. e. ti. principalis. ꝛ per. l. ff. de dā. infec. qui bona. §. pe. potuit. n. dīunctus habere bonā fidē: ꝛ heres vel successor malam. ff. de accusa. si cui. ꝫ. de re. credi. generaliter primo responso. licet quidam contra quia heres ꝛ successor eadem persona cum defuncto censentur in auc. iusiurā. qd̄ a moriente presta. §. ij.

y ¶ Instructi. in hoc casu recitabanᷣ predicti doctores non debere p̄curatorē iurare. q᷑ q faciunt per aliū ꝛc̄. de reg. iur. qui facit p alium.

z ¶ In oībus. declaratur per hoc qd̄ no. s̄. de resti. spo. litteras in glo. antepenul. ꝛ de proba. c. ij. ꝛ reprobatur qd̄ nota. de testi. presentiuꝫ. in glo. iuramentum. in fi.

τ ¶ Malicie. lꝫ ergo ex quo iuratū est de calūnia amplius in eadem cā ō calumnia iurandū nō sit: vt. C. eo auc. hodie ab eodē. ꝛ. s̄. proxi. respon. de malitia tñ hn̄ iuratur: puta cū suspicaᷣ iudex q᷑ malitiose proponatur exceptio petatur dilatio: ad hoc de excep. pastoralis de testi. vltra tertiam. C. de fi. instru. l. vlti. xxx. q. v. iudicantem.

Nullam tibi Quia breue est non diuiditur. Do. emanauit ad declarationem coruꝫ que leguntur ꝛ no. C. eadem ti. l. ij. §. si aūt abfuerit. ꝛ per her. s̄. e. c. ii. ꝛ. c. ceterum. ꝛ per. Inno. ꝛ Host. s̄. eo. cū cām ꝛ per Guil. in Spec. eo. ti. §. restat. ver. quid ergo. Jo. an.

ɔ ¶ Iniuriam. quā si inferret: iudex nō esset. s̄. de v̄b. sig. forus in fi.

ꝑ ¶ Aduersarij. ꝛ sic erat procurator singularis persone. de sindico enim vniuersitatis vel collegij nō dubitamus qui iuret. s̄. eodem in pertractandis. ꝛ capitulo sequenti.

a ¶ Iuramentum. dicunt quidam q᷑ olim procuratores indifferenter iurabant. ff. de dam. infec. qui bona. §. pe. sed fuit postea statutum q᷑ soluꝫ principales p̄sone iurent. ff. eo. ti. l. ij. §. si aūt ꝛ. s̄. eo. ti. c. i. qd̄ verū ē nisi procuratores habeant sp̄ale mandatū vt hic. ff. de iureiu. l. iusiuranduꝫ qd̄ ad pecunias. Alij dicebant q᷑ procurator priuati etiam cū sp̄ali mandato ad iurandum nō admittitur per prima iura sed quia non expedit iura corrigi vt. s̄. eo. de elec. cū expediat: dic. l. qui bona. non esse correctaꝫ sed loqui ī casu decre. istius. s. cū habeat procurator speciale mandatum:

.xv. dies al's sit cōdēnatio expensarū. Excipiēs de spoliatione facta a tertio infra certum tpˢ a iudice statuendū dꝫ restitutionem petere alias excusabitur exceptione nō obstāte. Ultimo dr̄ ꝙ agenti sup reb⁹ ecclesiasticis nō ob. exceptio spoliatōis priuatarū rex vl' ecōuerso. Jo. an.

Requens[a] 7 assidua nos querela circūstrepit[b]: ꝙ spoliatōis exceptio non nūqꝫ in iudicijs calūniose[c] ꝑposita cās ecclesiasticas īpedit 7 pturbat. dū.n. exceptioni[d] insistit: appellationes interponi contingit 7 sic itermittitur[e]: 7 plerūqꝫ pimit[f] cāe cognitio p̄ncipalis: 7 ꝓpterea nos q volūtarios labores[g] appetimus vt qetē alijs p̄paremus: finē litibus cupientes imponi: 7 calumnie materiaꝫ amputare. Statuimus[h] vt in ciuilibus negocijs spoliatiōs obiectu: q̄ ab alio q̄ꝫ ab actore[i] facta proponitur iudex in p̄ncipali ꝓcedere nō postponat. Sed si in ciuilib⁹ ab actore: in crimialib⁹ aūt se spoliatuꝫ reus asserat a quocūqꝫ[k] infra.xv.[l] dierū spatiuꝫ post diem ī quo ꝓponit[m]: qd asserit[n] cōprobabit: aliogn[o] ī expēsis q̄s interi actor ob hoc fecerit. iudiciali taxatione[p] p̄habita cōdēnet: alias si iudici equū visum fuerit puniēdus[q]. Illum aūt spoliatum intelligi volumus in hoc casu: cū criminaliter accusatur: q tota sua substantia[r] vl' maiori parte ipsius se per violētiā destitutū affirmat 7 s̄m hoc loq canones sano credēdū est intellectu. q: nec nudi contēdere: nec iermes inimicis oppone nos debem⁹: hꝫ enim spoliatus p̄uilegium vt non possit exui iam nudatus. Solet enim inter scholasticos dubitari: si spoliatus a tertio[s] de spoliatiōe cōtra suum actorē excipiat: an ei tpˢ[t] a iudice debeat indulgeri infra qd restitutionē iploret: ne forte sic[u] velit existere: vt oēꝫ accusationem eludat[x]: qd[y] satis equitati 7 iuri consonū estimam⁹[z]: ꝙ si infra tpˢ indultū restitutionē nō petierit. 7 cām cū potuerit[7] non ducat ad finē: nō obstante spoliationis exceptione deinceps poterit accusari. Ad hoc sācimus: vt rerū p̄uatarū spoliatio agenti sup ecclesiasticis: vel ecōtrario nullatenus opponatur[?].

Bonifacius octauus.

Ecclesia q̄ petit restitutionē decimarū quas se dicit ifra parochiā alterius possedisse nō auditur: nisi probet possessionē legitimam. Jo.

AD decimas quas canonici[x] sancti nicolai se asserunt[a] ifra parochiam ecclesie. B. clerici possedisse aliquādiu: 7 eis per eundē[b] clericos spoliatos fuisse nequaquā debēt restitui: nisi euidenter docuerint ꝙ earum possessionem legitime assecuti fuissent. q: eas occupasse[c] iniuste verisimiliter p̄sumant[d] cum proueniant ex predictis infra alienam parochiam constitutis. Sitqꝫ manifestum: nisi aliud ostendatur[e] eas de iure communi

Alij dicebant ꝙ cū ꝓcurator p litis cōte. fact⁹ sit dn̄s litis poterat de calūnia iurare; qd verū nō est nisi habeat ad hoc spāle mādatū: ut hic vides.

Requens. Hec est not. decretalis 7 diuidit in duas ptes p̄ncipales. ī prima ponit ꝓemiū 7 cōstōnis cā. ī scda cōstō ibi. statuimus. Itē scda subdiuidit ī tres ptes. p̄ma ꝓuidet qn̄ obstat exceptio spoliationis in ciuilib⁹ 7 criminalib⁹ 7 tpˢ ꝓbandi 7 penā nō ꝓbātis. scda soluit scholasticā dubitationē ibi: solet tertio certo casu ꝓhibet exceptionē ibi: ad hoc .secundum. Jo. an. Hāc decre. qdā intitulabant olim sub titu. de excepti. alij. sub ti. de resti. spo. 7 hn̄: vt hic vides. Jo.

a Freques. equūꝫ fuit ergo sup hoc ius ꝓuisoriū emanasse. ff. ō legi. l. nam ad ea.

b Circūstrepit. i. pulsat vel ledit 7 sumpta sunt hec v̄ba ex canone. liiii. di. frequens.

c Calūniose. sic. s̄. de do. 7 contu. finem.

d Exceptioni. spoliationis de qua. s̄. dictū ē.

e Intermittitur. i. differtur.

f Perimit. de facto ītelligas non de iure: q: multi ꝓpter tot ipedimēta: timore expensarū litem dimittunt. Et sic exponunt s̄m ber. q: exceptio spoliationis dilatoria est nō pemptoria. nō ob. l. C. vn̄ vi si qs in tātā: q: lꝫ p̄uatio dn̄ii īsurgat cōditiōe ex illa lege nō tn̄ ex interdicto vl' exceptione ut no. s̄. de causa pos. pastoralis.

g Labores. hec uerba fuerūt sumpta de corpore auc. vt diuise iussi. sub [illegible] glo. q̄sto. in p̄n. col. ix. [illegible] republica imperator nec eꝫ ducit insōnes. in auc. vt iudi. sine quoquo. suf. in prin. colla. ii. 7 papa idē de se dicit. s̄: in ꝓemio huius libri. Jo. an.

h Statuim⁹. h sit iterp̄tatio canonū antiquoꝝ ō hac materia loquētiū.

i Actore. hoc erat iniquū ꝙ reus exciperet ꝫ actorē ō spoliatiōe facta a tertio cū ī hoc n̄ deliquerit actor: 7 id factuꝫ alteri⁹ sibi nō debebat obeē. C. ō inof. test. si qs suo. versus si. 7. ĩ. ō reg. iu. nō dꝫ. 7 peccata suos teneāt actores. C. de pe. sancimus. s̄. de his que fi. a maio. pte capitu. q̄sunt. 7 recitat hic ber. se nō meminisse aliquē excipientē sic in ciuilibus.

k A quocūqꝫ. ecce differentiā iter criminalē cām 7 ciuilē vt in ciuili nō opponat spoliatio facta ab aliō q̄ actore. In criminali sic cuꝫ moderatione que sequitur: 7 rationes. ĩ. sequētur.

l Ex. artat tpˢ ꝓbandi q: malitiose sepi⁹ ꝓponebat talis exceptio ut. s̄. dixi: sic in exceptiōe excōicationis. viij. dies sunt dati. ĩ. de excep. pia.

m Proponit. q: dies illa non cōputabit in. xv. sic dies in quo ꝓponit excōicatiōis exceptio. ĩ. de excep. pia. sic dies ī quo cautū p̄mittit in quo sistere in iudicio oꝫ nō cōputat ī vicena milia passuū. ff. si quis cau. l. i. sic 7 dies p̄sentatiōis lr̄aꝝ cū cōmittit cā ifra certū tpˢ decidēda. s̄. de ap. sup eo. ii. vbi de hoc: secus in. x. dieb⁹ q dant ad appellandū qbus tpˢ sn̄ie ꝓlatiōi cōputat. ij. q. vi. biduū. vbi de hoc. s̄. de re iudi. ad cōsultationem 7 vltimo istoꝝ. xv. dierū probari poterit exceptio: sic. ad. l. iul. de adul. l. pf. §. sexaginta 7. l. is cuius. §. ex senatuscōsulto. 7 pōt peti bonorū possessio ifra cētesimū: dieꝫ 7 cētesim⁹ in eo numero cōputat. ff. de succes. edic. l. i. §. qd dicim⁹. simile. ff. de verb. ob. l. q ante calendas. Jo.

n Asserit. se spoliatū in ciuilib⁹ ab actore: ī criminalib⁹ a quocūqꝫ. Jo.

o Alioquin. i. si infra illud tēpus non ꝓbauerit.

p Taxatiōe. de qua dic vt. s̄. qd me. cau. c. vlti. in glo. que īcipit. vltra quam. Bernar.

q Puniendus. pena arbitraria: ex quo nō statuitur hic certa pena. de offi. dele. de causis. ff. de iur. deli. l. i.

r Substantia. interpretatur 7 exponit hic papa canones illos. iij. q. ii. oportet. 7. ij. q. ij. nullus vbi sunt hec v̄ba. Ridiculū. n. videbat q criminaliter accusatus accusatorem suum per exceptioneꝫ spoliationis rei modice 7 vilis ab accusatione repelleret: 7 est simile qd dicit lex ꝙ tutor a tutela excusari non potest ratione controuersie que est inter ipsum 7 pupillum suuꝫ: nisi forte ō oib⁹ bonis aut plurima parte bonorum sit controuersia. ff. de excu. tuto. l. propter litem. insti. e. ti. §. itē ꝓpter litem lꝫ illud iure auc. īmutatum videatur ī auc. vt hi q ob. se ha. phi. res mi. §. ii. iii. 7. iiij. coll. vi.

s A tertio. i. ab alio q̄ ab accusatore. iii. q. i. episcopi. 7. q. ii. cum ecclesie.

t Tempus arbitrarium ex quo certum non statuitur: ut dixi supra.

u Sic. s. spoliatus.

x Eludat. maliciis autē īdulgendum non est. s̄. qui ma. accu. pos. significante. cum suis concordan.

y Quod. s. ꝙ iudex terminuꝫ statuat.

z Estimamus. 7 alii estimare debent. s̄. de re iudi. in cāis. 7 sic cōpellit aliqs agere ad idē. C. de inge. ma. l. diffamari. lꝫ non precise. sed hoc vt excipere possit: ut h vides.

7 Potuerit. alias non debet sibi imputari. s̄. eodem lib. de elec. cōmissa. s̄. de app. ex insinuatione. cum si.

? Opponat. itelligit ber. hoc quando inter ecclesiasticas psonas causa uertit: ne sit cōtra. s̄. de ordi. cogni. cuꝫ dilectus. vel dic ꝙ ibi de tēporalib⁹ contēdebatur que proprie priuate dicūtur: quia possunt a priuato possideri: res auteꝫ ecclesiastice vocantur h que non cadunt in laicum vt decime 7 alia spiritualia. ff. de leg. iii. l. hoc legatuꝫ 7 est ratio hui⁹ dicti: q: agens nomīe ecclesiastico nō agit suo iure sed nomine ecclesie: unde sicut procurator agens nomīe alieno de iure suo non excipit: sic nec hic ad hoc. ff. de doli excepti. si procurator. Iteꝫ res ecclesiastice sunt publici iuris sed de publico ad priuatum nō sit compensatio. C. de cōpēsatio. l. i. 7. iii.

Ad decimas. Pōt sūmari aliter s̄m Jo. mo. Agens restitutorio iudicio cōtra eum qui cōi iure iuuat dꝫ docere de titulo. h. d. vel tertio sic. Spoliatus petens restitui contra illuꝫ qui iure communi probato iuuatur succumbit si aliud non ostendat. hoc dicit: diuiditur in duo: q: primo casum soluit rationem subdens ibi: quia cas. Do.

x Canonici. nomine ipsius ecclesie agētes ꝙ possunt: vt. s̄. de ꝓba. ex litteris de cōces. p̄ben. ex parte. vbi de hoc cum simi.

a Asserunt. ex hoc insultat presumptio contra eos que eis verisimiliter obstat secus si hoc nō constaret ꝙ ille decime essent in alterius parochia: 7 facit ad ea q̄ dicam. ĩ. e. li. de prescrip. c. i.

b Eundem. clericū. no. lr̄am: q: hoc ius facit pro reo 7 contra actorē: si autem spoliati essent a tertio: ius cōmune lꝫ faceret contra actoreꝫ: nō tn̄ pro reo: vn̄ tūc decre. locum habere non puto: 7 facit qd dixi. ĩ. de prescrip. c. i.

c Occupasse. in mala parte: alibi in bona. vij. q. i. factus. 7. s̄. e. li. de procu. si duo.

d Presumatur. No. s̄m opi. Jo. qui no. xiiij. q. i. §. i. ꝙ laicus restitutiōeꝫ decimarum petere non poterat per decre. s̄. de rescrip. causam. bar. brix. no. contrarium: cum laici decimas interdum possideant de facto. Ad decreta. illaꝫ cām respondebat ꝙ decre. ipsa dicit detinere: non dicit possidere satis puto hāc decre. facere pro Jo. vt nisi laicus probet se legitime assecutum cuꝫ sit contra cuꝫ p̄sumptio non auditur: qui enim restitutionē petit hꝫ duo probare: se possedisse 7 spoliatum fuisse. s̄. eo. ca. olim. i. 7. iij. Et aliud est possidere: 7 aliud in possessione eē. ff. de acqui. pos. si quis autem. 7 est simi. s̄. eo. ex transmissa. 7 quod ibi no. hic ergo est presumptio contra actoreꝫ. 7 ius commune pro reo: possessio ergo 7 spoliatio probata non aduocant: vt fiat restitutio petitorio probato pro reo: ad hoc de cau. pos. cum ecclesia. 7 ca. cum dilectus. ff. de rei ven. officium. 7 ideꝫ videt vbicūqꝫ factum est pro reo notoriuꝫ. de diuor. significasti. proprietas igit pro eo ꝓbata ipsum in possessione defendat: ad hoc. ff. ō superfi. l. i. §. qd ait. ff. deposi. l. bona fides. in fi.

e Ostēdat. vt cōpositio. titulus p̄scriptiōis: priuilegiū: vel aliō simile ō dona. apostolice. ĩ. de his que fi. a prela. cum apostolica. cum si.

a ¶ Ecclesiam.scilicet.B.clerici.Jo.an.
Actor. Duplex est huius.c.prouisio contra actoris contumaciam. Secunda prouisio ibi: ad citationem. Domi.
b ¶ Ad terminum. cū indistincte loquaꝛ de quolibet termino siue pemptorio siue nō intelligendū vr sicut ꝛ ī reo dici solet ꝙ ꝑ qualibet ꝯtumacia etiā ante pemptoriū ꝯdēnaꝛ ī expēsis. ʒ solū post pemptoriū possit excōicari: de hoc.lxxiiij.dist. honoratus.iiij.q.v.in summa ꝛ.s.ō ꝑcur.querelā. maior autē est cōtumacia actoris nō venientis ꝙ rei.iiij.q.iiij.c.i.
c ¶ Curauit. cū potuisset: vnde no. negligentiā vel ꝯtēptū.ff. de re.iu.cōtumacia ad idē.s. ti.pri.c.i.§.solet.
d ¶ Venienti ergo non venienti nō cōdēnabiꝛ. sed cōpensēꝛ ꝯtumacia cōtumacie.ff.de dolo si duo.ff. de compen. si ambo. Si aūt actor nō venit: ꝛ iudex fuit absens vel p̄ns: ʒ ꝓcedere nō poterat: an fieri debeat condēnatio. dic vt no.ī reo.s.eo. ti.c.vlti.
e ¶ Propter h.s. rōne cōtumacie.de ꝑcur.auditis.j.de exceptī.pia.s.e.cū dilecti.ꝛ.c.finē. Et qualiter ꝯ ꝯtumaces procedi debeat dic vt no.s.e.ꝑut.ꝛ .c.causam.
f ¶ Legitie. qō dic vt no.ii.q. .i.ī primis.s.eo.ti.finem.
g ¶ Admittēdus. ꝛ sic puniꝛ in quo peccauit.s.de tēpo.or. litteras in fi.
h ¶ Sufficienter. vt sic pignora vel fideiussores denꝛ.ff. māda.si mādato.§.vlti. si autem hāc dare nō posset det iuratoriam: de dot.post diuor.resti. ꝑ vestras vbi de hoc ad idē.C. de epi.ꝛ cle.l.generaliter. Dicit aūt Inno. ꝙ sufficit verbo cauere ꝙ pōt verū dicere ꝑuata ꝑdicta distin.ber.
i ¶ Termino. primo.s.ad hoc.ff.de verb.obli.cū q calēdis. vel dic termino quocūqʒ quo ad eius petitionē citabiꝛ reus: hec est enim indefinita legis que equipollet vniuersali. vt.diri.s.eo.li.de elec.vt circa. si ꝛ cautio prestaꝛ de perseuerantia litis. vsqʒ ad fi.C.de epi.ꝛ cle.auē.generaliter.
k ¶ Fideliter. presumiꝛ aūt malitiose abesse nisi ꝯriū ꝓbetur.s.ꝙ impeditus fuerit de re iudi.cū bertoldus.de ꝑcur.querelam vbi de hoc.
Eam qui. Soluit casum dubium ꝛ rationem interserit ibi: cum protestari. Et vnum casum excipit: ibi: nisi. Domi. Et determinat no. per Inno. de accu.ad petitionē. per Guil. in specu. de cita.§.viso de temporū.ver.quid si qs recesserit.
l ¶ Grauamine. hoc dicit ex eo: qꝛ si appellaretur a diffinitiua: iā functus est iudex officio suo: de officio delegati.in lris.ff.d re iudi.iudex. Sʒ ꝛ idē de illo videtur quo ad executionē que post sniam iminet facienda eadē ratione.
m ¶ Per te. loquitur iudici: sic.s.de iureiur.c.vlt.
n ¶ Appellans. ꝛ frustratorie. qꝛ si bene appellaret ex cā ꝛ forma: tunc ille a quo appellauerit iudex nō eēt. ꝛ sic appellans cōtumax nō eēt. De reuocatiōe attestationū post appellationē habebis.j.de appel.non solum.
o ¶ Protestari. no. ꝙ ius fingit potestatē hoc ipso appellādo ꝛ recedēdo.
p ¶ Incūbunt. cōsiderato eo statu in quo tūc erat causa
q ¶ Sentētiā. puta qꝛ lis erat ꝯtestata ꝛ liquet de cā: vel talis est cā in qua sniari pōt lit.nō cōtesta. qō dic vt.s.vt lit.nō ꝯte.qm̄.ꝛ.s.e.ꝑut.
r ¶ Audiendam. si non esset cōtumax expresse citari debet ad sniam audiendam alias nō valeret snia parte absente.ff.que sen.sine ap.rescin.l.i.§.item cū ex edicto.ꝛ de hoc no.s.de offi.deleg.consuluit.
s ¶ Renunciet. qō pōt.ij.q.vi.si quis libellos.C.de ap.si qs ꝛ tacite etiā litigādo corā iudice a quo appellauit appellationi renūciat.s.de offi.dele.gratū de testa.cum uenisset. si tñ interest aduersarij ad ipsum interesse teneꝛ: ꝙ dic vt no. .s.de ap.interposita.§.ille deniqʒ.
t ¶ Non teneris. videbaꝛ ꝯriū ꝑ decre.s.de offi.dele.cū olim.i. vbi iudices citauerunt appellantē quē putabāt frustratorie appellasse. ad idē.s.vt lit.nō conte.accedēs vbi etiā iudices citauerāt quē putabāt frustratorie appellasse. ad idem .s.eo.ꝑut vbi papa mādat citari eū qui frustratorie appellarat. Sʒ dic ꝙ d necessitate citari nō dʒ: vt hic ad decre.cū olim ꝛ decre.accedens dic ꝙ ibi factū narratur non ius ponitur ad decreta. prout dico ꝙ pro ista parte facit cum ibi papa mandat citari ad malitiam conuincendam. ergo id de necessitate nō erat ꝙ.s.citareꝛ: ꝛ de hoc cōsueuit recitari: de accu.accedēs.ꝛ.c.ad petitionē. Sʒ qd dicem⁹ de contumace: nunquid qui in vno actu iudicij fuit contumax ad alios actus citabitur. Dic ꝙ sic vt.s.de testi.cuʒ olim. vbi citatur cōtumax ad sniaʒ audiēdā: qꝛ ʒ cōtumax in vno actu cōtumax fit. nō ꝓpterea prestari vr ꝙ in alijs ꝯtumax eē velit: sed hoc malū cōtumacie sub colore boni.s.remedij appellaonis defendit: qō simpl'r ꝯtumax ñ facit.
u ¶ Processeris. alīs d inf.
x ¶ Validus. Quid de iudicib⁹ datis cū clausula ꝙ si nō oēs.oēs simul nō ꝓnunciauerunt. sed duo vnum: tertius vero aliud: illi duo volunt ꝓcedere ad executionē sue sniē: queritur an possint tertio non vocato. ꝛ vr tertium ipsum non debere vocari arg. huius de exe.ꝛ.s.hoc lib.de ar.c. .i.ꝛ.ff.d re iudi.duo ex tribus cum ergo ipsorū valeat snia. ergo ꝛ executio. Sed dic ꝙ vocād⁹ est: nam ʒ snia duorum teneat tñ alius articulus qui emergit ē oīb⁹ cōis ita ꝙ ad aliuʒ duo tertio aduocato procedere nō possunt.s.de of.deleg. cām: ꝛ.c.prudentiaʒ.§. adijcimus. alias sequereꝛ ꝙ si ī aliq̄ termīni assignatione un⁹ ab alijs discordaꝛ illi duo illo ñ reqsito postea ꝓcedere possent: qō est absurdū.

ad eādem ecclesiam[a] pertinere.

Rubrica. De dolo ꝛ contumacia.

Innocentius.iiij.

¶ Actor contumax ꝯdēnatur ī expensis: nec citatur vlteri⁹ ad sui petitionē re⁹: nisi caueat de veniēdo.

Actor q ad terminuʒ[b] venire ad quē citari aduersariū fecerat: non curauit[c] veniēti[d] reo in expēsis ꝓpt[e] hoc factis legitime[f] condēnaꝛ. Ad citationē aliā minime admittendus[g] nisi sufficiēter[h] cauerit ꝙ ī termio[i] fideliter[k] deat cōpere.

Bonifacius octauus.

¶ Iudex appellantē ꝛ recedentē citare vlterius non teneꝛ si vult in cā procedere nisi forsitan appellationi renunciet. Jo.an.

Eam qui a tua interlocutoria vel grauamine[l] qō pte[m] ibi ꝑponit illatuʒ a tua p̄ñtia recedit appellans[n]. Cū ꝓtestari[o] videatur hoc ipō se nolle corā te decetero litigare: citare ad alia q̄ postea in iudicio faciēda incūbunt[p] vel etiam ad sententiam[q] audiēdā[r]. Nisi spōte appellationi sue renunciet[s]: nō teneris[t]: nec iō minus ꝙ ī ei⁹ absētia ꝓcesseris[u] tu⁹ ꝓcessus validus[x] reputari debebit.

Rubrica De eo qui mittitur ī possessionem causa rei seruande.

Innocentius quartus.

¶ Cū agitur de beneficio ecclesiastico ob contumaciam rei nō fit missio in possessionem sed ad sententiam li. non conte. procedit. Jo.an.

Eam q super dignitate ꝑsonatu vel beneficio[y] ecclesiastico[z] obtinēdis[ꝛ] cū aliquo litigat possessore[ꝯ]: ob ptis aduerse ꝯtumaciaʒ cā rei ꝑuāde ī ipoꝝ possessioneʒ statuimus non mittendum. Nec per[ꝝ] hoc ad ea ingressus patere valeat vitiosus[a]. Sed licet in hoc casu contumacis absētiam diuina replēte presentia[b] etiam lite non contestata diligenter[c] examinato negocio ipsum fine debito[d] terminare.

Rūca Ut lite pēdēte nihil innoueꝛ.

Bonifacius octauus.

¶ Si ex duobus litigātib⁹ electis alter decedat renunciet vl'a ꝑ secutiōe cāe excludaꝛ: si lite pēdēte cū reliquo fuerit alia electio fcā nō tenet.

Dispendijs[e] que ꝓpter electiōes diuersas ecclesie patiuntur interdum occurre

Eam qui. Diuiditur in tres ptes p̄mo ponit dictum. scdo ipsius rōnē. tertio contumacis p̄sentationeʒ. ha ibi: nec ꝑ hoc. tertia ibi: ʒ liceat. Do. Ponit hec decre. duos casus spāles ꝯtra duas regulas. Regulr .n. qñ agiꝛ reali ad cōtumaciā rei fit missio ī possessionē cā rei seruande: fallit in hoc casu. Iteʒ regulariter non ꝓcediꝛ ad testiū receptionē vel diffinitiuā sniam li.non conte. fallit ī hoc casu: ꝛ ē ad declarationē eoꝝ que no.s.de dolo ꝛ ꝯtu.cōtingit. Jo.an.
y ¶ Beneficio. quocūqʒ: ad hoc de ꝑben.de maioribus.de ver.si.c.pe.
z ¶ Ecclesiastico. secus ergo si sup tpali ꝑbēda: vel tpali bñficio agaꝛ qꝛ cū talia possunt sine institutiōe canonica possideri nō hēbit locū decre.
ꝛ ¶ Obtinēdis. Quid dicemus de obtētis: pone ꝯfirmat⁹ est q agit ꝛ in possessionē inductus: ꝛ tādē spoliatus ē: vt de cā pos.cū olim.ꝛ.c.[illegible] sup. vel petit ꝙ cōfirmatio de eo facta vel collatio sibi facta sortiaꝛ effectuʒ de cōces.ꝑben.post electionē de ap.post cōstitutis.ij. vel petit possessionē cōditiōe ꝛ canone reintegrāda: vt.s.de resti.spo.scpe. Nūqd in his casibus ob contumaciā rei fiet missio: vr ꝙ sic ꝑ hanc lrām: que dicit dolū d obtinēdis. Sʒ dic ꝙ nō fiet hec missio: tum qꝛ decre. huius rō adhuc locuʒ hēt tū qꝛ ago de obtinēdo qō nō habeo.s.detētationē saltē q̄ apud aliū ē.ff.d rei ven.offm̄. Itē missio ī possessionē est quoddā auxiliū extraordinariuʒ qō hʒ locū solū vbi deficit ordinariū.ff.de mino.l cāe.ij.in prin. sed hic ꝑcedi pōt ordinario iuris ordine lite non contesta. vt sequiꝛ ꝛ aptius hodie ꝓbatur ꝑ clemē. de iudi. dispēdiosaʒ. ergo nō hʒ locū missio: ꝛ ʒ doctores sic teneant tñ ob lrā h posita q̄ dicit ingressus: nō dicit regressus q̄si ꝑ id deꝛ intelligi: ꝛ ꝑ vbū obtinendis: ꝙ in recuperandis nō habet locū decre.
ꝯ ¶ Possessore. qd si nullus possidet: ʒ duo pone coelecti petunt: dic idē ꝓpter eandem rōnē.s.de rescrip.iter ceteras.
ꝝ ¶ Nec ꝑ hoc. ratio superioris dicti.
a ¶ Vitiosus. nō.n.p̄ñt ex possessione hēri: ʒ solū ex canonica īstōne. ī.q. .i.legū.de isti.ex frequētib⁹.j.de reg.iu.c.i.ff.de decu.herēnus. Si vō nō agereꝛ de ecclia tanq̄ de bñficio: ʒ tanq̄ d ꝓprietate: tūc bñ hēret locū missio. vt ꝓbaꝛ.s.vt lit.nō cōte.c.ij.de eo q mit.c.i.d v.si.dilecto.
b ¶ Presentia. C.de iudi.ꝓperādū.§.cū aūt.s.eo.li.de arbi.c.ii.in fi.
c ¶ Diligenter. hoc semp est faciendum.xxx.q.vlti.iudicātem.
d ¶ Debito. vt si liqueat vel liquere possit de cā ꝓcedaꝛ ad sniaʒ fm eā q̄ no.s.de dolo ꝛ contu.prout. ꝛ ē necesse ꝙ ꝯstet d iure actoris ad hoc ut sibi adiudicetur: nec sufficit ꝙ constet possidentem ius non habere.s. de rescrip.olim.C.de rei ven.l.vlti.
Dispendiis. Tria facit: primo ponit ꝯstitutionis cām secūdo cōstitutionē prohibitoriam: ibi: statuim⁹. tertio decretū ibi: alias. domi. Emanauit ad declarationē eorū que no. Inno.ꝛ Host. .s.de ar.ex parte.ꝛ de ele.dudum.ii.ꝛ de resti.in integ.c.ii.ꝛ compo.de consti.cum.M.ad fi.
e ¶ Dispēdijs. dicitur dispendiū longum ꝛ inutile: compendiuʒ breue. vtile: de hoc de rescrip.c.dispendia.

¶ Statuimus. confitō ista nō noua est saltē inquantū dicit electionē nul lam maxime nō interueniente aliqua ihibitione: vt. ṡ. doar. ex parte. Sz dices nōne scđa electio facta prima nō cassata cassat. ṡ. de elec. considera- uimus. Itē nōne scđa electio facta prima nō cassata valet interduz fm ca que no. ṡ. de elec. auditis. §. qñ prima nulla erat: z eligentes erant priuati ptāte eligendi. So. illa iura que in illis no. locū habent quando scđa ele ctio fit prima non cassata z nōdum in litigiū ddu cta: z sic intelligant no. ṡ. eodez auditis. Istud .c. z se. loquunt quando in litigiū erat res dedu- cta: z tūc scđa electio ipo iure sit nulla.

b ¶ Alibi videbat hosti en. dñiaz facer. ṡ. ō elec. dudū. ii. in glo. nūquid in hoc casu inter causas que pendebāt in curia z extra curiā. ar. decre. de maio. z obe. per tuas. ō sp. si duobus. sz quo ad casuz nrm nulla sit dña vt hic vides.

c ¶ Litigātib⁹. litigiosa est res de cuius dñio qō vertitur inter petitorez z possessorē conuentione iu diciaria. vel precib⁹ prin cipi oblatis z iudici insi- nuatis z p eū futuro reo cognitis. C. de litigio. auc. litigiosa. Dicūt tñ quidā rē litigiosam nō esse nisi per lit. cōtest. facit ꝓ eis. ṡ. de offi. dele. relatum. in auc. de litigiosis. §. oēm. colla. iij. z opti me. ṡ. de vbo. sig. ex ptē. ii. Litis ɔtestatio dr litis exordiū. ṡ. de offi. de- lega. sup qōnum. ff. intētionis. Sz dic ɔ p supradictā auc. litigiosa. z pro batur. ṡ. de offi. dele. gratū vt lit. pen. c. i. z ex his que ibi no. host. ṡ. ō te sti. cām que. ij. C. quādo libel. l. i. z. ij. Quid aūt quo ad hunc ti. iducat li tis pendentia: habes in de. eo. ti. c. vno. Jo. an.

d ¶ Mori. ṡ. de ar. ex pte. e ¶ Renūciare. ṡ. de resti. i iteg. c. ij.

f ¶ Excludi vt. ṡ. eo. li. de elec. si forte. z. c. quis. z. c. cupientes. §. ꝙ si p .xx. z. §. sequen.

g ¶ Electi. z in casu isto qrit de iure ipsi⁹ defuncti vt sciat ō iure supstitis ad hoc. ij. q. i. in pincipiis. lz. n. appareat defuncto āplius nō deberi: non pp hoc sequit supstiti viuēti deberi: ad idē. ṡ. de rescrip. olim.

h ¶ Subsistat. qđ si postea appareat illū supstitē ius nō hr̄e: nūqd ɔuale scat dignitas vel beneficiū. in isto dic ꝙ nō. q: qō ab initio zc. xvi. q. iii. §. potest. z de elec. auditis. ī. ō reg. iur. nō firmat. Sz nūqd de nouo pote rit eligere. credo ꝙ sic p decre. ṡ. de elec. super eo.

S Ibi contra quos Diuiditur in tres partes. Primo ponit statu tum phibitoriū itersferens cām. Secundo decretū ibi: ꝙ si. Tertio p uisionē illius cuius interest ibi: sane. Emanauit hec decre. propter eadez que. ṡ. pri. Jo. an.

i ¶ Possident. ista ergo est diuersitas inter istum casum: z precedentem quia in precedenti nondum erāt beneficiū adepti. sed de electione litigabāt hic beneficia iam erāt adepti.

k ¶ Litigatur. expone vt dixi. ṡ. c. pri.

l ¶ Maliciose. hoc fiebat isto mō. litigabat ɔ me sup beneficio meo: cum ego non possem ɔ aduersariū me defendere: renunciabā vt beneficiū con ferret alicui petenti: q litigantē iniuria z iure vexaret.

m ¶ Huiusmodi. possessa. s. p illū cedētē vel decedentē ɔ quez litigabat.

n ¶ Finita. si apparuerit illos ius hr̄e nulla fiat electio: alr̄ fiat electio vl̄ presentatio post sniam p eos ad quos ptinet. Et intelligo decre. istā. cū il li qui contra illos cedentes vl̄ decedentes litigabāt: ex eo litigabāt: q: dice bant illas dignitates vel beneficia ad se spectare: alr̄ nulla fieri haberet di latio: pone enim ꝙ clericus ɔ clericum agit petes ipsuz ab eccl'ia remoue- ri: q: criminosus vel concubinarius: moritur clericus accusatus lite pēdē. cedat vel decedat: nunqd p hoc ipedient illi ad quos electio vel psentatio ptinet eligere vel psentare. Dic ꝙ nō: q: statim illo cedente vel decedēte finita ē lis: z sic nō hz locū hec decre. que dicit expectandū finem litis cum supstite: z crimina extingunt morte. xxiij. di. quorundā. cū suis cōcor. Si aūt petit illū ab ecclesia remoueri z illam sibi assignari quā dicit ad se spe ctare: tūc locū habet decre. ad hoc. ṡ. de rescrip. olim.

o ¶ Presentetur. no. differentiā eē inter collationē electionem z presenta tionem: q: hec tria hic ponuntur p diuersis: habes hoc expressum. ī. de p ben. cum illis. §. cū autem.

p ¶ Interierit pata qui eligunt cedentē: vel presentauerūt: vel cōtulerūt vel forte q: expectabant pmā vacaturā: z sic istud beneficiū velut mō ces sione vel morte vacās sibi dicit debere: vel similes psone.

q ¶ In illo statu. optima fuit puisio: z declarat que no. Inno. z hostie.

re cupientes. Statuimus[a] vt si aliquibus apud sedē apostolicā vl̄ alibi[b] litigātibus[c] sup electionibus de se i discordia celebratis aliquez ipsoꝝ mori[d] vel suo iuri renunciare[e]. aut a ꝓsecutione ipsius contigerit quoquo modo excludi[f] ad electionē aliā lite sup electione supstitis electi[g] pēdēte nullatenus procedat. Alias attentata ɔtra hoc electio ipo iure viribus non subsistat[h]. Idem.

¶ Si bñficiat⁹ cōtra quē sup bnficio litigat cedit vel decedit: si alius lite pen. cū supstite fuerit elect⁹ non valeat electio si vero aliqui quoruz interest ad defensionem litis velint admitti in eo statu in quo erat causa admittentur. Jo. an.

S Ibi contra quos sup dignitatibus psonatibus vel alijs ecclesiasticis bñficijs que possidet[i] litigat[k] lite pēdēte cedāt: vel forte decedāt: ne pp nouos aduersarios qui maliciose[l] iterdū petitoribus surrogāt: litigia in eccl'iaꝝ dispēdiū ꝓrogari contingat: statuimus vt dignitates personatus vel bñficia huiusmodi[m] donec contra supstites lis finita[n] fuerit alijs nullatenus ɔferātur: nec ad ea eligat qspiā vel ēt pñtet[o]. Qō si sec⁹ actū fuerit: coipo irritū habeat. Sane si ad defensionez ipi⁹ litis aliqui quoꝝ itererit[p] petierint se admitti: eos i illo statu[q] in quo ipsam inuenerint decernimus admittendos.

de iudi. q: v. ducebant enim causam illi beneficiati vsqz ad finez: tempore sentē tie cedebant: surrogabantur aduersarij quos oportebat de nouo citari. z iudiciū incipi qui iterum producebant causam vsqz ad conclusionem. z postea cedebāt. Iterum veniebant alij z idem faciebant: z sic non erat litium finis z idem fiebat olim de nouitijs electis vel presentatis: sed de illis hodie sublata est dubitatio p hec verba: z ɔtra hoc nō dabat Host. aliud remedium nisi ꝙ interpellata se. apo. super his prouideret z veritatē ingreret: sed hic optimum datum est re- medium: vt in eo statu admit- tātur zc. z sic erit finis liti. z cō cor. ad hoc. ṡ. eo. li. de elec. vbi periculum. §. sane. z. ī. de ex- cept. pia.

Rubrica De confessis.

Innocentius quartus in concilio lugdunensi.

¶ Sup facto negatiuo p ptē iprobabili si iudici videbit ē admittēda positio. h. d.

S Tatuimus vt positiōes

S Tatuimus. Non diuiditur q: breue ē. Domi. Circa positio num materiam que non habē tibus praticam noua z ignota videtur: scire debes primo ꝙ positio fm Gof. est dictum lo cum interrogationis positum vt qō olim interrogatiue fiebat fiat hodie positiue. pone in ter- minis: dicebat oliz actor. que- rite domīe iudex an sit heres: z ex qua parte: hodie dicit. po- no te esse talem heredem. Itez pono te heredez ex asse. Sed ho die etiam fiunt interrogationes z ante lit. conte. qō dic vt no. ō iura. calū. c. pe. z etiā post lit. contest. ff. ō inter. act. vbicūqz. etiam si sit conclusum in causa: vt. ṡ. de fi. instru. cum Joan. vnde pōt describi ꝙ positio est breuis verborum formula mentem proponentis continens ad veri tatem eliciendā cōcepta. Habuit autē hoc verbū ortū nō solū ex vsu hoium diu in causis inolito. sz ex antiqua lege. ff. de leg. iij. offidi⁹. §. ex diuerso ibi pone igi tur in credito zc. ad idem. ṡ. de lit. cōtest. c. vno de ele. dudum. ij. z. ī. ō testi. c. p sentiū. Fiūt aūt positiones: vt p ɔfessionē aduersarij releuet ponēs ab onere pro bandi: vt hic: z. ff. de iureiurā. cum qui. i. rñ. nam ad hoc fiunt interrogationes .ff. de inter ac. l. ij. iij. z. iiij. Differunt aūt positiones: z interrogationes: q: po- sitiones assertiue fiunt: ille interrogatiue: positiōes a parte ille a iudice. Et dicūt qdam ꝙ positiones tñ fiunt post lit. contes. interrogatiōes ante tñ. quoꝝ vtrū qz falsuz est: de interrogationibus. ṡ. dixi: de positionibus. ī. dicaz. Ad positio nes aūt respondere debet pars: nō autē aduocatus: imo solent cauti iudices tunc respondentes aduocatos expellere. Scire tñ debes ꝙ aduocat⁹ q docet clientulū falsuz respondere tenet aduersario illius dāna resarcire que ob hoc pertulit: pu ta ex onere ꝓbandi vel amissione cāe. l. vi. sede. ṡ. de iniu. c. vlti. ff. ad. l. aquil. q occidit. §. vlti. vnde solent aduocati dicere clientulis. si hoc cōfitearis causaz per des: nec dicūt si negaueris aiaz pdes. de simo. mattheus i fi. Scire debes ꝙ po- sitiones fiunt in cā: z ad eas rñdet p iura. calum. vel vitatis i cā prestituz. vñ vr̄ ꝙ solum post lit. contest. fieri habeant. cū post li. cōtes. iuret. ṡ. e. li. ō iura. calū. .c. i. Sz dic ꝙ qñcūqz faciende sunt probationes: fieri possunt positiones siue an te lit. cōte. siue post. nec ob. qō de iuramento dictū est. ṡ. q: iudex ponētē āte lit. conte. faciet iurare se credere z estimare verum eē qō ponit: z aduersariuz ꝙ uex respondebit: possunt enim ante lit. cōte. exceptiōes opponi super qbus faciēda ē probatio ad cuius releuationē fiant positiones. pone enim excipit ꝙ actor excōi- catus est q: pcussit clericum. z sic ab agēdo repellēdus. ponet ipse reus z hoc mō pono ꝙ percussisti talem. Itē ꝙ in tali parte corporis. Itez ꝙ cū gladio. itē ꝙ i tali loco. itē qō tali die. itē qō talibus presentibus. item ꝙ turbatus ex tali causa precussisti illū. itē ꝙ aīo iniurādi. itē ꝙ ille tūc erat clericus. itē ꝙ erat i possessio ne clericatus. itē ꝙ sciebas illū clericū eē. itē ꝙ vidisti eum tonsuram z habitum clericalem deferentem: his per actorē cōfessatis ꝓbata est excōicatio alias re⁹ hoc ꝓbet mutando verba z dicendo itendit ꝓbare. zc. post lit. cōtes. pone ꝙ peto ab ecclesia aliquem quā ɔ iura retinet remoueri: dicā pono ego talis iuramēto meo ꝙ talis habet z possidet ecclesiam sancti Petri. item ꝙ habet z possidet ecclesiā sancti Marci. item ꝙ quelibet earum habet curam aīarum itē ꝙ eas post cōci- lium acquisiuit: hoc confessato succumbit reus nisi dispensationē vel iustam cau saz ostendat: z idem in similibus. Scias autem ꝙ positiones fieri debent sup cō tentis in libello: z ad ea ptinentibus vel pertinere valentibus ex parte actoris ad intentionē fundādam: ex pte rei ad extenuandaz. iiij. q. iiij. c. i. Fieri aūt debent de facto rei q: ad factū alterius nō cogit rñdere. ff. ꝓ suo. l. fi. Et tunc i scriptis of ferende iudici vt videat an sint imptinētes: impossibiles. captiose: negatiue fal- uo eo qō hic dr: z sic eas repellat: z de hoc dicā. ī. c. pri. quas si admittendas vi derit in actis curie sibi scribi faciet. de proba. quoniā. ṡ. e. li. de rescrip. cū in mul tis. ff. de re iudi. l. acta. ad illas postmodū faciat aduersariū respōdere vel de ve ritate vel credulitate habita distinctione an de veritate vel calumnia tantū sit iu ratum. ī. ti. pri. c. ij. z rñsiones scribi faciet: sic fatet vel negat: credit vel nō cre- dit. Cum aūt ex iuramento de calumnia vel de veritate respondet an possit dice re dubito. no. ṡ. ō iuramento calumnie cū cām. in prima glo. Caueat autem po nens a positionibus sue intentioni contrarijs: vt si agat petitione hereditatis.

negatiuas[a] que probari nō possūt[b] nisi per cōfessionem aduersarii[c] iudices[d] admittere possint[e]: si equitate suadēte viderint expedire.

Bonifacius. viii.

Si reus iussus positionibus respōdere recusat: vel si cōtumaciter recedit habebit p cōfessato. sec9 si prius q̄ sic iussus eēt contumax fuerat. sed tūc pcedatur ɔtra eū tanq̄ cōtra contumacem. Jo. an.

SI post prestitū veritatis aut[f] calūnie iuramentum[g]: reus[h] vl pcurator ipsius[i] positionib9 ab aduersario sibi factis interrogatus iussusq3[k] a iudice respondere absq3 rōabili[l] causa recuset: aut nolit seu contumaciter se absentet: haberi debet super his de quibus in eisdez[m] positionibus interrogatus extitit pro cōfesso[n]. Uerū si ante quam respondere sic iussus fuerit: cum contumaciter absentari contingat tunc pro confesso non dz haberi: sed est als contra eum tanquam contra contumacē prout ratio[o] dictauerit procedendum.

Rubrica de testib9 ⁊ attestationib9

Gregorius nonus in cōcilio generali lugdunensi.

Socius in crimine simonie admittit in testez si sit socius criminis tantum ⁊ agatur ciuiliter alias nō Jo. an.

MEdiatores[p] per quos[q] scelus simonie plerumq3[r] cōmittitur ad testimoniū[s] contra sceleris

vel quorum bonorum nō dicat se post mortem possedisse defuncti: si agat publiciana: non ponat se emisse a vero dño. si agat vti possidetis: non dicat aduersarium possidere. ⁊ idez in similib9. Est aūt positionis effect9 vt is qui ponit qđ ponit confiteri dicat: vt. j. de iureiur. c. vlt. vbi dicaz de hoc: ⁊ an positio vel respōsio ad eam reuocari possit.

a Negatiuas. Que est rō q̄re positio de negatiua que aliter probari nō pōt. fieri nō poterat. Breuis est solutio negatiue: qđā pbari nō possunt sup quo dic: vt no. Jo. vi. q. vlti. actor. her. š. de ele. bone. i. ⁊ accur. ff. ď pba. l. ij. sz positio ī locū probationis venit: illud ergo in positione debet admitti qđ admitteret in probatione: ⁊ de hoc no. gof. š. de elec. dudū .ij. Itē positio negatiua pbari dz. sz negatiua nō probatur vt. š. ergo ⁊c. Item negatiua positio nō ponit sed remouet. ⁊ hoc siue sit negatiua explicita: puta q̄ nō cognoui bertam: ď frigi. c. i. vel non fui citatus de elec. bone. siue implicita: vt pono q̄ in electione tm̄ quattuor canonici presentes fuerunt. de cā pos. cū ecclesia. positiōes ergo has negatiuas iuris rigor repellit: sed equitas eas admittit si iudici videbit vt hic.

b Non possunt. pone nego lras ad lites de mandato dñi īpetratas: vel nego pecuniā numeratā quā promiserā instrumento solēni: ⁊ spe future numerationis hec ⁊ similia non possunt probari nisi p cōfessionē aduersarij.

c Aduersarij. dicebāt qdā doc. antiqui negatiuam positionem admittendam indistincte. Et quod dicitur q̄ negatiua probari nō potest: verū ē per testes: per confessionem aūt aduersarij bene: ⁊ pbatur hoc. š. de tem. or. dilectus. de eta. ⁊ quali. c. vlt. Jo. an.

d Judices. ordinarij. delegati vel arbitri. š. de pba. qm̄. ff. de ar. l. i.

e Possint. non quicquid iudicis potestati permittitur iuris necessitati subijcit. ff. de iudi. l. nō quicquid. ad hoc. ff. de offi. presi. l. sepe. ⁊ l. seq. per que videt q̄ opinioni iudicis relinquatur: peccat tm̄ iudex reijciens: ex quo positio facit ad cāz ⁊ equitas suadet. cum equitas scripta rigori iuris preferatur. C. ď iudi. placuit ď fur. ⁊ ser. cor. l. si quis seruo ⁊ equitatem semper habere debet pre oculis vt. iiij. q. iiij. c. i. j. de re. permu. ca. vno. ff. q̄ cer. lo. l. q̄ si ephesi. nec sit artanda probandi copia. xiiij. q. i. q̄q̄. C. de proba. l. vlt. fm hosti. tenetur: ⁊ si non admittat poterit appellari.

SI post. Sunt duo dicta. Scōm ibi: iterū. Do. Tracta fuit hec decre. de extraua. alex. que incipiebat. retulisti: als dilecto filio. Jo. an.

f Aut. quo ad spūales cās exponimus pro ⁊. ī eis. n. ī vtroq3 iurat: vt. š. de iura. calum. c. i. §. vlt. ⁊ sic est si. C. de verb. sig. cum quidam.

g Juramentū. No. pro opi. illa que habet q̄ solū post. li. cōte. fiant positiones Sed dic vt dixi. š. c. pri. ⁊ respicit qđ cōiter fieri solet.

h Reus. quid de actore vel eius procuratore. Dicunt quidā q̄ cadit ab instituta actiōe. š. de iura. calum. c. vlti. ⁊. C. de iura. calū. l. ij. §. qđ si actor. Ad positiones. n. rńdetur ex vi iuramēti: ⁊ iđ pena iurare nolētis hic locū habeat: qđ nō credo: sz dico vt dixi. š. in prori. glo. q̄ hic respicit qđ cōiter accidere solet: siue potest. s. q: actores probare habent ⁊ sic positiones facere. sed idē ecōuerso: cū actoris ⁊ rei sit equa cōditio. j. de reg. iur. nō licet. cum si.

i Procurator. ipsius. No. procuratoris contumaciam post lit. cōte. dño nocere: de hoc. š. vt. lit. non conte. c. i. in fi.

k Jussusq3 a iudice. per hanc litteram bene videtur determinata illa ātiqua altercatio qua q̄ritur: si iudex citat partē vt veniat respondere positionib9 ⁊ citata venire nō vult: an positiones habeantur pro confessatis. Et licet quidam dixerit q̄ sic: puto q̄ nō. Ecce. n. q̄ textus dicit iussus a iudice: ⁊ ne credat aliquis q̄ talis iussus factus per nunciuz sufficeret: premittit interrogatus: ille igitur licet sit iussus per nuncium non per iudicem. ⁊ hoc concesso: non tamen est interrogat9 a iudice. qđ requirit hec constitutio. vnde ⁊. j. submittitur verum si anteq̄ respōdere sit iussus sic dixit. i. ab ipso iudice interrogatione premissa: maiorez ergo reputauit contumaciam illius qui īterrogatur a iudice: ⁊ ab eo iussus respondere non vult: q̄ illius qui citatus per nuncium vel litteras etiam hoc expresso venire non vult.

l Rationabili causa. puta si positio superflua eēt vel īpertinens: que probata non releuaret. C. de proba. ad probationē. xxx. q. vlti. iudicantē: ibi ad rei veritatem. ⁊c. š. de offi. archi. vt nostrum. vel obscura. iiij. di. erit. de spon. ď muliere. C. de transa. vt responsum. vel generalis. ff. de leg. ii. ticia. i. responso. Itē si sit de facto alieno: vt. š. c. prori. Item si sit captiosa: puta que detegat periuriuz respōdētis nō est admittenda. puta pater conuentus iurauit nil esse ī peculio: tut9 est igitur exceptione iurisiurādi a parte delati: nisi pro reb9 postea q̄sitis postea in positione dicūtur alique res fuisse in peculio tpe quo iurauit: per hanc detegeretur piurium eius vnde rńdere nō cogit. ff. de iureiu. l. duob9. §. si. nulli. n. inuicēd9 est laqueus. xxvii. q. i. de viduis. item si sit multiplex: vt pono q̄ possides talem ecclesiam ad tale monasteriū pertinere: vel pono q̄ ticius filius. p. debet mihi. x. vel his similia: posset enim alterum esse verū: alterū falsum: ⁊ iđ petitur explicari. vel ipse idē explicet: dicendo vtrunq3 falsuz: vel hoc verū hoc falsuz: vel poterit simpliciter positionē negare: et si alterū verū sit. ff. de re. du. si his qui ducenta. §. vtrū. iij. q. ix. pura. ix. di. si ad sacras vnde videtur q̄ ad multiplicē positionez bene respondere teneat cum habeat supradicta remedia: ad hoc optime. j. titu. pri. presentium. Consueuerunt autē aduocati dicere: pono hec. ⁊ si non credis coniunctim: pono disiunctim: ad quam tm̄ respondere compellitur vt quibusdā videtur p iura supradicta: nō eni ponit vt dz. Itez si positio sit iuris: vt pono q̄ ipu bes pōt condere testamētuz vel his similia ⁊ ad hoc non cōpellit rńdere cum enim ius quis probare nō cogatur: sed factuz ergo nec ponere tuz succedat in locuz probationis. š. eo. c. prori. ergo tanq̄ ad supflua nō cogitur respōdere. Item si sit impossibilis vel contra naturam: vt si ponit virginē peperisse: vel patrē iuniorez filio. xxvi. q. ij. §. cū ergo ad hoc. š. de cōfes. c. vlt. ⁊. qđ ibi no. ff. de inter. ac. l. ɔfessionibus. ⁊. l. se. Item super crimine eius ɔ quem fiunt non admittuntur positiōes. de pe. di. i. nō tibi dico. he ergo ⁊ similes sint rōnabiles cāe ppter quas rńdere non teneatur. Itē si procuratori fiunt positiones sup aliquo emergēti: de quo probabiliter nō imputetur domino: si non instruxit pcuratorem. bene habebit procurator īducias ad consulendū dñm: secus ī principali super quo a principio instrui debuit. š. de iura. calum. in ptractandis. vbi de hoc per inno. ⁊ Host.

m Eisdem. s. qbus respondere non vult. ⁊ per hanc litterā. dico q̄ si quibusdā rńdebat ⁊ postea alijs respondere noluit ille quibus iaz respōderat nō habebunt pro confessatis: si eas negauerit pena enim: vlterius nō dz extendi ⁊c. de his que fi. a maio. par. ca. c. quesiuit.

n Pro confesso. nunqd ipso iure: aut per sniam. videtur q̄ per sententiam: fm ea que no. š. de iura. calum. c. vlt. dicebat Tan. q̄ tacens non habebatur pro confesso: nec pro negante: per regulam. ff. de regu. iu. q̄ tacet. ⁊. j. eo. ti. is qui tacet ibi dixi: quid ergo fiet: fm eum compellit respōdere per excōmunicationem: in possessionem missionem captionē pignorum: mulcta. ⁊ his similia. š. vt lit. non contest. tue. ⁊. c. quoniā. ff. de uen. inspi. l. i. §. igit. ff. si qs ius di. l. vna ⁊ facit fm Host. de elec. bone. ver. contra legati. Sed hodie p cōfesso haberi debet: vt hic vides ad hoc. ff. de inter. ac de etate. §. qui tacuit: ⁊ idem iuris de obscure respondente. nisi declaret: vt ea. l. §. nihil. ⁊ qđ dicit qđ habetur pro confesso itellige si confessio est damnosa. alias si esset sibi vtilis haberetur p negante: vt. ff. de inter. act. l. non alienū. ⁊. l. de etate. §. i. vsq3 ad. vi. In interrogationibus procedat hoc in positionibus non credo. in quibus satis sit ponēti q̄ habet intentum suum. Jo. an.

o Ratio dictauerit. qđ dic vt no. š. de dolo ⁊ cōtu. prout.

MEdiatores. Ponit dictum cui subdit duplicem determinationem. Do. Ista decre. ⁊ sequens fuerunt Gregorij. ⁊ deberēt esse in antiqua compilatione vltime in titulo: per hāc decre. moderationē recipiunt glo. ille. Jo. ⁊ her. iiij. q. iij. §. itez in criminali ver. liberi. in prima glo. quam quidam non habent de testi. veniens. i. in glo. pe. qui indistincte dicebant qđ in hoc crimine socius criminis tm̄ admittebatur in testem: criminis vero ⁊ muneris non: distinctio eniz illa locū hēt cum agitur ciuiliter. si enim criminaliter. socius etiam tantuz criminis repellitur. vt hic vides ad hoc. š. e. testimonium.

p Mediatores. qui prosenete dicuntur ⁊ salariū qđ eis datur dicitur p seneticum. ff. de prose. l. i. ⁊. ij. ⁊ si in spiritualibus salarium recipit vel aliquam promissionem cōmodi tpalis simoniacus est. de simo. cum essent ⁊ tunc non admittitur et si ciuiliter agat vt hic in fi. ⁊. š. eo. veniens. i. ista mis est. i. q. i. si quis episcopus. ⁊. q. iij. si quis prebendas ⁊ beneficijs priuandus. š. de elec. per inquisitionem. ⁊ deponendus de confes. c. ij. de simo. non satis ibi vel consenserit.

q Per quos. i. quorum ministerio.

r Plerunq3. ergo non semper. q: interdum sine mediatore inter se ɔponūt simoniaci. de simo. de hoc. ⁊. c. veniens. cum si.

s Ad testimonium. no. qđ ad presumptionem faciendā bene admittentur. sed non ad probationem. iiij. q. iij. §. item in criminali. uer. liberi. qđ dic vt no. xv. q. iij. nemini de ɔfes. c. i. de testi. veniēs. i. ⁊ no. qđ dicit testimonium q: circa accusationē nihil hic statuitur. sz stat iuri ātiquo. ii. q. i.

in primis in fi.xv.q.iij.sane de simo.tãta.⁊.c.vlti.licet beli.⁊.c.per tuas ⁊ ei qõ no.ij.q.vij.in summa.

a ¶ Auctores.cum interdum etiam per alios conuinci nõ possunt:ad hoc .s.de testibus co.c. vltimo.vbi ad detegendam coniurationem inducuntur socij.⁊ iurati.Jo.an.

b ¶ Criminis.alias tanti crimis ⁊ ꝓcor.i.q.vl.c.vlt.s.de simo. tante ⁊.c.licet beli.vbi ex ad instar criminis ⁊c.⁊ per hanc litteram credo hãc decre.intelligendaꝫ etiã de mediatore qui non ẽ emẽdatus ꝏ crimine alias quid cẽt speciale l hoc vt.s. eo. testimonium. vel potest dici ꝏ emẽdato debet intelligi: ⁊ bene est speciale ꝙ mediator admittatur: vt.j. vicam.

c ¶ Criminaliter.s.e.testimonium.

d ¶ Ciuiliter.nota ꝙ regulare est ꝙ in ciuilib⁹ mediator de ꝓsensu partium admittatur ad testimoniũ alias ñ:in auc. de testi.§.quoniaꝫ vero colla.vii.Et no.ber.de testi.eo.dilectorum.circa principiuꝫ glo. hic tñ admittitur etiaꝫ parte cõtradicente quod itellige fm distinctionẽ decre. de simo.per tuas.⁊.c.lꝫ beli.Jo.an.

e ¶ Assecuti.vides quid iuris in hoc excepto crimine.s. simonie. Sed qd ꝏ aliis exceptis. De crimine lese maiestatis dic vt.vi.q.i.§. verũ ꝏ confessis.c.i.De crimine heresis:dic vt.j.de here.in fauoreꝫ.Sꝫ aduerte.mirabile.n.est quod dicit hec decre.ꝙ socius criminis repellatur in criminali.criminis ⁊ muneris in ciuili.si enim qui petit ipsum a testimonio repelli dicat socius mihi in crimine fuisti non egemus vlterius teste:qꝛ ex hac confessione puniendus est.de confes.c.ij.nec permittit canõ vel lex ꝙ vsus hoc non fiat:qꝛ mendacium vel aliud peccatum non permittunt.xx iij.questione.iiij.qui peccat.⁊.ff.ꝏ tribu.illud.§.penul.Sed dic ꝙ potest in genere dicere:non potes testis esse:quia cõmisisti hoc crimẽ quod me offero probaturum.⁊ sic repellitur quia par delictum repellit testes.s. eodem personas cum distinctione decre.de simo.licet beli.⁊.c.per tuas vel dic precise quod exceptionem obijciens non fatetur.j.de reg.iur.exceptionem.⁊ ibi dicam:vel pone ꝙ opponatur criminis simonie exceptio contra testem:⁊ ille qui produxit dixit eum qui probat fuisse socium:⁊ sic contra se nil fatetur.sed secundum tene.quia ⁊ hic videtur fateri testem suum simoniacum.

Presentium. Sunt tres partes. Prima tractat de positionibus iuramento ⁊ responsione ipsarũ. Secũda ibi:testes de testibus ꝓbatoriarũ. Tertia ibi:si vero de reprobatorijs reprobatoriaꝫ. Do. Hec decre.ẽ practica:⁊ per aduocatos optime scitur.

f ¶ Conuentũ.dic vt.s.de rescrip.edoceri.

g ¶ Et vna parte.⁊ actores.

h ¶ Et altera.⁊ reos: vt patet per sequentia.

i ¶ Possessione.i.quasi possessione:⁊ qꝛ de incorporalibus agebat.ff.de vsuca.sequitur.§.si viam.⁊ de hoc.s.de so.cõpe.conquestus.Et no.qõ hic agebat possessorio.⁊ in iuratur de veritate.qõ est ꝏ id qõ nota.ber. .s.de iura.calum.c.ii.in glo.i.in fi.⁊.s.de resti.spo.Ikas sed non prohibet hic iurari.⁊ hodie iurandũ nõ est per id qõ habes.s.eo.lib.eodem ti. capitulo primo.

k ¶ Cõpositiõe.si amicabilis fuerat valere poterat. Secus si fuisset trãsactio.s.de transa.super eo.de hoc de preben.nisi essent.

l ¶ Rebus.alijs. cõmissio facta cũ clausula non extenditur ad maiora qõ dic vt.s.de rescrip.sedes.

m ¶ Abbate.priore vtraq; enim pars petijt positionib⁹ suis per eos qui principales erant.⁊ melius veritatem nouerant responderi ⁊ ideo sup his scripsit papa rothomagen. ut sequitur.ad hoc.s.de iura.calum.in ptractandis.ff.de procur.si actor.

n ¶ Cõuentuũ.i.singulorum de cõuentu.vel maioris partis.qꝛ conuent⁹ sicut vniuersitas non habet animam.j.de sen.excõ.romana.§.vlt. Notus nouum vt prelatus iuret in aiam suã ⁊ fratruꝫ vel maioris. ꝓtis oliꝫ solus prelatus prestabat hoc iuramentum.⁊ de hoc.s.de elec.vudũ.i. Et no.ex hac littera quod confessio solius prelati non nocet ecclesie:quia nec etiã confessio minoris partis.cum hic dicat vel maioris ⁊c.facit de his que fiunt a maio.par. ca.capitulo primo.

o ¶ Ipsorum.ibidẽ residentium fm Jnno.ad hoc.r.q.ij.hoc ius porrectuꝫ.hosti.s.dicẽs absentes vocãdos si pñt cõmode uocari ꝏ electio. qꝛ pp.facit ꝓ eo.j.de preben. cũ ecclesijs.sed opi. Jnno.credo verã ꝓ decre.s.e.li.de offi. ordi.q̃uis ibi put sunt in electionis negocio ⁊c.Si.n.i oĩbus tractanb⁹ vocãdi essent absentes:non video quare expressisset de negocio electionis plus q̃ de alijs tractatibus:speciale ergo videtur in electionibus ⁊ receptionibus:⁊ in casu isti⁹ decre.q̃uis ꝙ debeãt absentes reuocari:alias nõ.r.q.ij.hoc ius porrectum.

p ¶ Ponẽdo.qꝛ et ponẽs contraria piurus ẽ.j.ti.pri.c.vlt.

q ¶ Trãsmissis.quibus nil opponi poterit:cum sint examinate ⁊ approbate ꝓ papam.xxxv. .q.ir.apostolice.C.de testa.oũ ⁊ hoc ẽ qõ.j.sequitur nulla ꝓ sius ⁊c.

r ¶ Illos.qꝛ tractabãt illos cũ ꝓuentu:si aũt scia plati est ꝏria rñsioni ꝓcũtus dicat ex pte ꝓcũtus sic dico.sed sic ego credo vt dico.ad hoc.ff.de admini.tut. quotiens.§.sicut fm hosti.Si aũt esset in iudicio tanq̃ plat⁹ bẽs ꝏ hoc.s.de postu.bone.ii. de pscrip.c.vlt.liiij.vi.generali.sed in casu premisso cui rñsioni stabit:dic ꝙ rñsioni ꝓcũtus cũ plat⁹ hoc respõdeat vt pars ꝓcuentus:⁊ maiori parti fit stãdum:vt.s.viri.Jo.an.

s ¶ Preterea.alꝯ postea:alꝯ ꝑterea.quasi dicat diximus ꝙ respondendũ ẽ positionib⁹.volum⁹ istruere iudicẽ qũo habeat facere respõderi ⁊ iõ dixit ꝑterea.

t ¶ Sigillatim.qꝛ positio habẽs plura mẽbra l vno falsa in alio vera posset esse ⁊ sic copulatiua posset negari vt viri.s.ti.pri.c.vl.ff.ꝏ re.vu.si is q ducẽta.§. vtrũ.⁊ ponẽs debet ponere certũ.⁊ respõdens respondere certum.ff.de cõfes.certum ⁊ ois disiunctiua est incerta.ff.de verb.ob.vbi.§.qui illud.ff.de iniur.prætor edixit.§.quid autem.

u ¶ Sufficienter.s.sigillatim ⁊ clare responderi.⁊ si respondere nollent. haberẽtur pro confessatis.s.ti.pri.c.vlti.

x ¶ Contradictione.rõnem viri super verbo transimissis.

y ¶ Quid sciat.ꝙ si titubat habebit diẽ ad deliberandũ.ff.de pe.he.si debito:⁊ si presumptio ẽ de malitia põt iudex exigere iuramẽtũ ab eo qõ malitiose hoc ñ petit.s.eo.li.de iura.ca.c.ij.in fi.si aũt aĩum suuꝫ ad aliã partẽ applicare nescit tunc poterit dicere nescio.vel negatiue respõdere: vt si queratur si talis vuat.dicat non credo.non sequitur ꝓpterea qꝛ credat ipsum mortuũ ꝑꝫ Jnno.hosti.tũc enim titubat non credens hoc vel illud.

z ¶ Jinquiras.quid si sindicus cõfiteat ꝏriũ ei⁹ ꝙ plat⁹ cõfessus fuerat lꝫ alij aliter dixerũt.dic fm ber.poti⁹ standũ cõfessioni plati ⁊ capituli q̃ ꝓfessioni sindici q non iurauit.si vero cõcordet cõ plato eius ꝓfessio adiuuat.

⁊ ¶ Articulis.articulus vocat pars intentionis cõtinens id qõ actor ꝓbare intendit ⁊ facit.s.de testi.veniẽs.ij.

ꝯ ¶ Producendos iuratos.tñ.alias testimoniũ ipsoꝝ nõ valeret.et si eẽnt religiosi.s.de testi.nup. nisi iuramentuꝫ remitteret a parte:ut.s.e.tuis.

ꝯ ¶ Alterius.s.sancti Nicolai.

a ¶ Productos.corã papa vel iudice ab eo dato.Et sic no.ꝙ cõtestata erat lis aliter regulariter nõ valet testiũ receptio.s.ut lit.nõ cõte.i rubro ⁊ nigro.Et sic no.ꝙ lꝫ statim post lit.ꝓte.iurandũ fit de calumnia.vel de veritate dicenda: ꝑꝫ ꝙ requirit cã ⁊ faciẽde positiones ante ꝓbationes.si tamen hoc omissum fuerit ad huc post probationes fieri poterit.ad hoc.s.e.li.de iura.ca.c.i.b.n.post testes receptos.⁊ de veritate iuratur.⁊ fiunt positiones.

b ¶ Noia.ne eẽ possit variationi loc⁹.s.e.li.de rescrip.c.ij.Et continebat isto modo.Jntẽdit talis ꝓbare talẽ testẽ adulterꝝ:ꝓ eo ꝙ talẽ vxorẽ talis publice in suã tenuit ꝓcubinã:⁊ hoc ꝓbare vult p.a.b.c. Jtẽ itẽdit ꝓbare ꝙ.t.ẽ piurus:qꝛ deierauit corrupt⁹ ĩ tali cã ⁊ hoc vult ꝓbare p.d.e.f.⁊ sic ꝏ singulis qꝛ vn⁹ testis nescit oẽs articulos intentiõis.sed interdũ alterꝝ tñ.⁊ si vellet alios q̃ nominatos inducere. vel eos transponere non credo qõ possit fm host.arg.ff.tnã.l.diligenter.s.de re scrip.cum dilecta.j.de pben.cui de non.

c ¶ Calendas.⁊ nõ vltra.s.de ꝓba.lꝫ.nec possunt isti delegati termios ꝓogare.nisi ptes ambe in prorogationẽ termini cõsentirent.s.de offi.dele.de cãis.

d ¶ Jnterrogatoria.interrogatoria sunt que facit pars testibus ꝓductis ꝏ se: et

dantur super articulis de quibus pmissus ē. ⁊ format fm circūstantias cause ⁊ p sonaꝝ ꝓductaꝝ: vt in dicto. c. lz. §. i. ⁊. eo. cū cāz. i. ⁊. c. per tuas. vnde datis articulis petit pars terminum ad danda interrogatoria: qui terminus tā ex predictis iuribus dari debet ꝙ consuetudine generali que est optima ⁊ c. ff. de legi. si interpretatione. de consue. cum dilectus. Et fiunt interrogatoria hoc modo. Si dixerit testis vex esse ꝙ primo intentionis articulo continetur. Queratur ab eo quomō scit: ⁊ si ibi presens erat. ⁊ ad quid ibi erat. ⁊ si vidit: potuit enim presens esse ⁊ nō vidisse. Itez quo anno mense ⁊ die id fuit factuz Itez in quo loco: qua domo: q̄ parte domus. ⁊ an domus illa sit terranea. vl in solario ⁊ qui erant ibi ꝓsentes. Itē si cognoscit illū de quo testificatur ⁊ cuius est etatis stature ⁊ coloris: ⁊ his similia fm q̄ faciūt ad factum. ⁊ hec interrogatoria de cōsuetudine ⁊ de iure non dank parti aduerse: ne possit sup his instruere testes suos. sed iudex per se vel p assessorem examinat illa: ⁊ si qua reperit superflua vl imptinentia illa resecat hic aūt non habebit locū resectio: cū fuit approbata p papaz: vt de articulis supius diri.

a Specificatione. No. p specificatione obiectoꝝ ad idez. s. e. lib. de elec. vt circa.

b Et alioꝝ. forte obijciebant aliqbus nō crimina: sz alia per que impediebank testes esse puta q̄ erāt vel fuerāt aduocati vel ꝓcuratores in cā. j. c. pri. vel qō erāt minores. iij. q. iij. c. i. vel his similia.

c Cōuentus. originales actores.

d Producendos. ad reprobationem testium productorū in principali.

e Proximo. itelligebat si fi fuisset appositum. ff. de verb. ob. eum qui calendis.

f Examinare. fm interrogatoria prioris ⁊ cōuentus specialis dignitatis: vt. s. in pri. casu dictum est.

g Simili. de qua dictuz ē. s. prori. ver.

h Obseruata. hos aūt testes nō licebit vlterius prior ⁊ ꝓuentui reprobare vt. s. ō testi. lz dilectus.

i Juramēto. sed q̄re exigit iuramētū a procuratore abbatis i hac reprobatiōe ⁊ nō i prima reprobatiōe quā facit por ꝓtra principales testes abbatis. sō. potius psumit q̄ hoc facit abbas ex malitia q̄ prior q primo reprobauit testes sup principali ꝓductos. quasi ꝓuocatus velit vlcisci. ⁊ iō pp illā psumptionē hoc exigitur iuramentū si. de resti. spo. lras fm ber. sed dic q̄ hoc ē in potestate iudicis p predictā decre. ⁊ per. c. de iura. calum. c. ii. i fi. s. eo. lib. vnde ⁊ in prima poterit exigere si sibi videbit. ⁊ in secunda omittere si sibi videbit: iste aūt necesse hz mandatum pape seruare.

k Procedāt. hēbant olim qdā ꝑ plus de ter. qdā nō. s. cetez nobis sub sigillo tuo ⁊c.

Romana. Duo sunt dicta huius decre. ⁊ breuia ⁊ iccirco eā nō summo. Jo.an.

l Appellationis. fuit cā dubitatiōis: qz alia videbāt cā appellatiōis a principali pp aliū iudicē ⁊ aliū ꝓcuratorē aduocatū: q frequenter in ipsa iteruenient. qz nō tenet procurator vel aduocatus principalis cāe defendere cām appellatiōis vt no. s. de ꝓcur. non iuste. ⁊. ii. q. vi. §. post scōm ⁊ facit qō diri. s. de iura. ca. c. ij. i. respon. sed non est alia vel lz sit alia quo ad qd tñ procurator vel aduocatus i pncipali: in cā appellationis nō debēt testimoniū ferre: ne memores sui officij forte cōtrarium asserēt veritatis: sicut ⁊ aduocatus nequit eē iudex ne affectionis sue memor ⁊c. C. de assef. l. nemo. i fi. Et iudex i cā qua iudicauit non debet esse testis. ij. q. vi. statutum. vbi de hoc. qō intellige hz determinationem decre. s. e. dilecto. ⁊. c. cum a nobis. in vno ergo ⁊ eodē negocio quis duplici officio tam suspecto fungi non dz. ō de. coniug. diuersis. ff. ad treb. ille a quo. §. tēpestiuuz. ii. q. i. in primis. de ōb. si. fortis cū si. I testez ergo multo fortius nō recipietur talis in principali p iura predicta.

m Fuerat. si ergo illū ꝓcuratorē cōstituit. sed nō recipit mandatū testificari poterit. s. eo. dilecto. Idē i aduocato. ⁊c. hoc ēt no. ff. eo. l. vlti.

n In testē. itelligas pro ipo appellante: nā pro appellato bñ recipient fz ber. ⁊ modernos: tuz qz rō prohibitiōis cessat: tū qz nō reperiet ꝓhibituz ⁊ edictū de testib⁹ ꝓhibitoriuz ē. ff. e. ti. l. i. Et in isto casu qñ procurator vel aduocatus appellantis deponit pro appellato. dico q̄ deponet etiaz pro appellāte qz iurat p vtraqz pte dicere ꝗtatē ad hoc. s. e. de testibus l. c. i. ii. ⁊. iij. ⁊. C. ō questionib⁹. l. pdē ⁊ diri. j. de reg. iur. qō ob grām qd de ꝓcuratoribus ad negocia: dic fm Host. q̄ in negocio qō procurauit de consensu partiū pōt admitti: sicut ⁊ iste: ⁊ sicut mediator in auē. de testi. §. quoniam ōcolla. vij. in alijs admittet etiam pte inuita: cuz nec prohibeat. ff. e. l. i.

o Presumptiōe. puta quia habet vnum testem. s. de procura. et in sinuatione. xiiij. questione. iij. si habes. ff. de vo. prelega. l. theopompus.

p Personarum. ⁊ ipsius cause: qō dic vt no. s. de iureiu.

Contingit. Primo ponit thema circa clericos ⁊ laicos. Secūda ibi: quia vero cōstitutionis causam ⁊ constitutionem circa vtrosqz. Do.

q Consuetudine. ad hoc. s. eo. clericus.

r Accedunt. in quo accessu ātiquas ecclesie cōsuetudines seruare debent vt. s. de preben. dilecto.

s Recipiendis. ad hoc vocari debēt absentes. j. ō pbē. cū in ecclesijs nisi consuetudo esset i ꝓriuz vt ibi. Jo. an.

t Scripta. pōt singula singulis referre.

u Ciuitatib⁹. q̄. muro rū ambitu terminantur. j. de sen. ex. si ciuitas.

x Potestatibus. q gladio vtunk ad malefactoꝝ vindictā ⁊ laudē bonoruz ō homicidio postulasti: de maio. ⁊ obe. solite ⁊ tūc minister ē dei vt. xxiij. q. v. milles. ⁊. c. seq.

y Clausa. in hoc erat morbus. ⁊ si iuranti solū seruare statuta edita ad edicta facto nō tenet: vt. s. e. li. c. pe.

z Libertati. ⁊ iō statutarij excōicati sūt: si ifra duos mēses ea de statutis deleri nō fecerint: vt ⁊ q tales ꝓsuetudines vl statuta seruare faciūt. vt. s. de sen. ex. nouerit. ad hoc. j. de īmuni. eccle. c. iij. iiij. ⁊. v.

a Vinculum. s. eo. quanto. xxij. q. iiij. inter cetera. ad hoc. j. de reg. iu. i malis. ⁊. c. nō est obligatoriū. Sz de appellatiōib⁹ dicit. s. ō ap. ad nostram. ⁊. c. cū speciali.

b Obsistere. ad hoc. s. eo. li. de cōsti. c. i. j. de sepul. c. i. cū si.

c Intētione. vt ergo iuramentū illicitū ex aio. sic ⁊ sntia excōicatiōis. s. ō sen. ex. p tuas. ⁊. c. sacro. vbi de hoc. xi. q. iij. §. cū ergo. Jo. an.

a Impossibilia. ad hoc nullus pōt se obligare. s. de pac. c. vlti. de cōdi. appo. c. vlti. ff. de reg. iur. īpossibiliū. j. ō reg. iur. nemo pōt. Et itelligo īpossibilia de iure vel de facto: vt diri in predicta regula nemo potest.

b Maiestatis. quā peius ē offendere q̄ tpalē vt. s. de here. vergentis. ⁊. j. de īmmu. ec. clericis. C. de here. manicheos.

facta sigillati specificatiōe[a] criminū ⁊ aliorū[b] obiectorū sibi in eisdez articulis cōtentorum. Si vero dicti abbas ⁊ conuentus[c] aliquos testes coram te produxerint contra testes ab eisdez priore ⁊ cōuentu ꝓducēdos[d] iuxta articulos quos ipsi abbas ⁊ conuētus tibi super reprobatione testium ꝓductorum prioris ⁊ cōuentus in eadem ꝓduxerit recipere ac eos vsqz ad calēdas februarij primo[e] futuri diligēter examinare[f], ꝓcures: similiq[g] specificatione criminū ⁊ alioꝝ que cōtra testes eorundem prioris ⁊ ꝓuentus obiecta fuerit obseruata[h]: prius tñ prestito iuramento[i] a procuratore dictorum abbatis ⁊ conuentus q̄ ad hoc ex malicia non procedant[k].

Innocentius quartus in generali concilio lugdunensi.

Aduocatus vel procurator pncipalis cāe in cā appellatiōis testificari nō pōt: iuramentuz aūt psumptione faciente pro appellāte sibi deferri ñ dz nisi iudici videat. h. d. do.

Romana ecclesia ⁊ ifra: in appellationis[l] causa if qui appellantis ꝓcurator vl aduocatus i pori iudicio fuerat[m] nō recipitur in testem[n]. Neqz indistincte ipsi appellanti presumptione[o] faciente p eo oferat etiam iuramentū sed tūc cū ispectis psonarū[p] ⁊ ipsius cause circunstantijs id fuerit faciendum.

Rubrica de iureiurando.

Nicolaus. ii.

Prelati canonici rectores ⁊ officiales locorum qui iurant statuta ⁊ consuetudines loci uel ecclesie seruare: pretextu talis iuramenti non obligantur ad illicita impossibilia vel obuiantia ecclesiastice libertati. nec ad ea debet intentio sua referri

Jo. an.

Contingit in nōnullis ecclesiis de eorum consuetudine[q] obseruari: q̄ ipsaruz prelati cū primo ad ecclesias ipsas accedunt[r] vel cum de recipiendis[s] ibidem nouis canonicis agit: nec prelati admittūtur nec canonici aliter recipiūtur in ipsis nisi iurēt statuta ⁊ cōsuetudines ipsarum ecclesiaꝝ scripta[t] ⁊ nō scripta inuiolabiliter obseruare

Inter laicos ēt in multis ciuitatibus[u] castris: ⁊ terris in suis ptātib⁹ rectoribus vel officialibus assumēdis cōsuetudinis morbus irrepsit q̄ ptātes rectores ⁊ officiales hmōi ad potestarias rectorias ⁊ officia eadem nisi prius seruaturos se statuta ipsorum locorum clausa[y] iurauerit: nullatenus admittātur.

Qz vero in statutis ꝓsuetudinib⁹ supradictis interdū aliqua reperiūt illicita seu impossibilia vel obuiātia ecclesiastice libertati[z]: ne sub tali generalitate iurādi sic iurantibus peccādi occasio prebeatur: cū iuramētū non fuerit vt eēt iniquitatis vinculū[a] istitutū: hac generali constitutōe aiarum periculis obsistere[b] cupiētes: precipimus: a qbuscūqz scientibus contineri in predictis cōsuetudinibus ⁊ statutis illicita impossibilia vel libertati ecclesiastice obuiantia iuramenta huiusmodi aliquatenus non prestari. Et talia iuramēta ea itēctione[c] facienda uel facta vt etiam illicita vel impossibilia[a]: seu ecclesiastice libertati obuiātia obseruentur cū etiam sub tali intentiōe p̄stari non possint: absqz diuine maiestatis[b] offensa decernimus in huiusmodi illicitis impossibilib⁹ seu libertati ecclesiastice obuiantibus non seruāda: quin potius pro ānimarum salute: si sub forma predicta vel simili aliquos ignorantes predicta illicita seu impossibilia vel libertati ecclesiastica obuiantia iurari contigerit: ad obseruanda dūtaxat licita possibilia et non ob-

a ¶ Declaramus. declaratio igit antiqui iuris est: ⁊ hoc ius no. hos. §. de his que fi. a ma. par. ca. c. i. in glo. vlti. ⁊ host. e. c. in glo. penul. vñ dabat ibi consilium hosti. ꝙ iurans sic diceret: iuro seruare statuta ⁊ ꝯsuetudi-nes iustas possibiles ⁊ honestas. que de facto ⁊ iure seruari poterūt. ⁊ mul tiplex est impotētia: vt no. §. de rescrip. sciscitatus. posito tñ ꝙ in genere iuret: fit tñ ḃm ius cōmu ne iterpretatio iuramen ti ⁊ pbat hoc satis per ḋ cre. §. eo. ad nostrā. iij. ⁊ §. de ver. si. super qbus dā. dic ergo breuiter ꝙ aut qs expresse iurat sta-tuta illicita ipossibilia in honesta: ⁊ tūc co ipso lar go mō piur⁹ ē: sic. §. e. sicut nostris. aut genera liter iurat seruare consue tudines ⁊ statuta: et tūc distingue: aut tunc scie-bat ibi statuta eē illicita ⁊ illa se obligaturum ser uare in mente gerebat: ⁊ tunc idē qd. §. aut ne sciebat: nec id in mente gerebat. ⁊ tūc non pecca uit: ⁊ solū ad licita obli-gat ut h ⁊ in pdictis iuri bus. ad idē. ff. de trāsac. q cū tutorib⁹. §. vlt. ff. ḋ cōdi. inde. si procurator ꝗ̄si in fi. ff. ḋ cōdi. instit. conditiones. ⁊ l. se.

Licet. Primo po-nit femī reprehensi-bile ꝯ qd prouidet. scdo ibi. Nos animaꝝ. Jo. Et fuit tracta h decre. p compositores huius li-bri de extrauaganti que incipiebat: quia vero cō tingit.

b ¶ Donationum. de his dic ut. §. de do. post diuor. re. nuper.

c ¶ Proprio. itelligo si ne iurent per se siue p p curatorē cui ad hoc spāle mandatum dederint: ad hoc. lxiij. di. tibi. ⁊ ibi de hoc de gra. calū. c. vlti. ⁊ de pcu. vlti. cum si.

d ¶ Non vi. ergo iuram tū metu extortū ñ obli-gat ḋ quo dic ut. §. qd me. cā. abbas ⁊. §. e. si vō

e ¶ Dolo. quez qui alle gat pbare dꝫ saltem ex p spicuis idiciis. ff. de pro ba. quotiens. §. qui dolo. l. dolum. §. eo. l. de renun. c. ij.

uiantia libertati ecclesiastice iuran-tium referri debet intentio. ¶ De claram⁹ᵃ quoqꝫ iuramenta sub hu iusmodi generalitate q̄litercunqꝫ ⁊ sub qualicunqꝫ verboruꝫ forma prestita uel prestanda ad licita pos sibilia ⁊ libertati eccl'iastice obuian tia tantum extēdi: ipsosqꝫ iurantes ad alia per prestationem iuramen ti huiusmodi non teneri.

Bonifacius octauus.

¶ Per ecclesiasticū iudicem ordi narium loci cōpellitur iudex secu-laris. ex. cen. ius canonicū quod ad ꝓuisionē animaꝝ statutū ē seruaꝛ.

Licet mulieres q̄ alienationi-bus dotium et donationum[b] propter nuptias consentiunt non contrauenire ꝓprio[c] iuramento fir mātes: seruare iuramentuꝫ huius-modi non[d] vi nec dolo[e] prestituꝫ de iure canonico[f] teneantur: quia ta-men quidā iudices seculares[g] eas ꝯtra pfatas alienationes audiunt: quāuis eis ꝯstet legitime de huius modi iuramēto.[h] Nos animarū periculis obuiare[b] volentes eosdeꝫ iudices ad seruādū hoc ius cano-nicum[i] per locoꝝ ordinarios censu ra[k] ecclesiastica decernimus ꝯpel-lendos[l]. Idem.

¶ Electus post sacramentum po nens vel respondens ꝯtraria dire cte nisi rationabiliter excusetur ve-lut periurus a ꝯfirmatione repel-litur. Idez si hoc fecerit ꝓcurator ipso mandante uel ratum habente uel non reuocante. h. d. Jo. an.

Cum in positionibus sup ele-ctionis[m] tue negocio post iu-ramentum[n] in causa prestitum a te datis[o] seu respōsionib⁹ quas ad po

f ¶ Canonico. ut. §. e. cū ꝯtingat. vbi ḋ hoc. secus videtur ḋ iure ciuili. ff. de fundo. do. l. lex iulia. insti. quibus alie. licet uel non. in prin. C. de rei vxo. ac. l. vnica. §. fi.

g ¶ Seculares. qui in hac parte ratione periurij: cui causā dāt sūt ḋ foro ec. §. de iudi. nouit. §. e. li. de fo. compe. c. vltimo.

h ¶ Obuiare. §. c. proxi. cum suis concor.

i ¶ Canonicū. si. ſ. ti. pri. c. ij. ſ. de sen. excō. decernimus. facit. §. eo. lib. ḋ pac. c. ii. de foro cōpe. c. ij. ⁊ sic papa tollit legem etiam quo ad forum se culare: de quo dic ut diri. ſ. de reg. iur. c. ii. Jo. an.

k ¶ Censura ecclesiastica. qd ꝯtineat eius nole abbas. §. de ver. si. ꝗrenti.

l ¶ Cōpellēdos. est. n. supior ecclesiastica ptās: ⁊ iō coercet seculareꝫ: ut. xx iij. q. v. administratores. §. de ma. ⁊ obe. solite. q fi. sint legi. p venerabi-lem. cū si. Quid dices si mulier iurauit nō alienare dotē vel donationem pp nuptias: nec alienatiōi ꝯsentire nisi ex rōnabili cā ⁊ auctorizāte iudice. ⁊ si ꝯsenserit reuocabit ꝓ posse: postea iudice ñ auctorizante ꝯsensit: ⁊ iura uit nō ꝯuenire: qd erit. Dic ḃm hosti. q hoc no. §. eo. cū ꝯtingat. ꝙ pmuꝫ fuabit: ad hoc. §. e. cā te: ⁊. c. itellecto. ⁊ i autē. de nō alie. §. sanctissimas. col. ix. Sed ꝯ. §. e. tua nos. sol. ibi primū iuramentū illicitum: ⁊ ideo scdꝫ primo preiudicat: hic primum licitum ⁊ ideo derogat secundo.

Cum in positionibus. Sunt due partes. Scda ibi: idem fiet ⁊ pri ma loquitur de dño. Scda de ꝓcuratore. Jo. habuit ortū h decre. ex his q̄ no. hosti. §. de fi. istru. cū Joā. sup verbo. vnica tñ venditio.

m ¶ Electionis. idem videtur si agatur de iam obtēto. cū piuriū non so-lum impediat: sed etiā deijciat. §. e. tua nos. ⁊. c. ꝗrelam: ⁊ de fideius. peruenit.

n ¶ Post iuramētū. qꝛ tē faciēde sūt positiōes. §. ḋ ꝯfes. c. ij. ⁊ ibi dixit. ⁊. e. ti. c. ii

o ¶ Datis. no. ad qōneꝫ quā disputauit: an p istrumētū ꝓbet crimen: qd sic ꝓba tur h. n. p scripturas actoꝝ appet eū posuisse ꝯria ⁊ sic piuruꝫ: de hoc. §. de ma. ⁊ obe. cū ecclijs: ⁊ p modernos de accu. sup his ad idē. ſ. de ver. si. c. ij.

sitiōes tui aduersarij fecisse digno-sceris: reperiatur ꝯtrarietas ma-nifesta[p]: tibi tanquam periuro[q] nisi iusta[r] causa ⁊ rationabilis te excuset super ipsa electione perpetuum si-lentium imponi debebit[s]. ¶ Idē[t] fiet si te expresse[v] mandante uel etiā ex post facto sciente ac ratuꝫ[x] haben te seu nō reuocante positiones aut rspōsiōes huiusmodi ꝯtrarias tuo nomine[y] tuus fecerit procurator.

Rubrica De exceptionibus.

Anno. iiij. in concilio lugduñ.

¶ Sex sunt dcā huius dcre. Pri-mo ponit arengā ⁊ ius antiquuꝫ ⁊ ꝯstitutionis causam. Scdo dicit ꝙ reus q ꝯtra actoreꝫ de excōmunica tione excipit: vt ipsum repellat ab agendo: debet ipsius excōmunica-tionis spēm: ⁊ nomen excōmunica toris exprimere: ⁊ eā infra octo di es ꝓbare: alias iudex ꝓcedet i cām ⁊ illuꝫ in expēsis ꝯdēnabit. Tertio statuit ꝙ si interim obijciaꝛ ⁊ pro-beꝛ eadeꝫ vel alia excōicatio actor repelliꝛ sed que acta sunt valebunt. Quarto ꝙ vltra duas vices hec exceptio nō opponaꝛ nisi ex causa. Quinto ꝙ si opponiꝛ post rē iudi-catā impediꝛ executio: snīa nihilo-minus valet. Sexto dicit ꝙ iudex publice excommunicatum reo non opponente ex suo officio debet ab agendo repellere. Jo. an.

Pia ꝯsideratiōe[z] statuit[e] mater ecclesia: ꝙ maio ris[2] excōicationis exce-ptio in quacunqꝫ pte iu diciorum opposita[z] lites differat[a] ⁊ repellat agētes[b]: vt ex hoc[c] magis cēsura ecclesiastica timeaꝛ[d]: ⁊ cōio-nis periculum[e] euitetur: ꝯtumacie[f]

p ¶ Manifesta. euidēs uel no toria. ſ. de ver. si. ꝯstōnem

q ¶ Periuro. piuri. sunt infa mes. vi. q. i. ifames: ⁊ ecclesias regere nō mereñ. §. eo. quere-laꝫ. nec ad testimoniū admittū tur ēt p⁹ penitētiā. xxij. q. v. puu li. de testi. testimonium.

r ¶ Justa cā. vt vnum ex ꝯrijs dictis multiplicit pt itelligi. §. de accu. cum dilecti. vel ꝓbare vult se errasse in altero de ꝯri-is: maxie ut poneret uel rñderet de facto alieno: vbi tollerabilis est error. ff. pro suo. l. vlt. §. de ꝯfes. ex pte. §. e. li. de resti. in in te. c. vl. in fi. Sꝫ qd dices. nun qd positio uel respōsio ad ipsaꝫ reuocari poterit. Et vꝛ ꝙ non Nā volat emissuꝫ semel irreuo cabile vbū. xliiij. di. §. vlt. in fi. de ꝓba. p tuas. C. ḋ nō nu. pe. generaliter. ecōtra vꝛ ꝙ reuo-cari possit. xxij. q. i. apd de pe. di. i. diuortiū. de ver. si. naꝫ ēt ego. ff. de diuor. si penituit. di-xit. Jo. de deo si data sit positō i scriptis nō pōt reuocari: alias pōt: ad hoc de elec. scriptum. ḋ ꝯfes. ex pte. qd guil. abhorret in spec. ti. de positionib⁹. §. vlti. ver. Itē si ponens. dicens ꝙ ex quo in iudicio ꝓposita est siue i scriptis siue nō reuocari nō po terit p pdictā decr. ex pte de lite cōte. c. vno ḋ elec. dudū. ij. ni-si doceret de errore: ut. §. dixi. satis vꝛ ꝙ sicut testis a piurio excusaꝛ si incōtinenti se corrigit ut. §. de testi. co. pterea: ⁊ sic po nens vel respondens eadē ratio ne. Jo. an.

s ¶ Debebit. nec pp hoc coele-ctus cōfirmabiꝛ. ii. q. i. in pri-mis. §. de rescrip. oliꝫ. §. eo. li. ut li. pen. c. i. ⁊. ii. C. ḋ rei ven. l. vlti. ⁊ sic no. ꝙ nō inspicitur hic pncipium de quo not. §. de ele. dudū. i. Nā non solū antiq crimia repellūt electos. §. de tē po. or. c. vlti. sed etiā noua: pro batur hoc idem. §. de rescriptis olim. §. eo. li. de elec. ut circa. si cut ⁊ noua causa nō solum antiqua iudicem repellit: de offi. dele. insinuante.

t ¶ Idem. s. qꝛ tibi silentium imponetur.

u ¶ Expresse. si ergo dedit mandatum ponendi ⁊ respondendi positionibus ge-nerale sed nō expressit: ut sic ⁊ sic responderet uꝛ poneret: ut. §. e. libro de iura. ca lum. c. ii. ij. rñ. in fi. tunc licet ꝓcurator ponat vel respondeat ꝯria: dñs nō dele rat nisi in casibus sequentibus. ⁊ cōcor. §. eo. li. de ele. si compromissarius.

x ¶ Ratum habente. ⁊ sic in maleficijs locum habet ratihabitio expressa ⁊ tacita ſ. de senten. excom. cum quis. ⁊ de re. iur. ratihabitionem. ibi de hoc.

y ¶ Nomine. alias ratum non posset habere quod suo nomine factū non est. ſ. ḋ re. iur. ratum quis. vbi de hoc.

Pia consideratione. Hec est notabilis decre. ⁊ quotidie prati-cabilis. diuiditur ut patet ex rubro. Secūda ibi: si quis igitur. Ter tia ibi. Si vero. Quarta ibi: ꝓuisio. Quita ibi: sed si post. Sexta ibi: eo tamen. Dominicus.

z ¶ Consideratione. quadruplici: ut. ſ. sequitur ibi: ut ex hoc ⁊c.

⁊ ¶ Statuit. §. e. exceptiōe. ꝯ ¶ Maio. exꝑmaꝛ ergo ipi⁹ spēs: ut. ſ. statuꝛ

ꝫ ¶ Opposita. qd fieri pōt nō obstāte lapsu pemptorij ad ꝓponēdas dilatorias assignati: ut in de. e. ti. excōicatiōis. a ¶ Differat. nota ꝙ ista decre. locuꝫ habet solum cum opponitur excōicatio in vi dilatorie: ut. ſ. dicam.

b ¶ Agentes. sꝫ nō defēdētes. §. de iudi. itelleximꝰ: ut. §. e. ti. cū iter. cū similib⁹

c ¶ Ut ex hoc. assignat quattuor considerationes illius iuris.

d ¶ Timeaꝛ. ligaꝛ. enī qs magis ex ꝯtēptu. xi. q. iij. §. si ergo. §. ḋ sē. ex. p tuas

e ¶ Periculū. qd ē tā i excōicato ꝙ̄ i cōicante: de cle. ex. mi. illud. e. ti. si celebrat cum si. f ¶ Cōtumacie. ob quā solū excōicaꝛ qs ab hoīe. xi. q. iij. nēo epoꝝ

nitiuȝ reprimatur: ⁊ excōmunicati
dum a cōmunibus[a] actibus exclu-
duntur: rubore suffusi ad humili-
tatis gratiā ⁊ reconciliationis affe-
ctuȝ facilius inclinenẛ: sed hoīum
succrescēte malitia[b]: qđ ꝓuisum[c] est
ad remediū tēdit ad noxaȝ. Dum
eniȝ in causis ecclesiasticis[e] frequen
tius exceptio per maliciam oppo-
niẛ: ꝯtingit interdū differri[f] nego-
cia ⁊ ptes fatigari[g] laboribus ⁊ ex-
pēsis. ꝓinde qꝛ morbus iste quasi
cōmunis irrepsit[h]: dignuȝ duxim⁹
cōmunē adhibere medelam[i]. Si
qs[k] igitur excōmunicationē oppo-
nit[l]: spēm[m] illius ⁊ nomē[n] excōica-
toris exprimat: sciturus eaȝ reȝ[o] se
deferre debere in publicā notōem[p]
quā intra octo[q] dierū spaciuȝ die in
quo ꝓponiẛ minime cōputato[r] ꝓ-
bare valeat aptissimis[s] documen-
tis[t]: qđ[u] si non ꝓbauerit iudex in cā
ꝓcedere non omittat reū in expen-
sis quas actor[x]: ob hoc dieb⁹ illis[y]
se fecisse docuerit: p̄habita taxa-
tione[z] ꝯdemnās[&]. Si vero post
modū instantia durāte iudicij[?] ⁊ ꝓ
bationis copia succedente: de eadē
excōmūicatiōe uł alia excipiaẛ iteꝝ
⁊ ꝓbetur[ꝝ]: actor in sequētib⁹ exclu-
daẛ donec meruerit absolutionis
gratiam obtinere: his q̄ p̄cesserūt
nihilominus in suo robore dura-
turis. Prouiso q̄ vltra duas[b]
vices hec nō opponatur exceptio
preterq̄ȝ si excōicatio noua emer-
serit[c] vel euidens ⁊ prompta[d] ꝓba-
tio supuenerit[e] de antiqua[f]. Sed
si post rē iudicatā talis exceptio pro
ponaẛ executiōeȝ[g] ipediet: sed snīa
que p̄cessit non minus robur debi-
tuȝ obtinebit[h]. Eo tñ saluo vt si
actor excōicatus sit publice[i]: ⁊ hoc
iudex nouerit qñcunqȝ: ⁊ si de hoc
reus non excipiat[k] iudex ex officio
suo actorē repellere nō postponat

a ¶ Cōmunibus. olim erat duplex littera: alia ciuilibus: alia communibus. Et intelligas cōmunibus nō solū iudicialibus: sed etiam extraiudicialibus vbi ď ipsorum vtilitate agaẛ. erunt igiẛ iter hoīes: ⁊ eoꝝ carebūt suffragijs. C. de apost. hic qui sanctā. I spūalibus āt nō est dubiuȝ eos repelli: qꝛ taliū capaces nō sūt. de cta. ⁊ q̄li. cū bone. de cleri. excō. mi. postulastis. cū similibus. ⁊ hoc ßm hosti. innuit littera h cōmunibus. quasi dicat oēs actus q alijs hominibus sunt communes excōicatis sunt interdicti. vbi de ipsorū queriẛ vtilitate: ⁊ adde qđ dicā j. de sen. excō. decernimus.

b ¶ Malicia. que semper crescit. xij. q. i. omnis etas. xx. q. iij proclinus.

c ¶ Prouisum. xlv. dis. licet.

d ¶ Noxam. i. delictum. ď hoc. s. de reg. cōsulti. in glo. ij.

e ¶ Ecclesiasticis. ⁊ tñ etiaȝ per ciuilem iudicem debet admitti talis exceptio ⁊ seruari forma q̄ sequitur: ut. j. de sen. excōmu. decernimus.

f ¶ Differri. ꝯtra id. s. de do. ⁊ contu. finem. ff. si cer. pe. l. quidam estimauerunt.

g ¶ Fatigari. ꝯtra id. s. de ap. ut debit⁹. s. e. lib. de offi. ordi. ut litigantes.

h ¶ Irrepsit. i. latenter inuasit C. de epis. ⁊ cle. repetita.

i ¶ Medelam. no. qđ medicamenta morbis ⁊c. ad hoc. i. di. ut constitueret. s. de iura. calum. ceterum. in auc. hec constitutio. Inno. consti. in prin.

k ¶ Si qs. uel si qua. ff. de verborū significatione. l. i. ⁊ dixi. s. e. li. de elec. generali.

l ¶ Opponit: intelligas in viȝ dilatorie: quod per superiora ⁊ inferiora probatur si enim in vim peremptorie ꝓponatur: vt si dicatur electus excōmunicatus excōicatione maiori: uel ab excommunicatis electus: tunc dabitur competens dilatio quia hic perit ius opponentis oppositione non probata ⁊ econuerso: vbi autem differtur non perit: ad hoc. s. de procu. insinuatione. Et dic opponat coram quocunqȝ iudice ordinario uel delegato ecclesiastico uel seculari: ut. s. dixi nec intelligo dilationem huius decre. locum habere vbi negatur iurisditio. ut si dicatur impetratum rescriptum per excōmunicatū. s. eo. libro de rescrip. c. i. ibi eniȝ nō principaliter de actoris persona vt hic queritur: sed de iudicis iurisditione: ⁊ sic decre. dilatio locum non habet.

m ¶ Speciem. hoc ideo dixit qꝛ duplex est excōmunicatio: altera autem ab agendo repellit. s. maior: altera non. s. minor. iij. q. iiij. engeltrudam. s. de sen. excō. si quem. vbi de hoc: nō ergo sufficit in genere aliquid proponere: qñ quelibet species generis illum non sequitur effectū ad quem proponitur: qꝛ non licet cuȝ alterius dāno in incerto vagari. s. e. lib. de rescrip. c. ij. de elec. ut quis duas. ff. ď iur. pretor edixit: secus videtur quādo q̄libet generis spēs sufficit. ff. ď pe. he. Itē veniunt. §. a quo. ff. de admi. tuto. quidam decedens. §. fi.

n ¶ Nomē. proprium ⁊ appellatiuū: vel saltem nomē dignitatis: sic dicit lex q̄ i tanto crimine de dolo. s. nō oportet vagari. ff. de dolo. si ex dolo. §. fi. ⁊. l. sequēti. Nomen aūt ideo dȝ exprimi ßm ber. vt sciaẛ an sit ordinarius an delegat⁹ qꝛ si est delegatus: ⁊ excommunicatio illius exhibeaẛ sine iurisditionis delegatiōe non staretur tali excōicationi. de offi. dele. cū in iure. sed in ordinario hoc non requiritur. Et per hanc lr̄am videtur q̄ nō sufficiat opponenti probare q̄ actor sit denūciatus excōicatus. Tamen no. hosti. s. ď offi. dele. prudētiā. q̄ credidit sufficere ad excōicationem probandam denunciationem probari. Sed cōtra est littera. j. apertissimis documentis: ⁊ adde qđ dicam. j. de sen. excō. licet.

o ¶ Rem. i. excōicationem.

p ¶ Notionem. i. iudicialem noticiam. Nomē aūt notionis ad eos pertinet qui iurisditionem nō habent sed habent de quauis causa notionē. ff. de re iudi. ait p̄tor. in prin. tñ noīe notionis accipere possumus ⁊ cognitionem ⁊ iurisditionē. ff. de ver. sig. notionem. vnde expone notionem. i. cognitionē: ⁊ sumptū fuit hoc verbum. C. de proba. sciant cuncti. her. ii. q. viij. sciant cuncti.

q ¶ Octo dieꝝ. licet. n. probationuȝ copia non debeat angustari. xiiij. q. ij. q̄ꝙ qꝛ tñ ista exceptio maliciose frequenter opponebaẛ ⁊ est odiosa: ideo restringēda fuit potius q̄ laxanda. s. de elect. tua in fi. j. de reg. iur. odia. cū suis concor. ad idem. s. eo. li. de resti. spoli. frequens. ⁊. j. de sen. excō. solet si ergo non habet probationes taceat. ij. q. vij. pleriqȝ. etiam si sit episcopus. vij. q. ij. si tantum: ⁊. c. placuit: notat tñ her. j. de sen. excō. solet q̄ licet sine causa maior dilatio non debeat dari in hoc casu: tamen causa cognita maior dari poterit ex illa clausula si qua mihi iusta causa ⁊c. ff. qui. cau. ma. l. ij. in fi. Sed primum verius videtur: cum non pereat ius aduersarij: ar. s. de procu. ex insinuatione. Sȝ queres quare non dantur hic. xv. dies sicut de resti. spoliatorum frequens. Dic q̄ in dilationibus que dantur a iure voluntas est pro ratione: sic enim poterat. xv. vel x. vel etiam minus dare. ⁊ facit qđ recitari solet. s. de rescrip. c. si quando. ff. de legi. l. non omnium. vel dic ßm hosti. hoc ideo statutuȝ fuisse: quia de excommunicatione hominis solet ⁊ debet fieri instrumētū. j. ď sen. excō. cū medicinalis: sed ď spoliatione nō: ⁊ ideo non est mirū si longior ibi data est dilatio ad hoc. ff. de pig. l. Abitur. in fi. Sed quare saltem in excōmunicatione iuris non statuebanẛ. xv. dies: de qua non fit instr̄m: immo est necesse probare factum. Dic ßm eum qđ idem factum diuersis mēsuris metiri nō dȝ Et quod de vno dicitur de alio intelligi debȝ. s. de constitutio. translato. maxime cuȝ circa principale non fiat preiudiciū actori: vel dic verius vt primo dixi.

r ¶ Cōputato. si. eo. li. de resti. spo. c. frequens ⁊ ibi vide ꝯcordā. ď hoc

s ¶ Apertissimis. i. indubitatis ⁊ claris. C. de ꝓba. sciant. ii. q. viij. qs quis. ⁊. c. sciant.

t ¶ Documentis. i. instrumentis uel testibus. s. ď testi. co. peruenit. ff. ď fi. instru. l. i.

u ¶ Quod. i. quaȝ excōmunicationem.

x ¶ Actor. originalis.

y ¶ Diebus illis: qbus proposita fuit exceptio: quousqȝ ꝓcediẛ in pricipali: de pcu. audins.

z ¶ Taxatione. iuramento p̄misso: de hoc de his que vi metusue causa fiunt. c. vlti.

& ¶ Condemnans. intelligas hoc nisi errore probabili excusaretur: ut. s. de sen. excōmunicatio. sacro. s. e. libro. de elect. c. i. in fi.

? ¶ Iudicij. per sententiam non finiti: ad differentiam eius quod sequitur. j. sed si post.

ꝝ ¶ Probetur. infra octo dies. ut. s. Ioan. andreas.

a ¶ Duraturis: etiam si cum publice excommunicato fuerit actum: licȝ sciuis in iudice. s. de re iudicata ad probandum. Olim processus habitus cū actore excommunicato non valebat: ut. s. eodem exceptionem. alias quare fieret ibi condemnatio expensarum: ⁊ ibi de hoc. Contra. s. eodem libro. de rescriptis. c. i. vbi processus habitus cum actore excommunicato ipso iure p̄ter aliquod exceptionis auxilium non tenet. Hostien. intellexit decretalem istam in occulto excommunicato. Sed tu solue ut ibi plene dixi scilicet q̄ decre. hec locum habet in processu habito coram ordinario vel coram delegato quando excommunicatus fuerat actor post impetrationem: illa autem quādo actor erat excommunicatus: tempore impetrati rescripti.

b ¶ Duas vices. sic i reprobationibus testiuȝ supra de testibus. licet. ij. i appellationib⁹: ⁊ dilationibus. supra de appellatio. sua nobis. ff. de dila. l. vltima.

c ¶ Emerserit. supra de offi. dele. insinuante. ⁊ facit quod dixi supra titulo proxi. c. vltimo.

d ¶ Prompta. supra de testibus: veniens. ii. de restitutione spoliatoruȝ litteras. §. preterea: vnde dicitur: hodie constat: hodie agamus. ff. ut in pos. lega. si is a quo. i. responso.

e ¶ Superuenerit. ⁊ si opus fuerit: de hoc fidem faciet iuramento. supra eodem libro: de electione: ut circa. §. super huiusmodi. ⁊ supra eodem pastoralis: uel dic q̄ non est necessarium iuramentum: ex quo probationem offert. Hostien.

f ¶ Antiqua. iam bis proposita: uel dic etiam non proposita.

g ¶ Executionē impediet. nota q̄ merus executor debet admitteẛ exceptionem excommunicationis. Idem de alijs que nota. supra de re iudicata: q̄ ad consultationem.

h ¶ Obtinebit: scilicet ac si ille tempore sententie excommunicatus non fuisset.

i ¶ Sit publice. Hostien. allegat hanc litteram pro se ad probandum q̄ decre. ista loquitur de occulto excommunicato. Sed ego dico quod littera ista facit solum diuisionem inter occultū ⁊ publicum quo ad officiuȝ iudicis: nō quo ad alia supradicta: supplet eniȝ iudex de iure ⁊ de facto notorio non occulto. ij. questione. i. §. quando autem. C. qui ⁊ aduer. quos in integrum restitutio. l. i. de hoc. s. de postu. bone. ij. In causis autem electōnum supplet indistincte de facto: ut. xviij. distinctione priusquam. vbi de hoc: ⁊. s. de elec. cum nobis olim.

k ¶ Excipiat. hoc forte timore condemnationis expensarum: de qua dictū est supra.

l ¶ Repellere. si duret iudicium. si autem est finitum ab executione poterit abstinere. s. proximo responso.

Bonifacius octauus.

Electio rei iudicate p' ecclesiasticum iudicem admitti debet in foro seculari: et econuerso. Jo.an.

Cum qdam seculares iudices dū coram eis excipit' de re per ecclesiasticū iudicē iudicata: in casu quo ad eū ptinet cognitio[a] de consuetudine[b] vel de iure[c] recusent excipiētes audire in derogationē iurisditionis[d] ecclesiastice et cōtēptū. Decernimus ut p censurā ecclesiasticā ab iniquitate coerceātur huiusmodi: et ad admittendam exceptionē eādem vbi alias de iure dz admitti[e]: a locorum ordinarijs cōpellantur[f]. Similiter ecclesiastici iudices si corā ipsis excipiatur d re per secularē iudicē iudicata[g] exceptionē ipsā admittant in his q̄ animarum periculum non inducunt[h] per superiores[i] suos nisi fecerit animaduersione debita[k] castigandi.

Rubrica De prescriptionibus.

Bonifacius octauus.

In prescriptionibus sufficit bōa fides: vbi ius commune vel presumptio non est ɔtra prescribētē: alias debz allegari titul' et pbari: nisi sit prescriptio: cuius contrarij non existat memoria. h.d. Jo.an.

Episcopum q ecclesias[l] et decimas[m] quas ab eo repetis[n] proponit[o]: licet in tua sint constitute[p] dioce. se legitime[q] prescripsisse allegat' opoztet[r]: cum ius commune ɔtra ipsum faciat huiusmodi prescriptiōis titulū[s]. et pbare. Nā licet ei qui rē prescribit ecclesiasticam: si sibi non ē ɔtrarium ius cōmune: uel cōtra eū psumptio non habet': sufficiat bona fides: vbi tn̄ est ei ius cōmune ɔtrarium: vel habetur presumptio contra ipsum bona fides non sufficit: sed est necessarius titulus q possessori cām tribuat[t] pscribendi. Nisi[u] tāti temporis allegetur

Cum quidam. Primo ponit factum reprehensibile seculariū iudicum ɔ quos puidet ibi: decernimus. Scdo ibi similiter. puidet ad casum cōuersum. Et prima pars fuit sumpta ex decre. Alex. quarti quia nonnulli. quā allegat. spe. e. ti. §. ij. ver. et no. sub versi. porro. et vide no. j. de immu. ec. c. i. in princi. Joannes. an.

a Cognitio. et pnūciatio: qa licz regulariter d qua re iudex cognoscit p nunciet. ff. de iudi. de q̄ re. s. de causa pos. cū sit p vbi de hoc glo. vlti. tn̄ interdū cognoscit qn̄ pronunciat: pone exemplū. s. de rescrip. cū cōtingat In auditore. s. d testa. raynutius. Item in casu .v. q. iiij. duodecim. iij. q. vi. accusatus: cum similibus.

b Consuetudine. nota q ɔsuetudo dat iurisditionē. ix. q. iij. ɔquestus s. de fo. compe. cū contingat. s. e. li. de of. ord. romana et de fo. compe. romana. cum si.

c De iure. de iure cognoscit ecclesiasticus index iter laicos: vbi hz tēporale dn̄iū: de iure iu. venientes. j. q der. uel vo. c. vlt. Itē in mixtimonialibus et spūalib' causis de ordi. cog. tua. s. q filij. sint legi. cām et in ecclesiasticis criminib': ut no. s. de fo. cōpe. cū sit .s. co. li. de fo. ɔpe. c. vlti. Itē cū cā delegat' p iudicē secularē. s. de rapto. in archiepatu. Itē p recōuētionē. iij. q. viij. cuius in agendo. Item iter laicos qui sunt de familia ecclesie fm quosdā. lxxix. di. indicatum. uel vbi laicus iudex est negligēs. s. de fo. cōpe. ex trāsmissa. et. c. lz ex suscepto. vbi de hoc. Et q dicit de iure: supple uel pÿuilegio cōcesso ab eo q illud cōcedere possit: ista eni tria equarant'. c. di. ɔ morē: de offi. ordi. duo simul.

d Jurisditionis. q papa pati non debet: ut. j. de immu. eccle. c. vlti.

e Admitti. s. vbi est idem corpus siue eadem quātitas: idem ius siue cā petendi. et eadē conditio personarū: et ille qui absoluitur possideat tpe sentētie. alias enim exceptio rei iudicate nō ob. ff. de excep. rei iudi. cum querit' et. l. sequen. et. l. si rem meā: et. s. e. ti. aduersario. et potest proponi hec exceptio ante li. ɔte. et post. s. co. li. de li. contestata. c. i. vbi de hoc.

f Cōpellant'. sic. s. ti. pri. lz. de fo. cōpe. c. ij. j. de sen. ex. decernimus.

g Judicata. co casu quo ad consuetudinē uel de iure ad iudicem secularem cognitio pertinebat: ut. s. in casu conuerso vidisti.

h Inducunt. in his eni canō tollit legē. s. de pscrip. c. vlti. s. ti. pri. lz.

i Supiores. nō eni cōpellunt' p ipsos seculares q tulerūt sniam: qz minor in maiorē et c. xxi. di. inferior. de ma. et obe. cū inferior. cum similib'. Minor autē est iurisditio secularis q ecclesiastica: de maio. et obe. solite xcvi. di. si iperator Jo. an.

k Debita arbitraria ex quo certa non statuitur. de offi. dele. de causis. ff. de iure deli. l. i.

Episcopum. Primo ponit dictū rationem interserens. Scdo rōnem explicat ibi: Nam licet. Tertio a dicto et a rōne vnū casum excipit ibi: Nisi. Premitte q episcopus sup subiectiōe ecclesiarum sue dioce. et sup pceptione decimarū fundat itētionē suā de iure cōi ut in plurib' alleg. in glo. do. Tracta fuit h decre. d quadā extrauagāti greg. que incipiebat. venerabilium. de qua facit mētionem. her. s. de prescrip. si diligenti in vltima glo. in fi. ad cuius declarationem etiam emanauit: et eorum que ibi no. moderni. Jo. an.

l Ecclesias. quo ad proprietatem et iura episcopalia.

m Decimas. i. qrtā decimarū q debet' epo. s. co. de qrta uel ppie. s. d deci. quoniā.

n Repetis. alteri epo loquit': ut pz p sequētia.

o Proponit p exceptionē prescriptionis non fit lit. ɔte. quod dic ut dixi. s. co. li. d li. cōte. c. ij.

p Cōstitute et sic ius cōe facit p actor'. xvi. q. vij. omnes basilice. s. e. de quarta de deci. dudum.

q Legitime. s. spacio. xl. annorum. Minor eni ñ currit contra ecclesiam xvi. q. iij. §. quas actiones. s. co. de quarta.

r Oportet. necessitatem importat: ad idem. iij. q. ix. non oportet: lz alibi honestatē denotet. xv. q. i. vbi de hoc.

s Titulū. circa allegationē et pbationē fuerūt opiniones antiquorum: et tales. primo dixit Jo. circa corporalia necesse est allegari: et pbari titulū sed nō circa icorporalia. Sed ɔdicit sibi decre. si diligenti ut ibi nota. ad decre. dudū. de deci. q̄ uidebat etiā ut ibi no. Alij distinxerunt iter corporalia q̄ hn̄t cām ɔtinuā: et q̄ non: ut in pmis nō reqrat' titulus: sed in secundis sic. s. co. auditis. ff. si fui. ven. si qs diuturno. Alij dixerunt: aut quis agit ex pscriptione aut excipit. Si agit. ut. xvi. q. iij. §. pōt. et. C. de prescrip. xxx. an. si qs emptionis. necesse hz titulū pbare. Si excipit: ut. s. de pba. ex lris. tūc nō hz necesse titulū pbare: tū qz nemo cogitur dicere titulū possessionis sue. ij. q. v. §. i. C. de pe. here. l. cogi. tū qz non probante actore absoluit' reus. vi. q. vlti. actor: ut ec. bene. c. vno. C. de proba. actor. Alij dixerūt q quocūqz mō qs pscriptionē obijciat siue agēdo siue defendendo tenet' titulū probare. ut. s. e. si diligēti. Alij dixerunt et h fuit opi. gof. in summa huius ti. q nō est necesse pbari titulū nisi qs possideat pro herede vel pro pos. C. de pe. her. cogi. uel nisi sit psumptio ɔ possessorē. C. de proba. siue possidetis: uel nisi se ad hoc obligauerit: ut. s. d proba. lz. et in hoc casu itelligebant. s. de deci. dudū. Alij dicebāt q olim sufficiebat bona fides p decre. s. e. ad aures hodie reqrebatur titulus. s. e. si diligēti. his oībus opinionibus resecatis tene qd no. her. et moderni. s. e. si diligenti quorū h approbat' opinio. Sed obijcio q decre. ista eius distinctio potius sit d verbo q̄ de re. qd eē nō dz. s. co. li. de elec. cōmissa. §. porro. fm hoc. n. omni casu necesse erit titulū probari: cū pscriptio semp sit ɔ ius: et sic ɔ prescribentē semper presumendū. sed obiectio non est vera. non enim est ɔ ius q aliqs i fundo meo suitutem acquirat: immo potius preter ius: lz eni sit contra ius meū. nō tn̄ cōtra ius cōe ut pbatur de serui. C. et. ff. imputetur igit' mihi si fui negligens et remissus. s. co. vigilāti. Item voluerunt quidam dicer' q non est contra ius q vnus episcopus in dioce. alteri' sibi acquirat iura episcopalia: sed q archidiaconus ul' inferior episcopo sibi acquirat episcopalia hoc est contra ius. et ideo sine titulo non prescribitur ad hoc. c. dis. cōtra morem. de exces. prela. accedentibus. Sed primū qd de epo dicitur falsum ē ut hic vides. ad hoc. iij. q. vi. per totum. ix. q. ij. per totum. dic iudicio meo. et sic breuiter interdum ius cōe vetat ne prescriptio procedat. et hoc facit interdū ratio ne rei: interdum ratione persone: et hos casus habes notatos. xvi. q. vi. clerici. et p her. s. d prescrip. cū non liceat. de his nihil ad nos. Interdum ius cōmune facit pro petitore et contra possessorem. ut in exemplis hic positis. et in decre. dudū de deci. et tunc est necesse allegare et probare titulum ut hic. ad idem. xciij. di. illō nemo enim debet vti illis ornamentis: nisi probet a pncipe hoc sibi fuisse ɔcessū. C. de vesti. et aura. l. nemo. C. nulli licere in fre. l. vna. lib. xi. ad hoc macha. xi. vbi antiochus dedit ionathe potestatem bibendi in auro et esse in purpura. et fibulam auream ferre. sic etiam intelligatur. c. di. ɔtra morem. quod verum intelligo tam in excipiente: ut hic et in predictis iuribus: q̄ in agente. ad hoc. s. de resti. spo. ad decimas. co. li. idē si ē psumptio cōtra ipsum prescribentem. ut hic. et. x. q. iij. qz cognouimus. C. de pba. siue possidetis. pone exemplum. s. co. si diligēti. ibi enim ex confessione ipsius archiepiscopi pisani isultabat presumptio cōtra ipsum. vbi vero ius commune uel presumptio non est contra ipsum prescribētē bona fides sufficit ut hic vides. Pone in terminis: prescribit ecclesia domū meam uel aliam rem meā. ego repeto illam quam se iam ecclesia dicit prescripsisse: est ne intentio mea iure communi fundata. certe non: hic ergo prescribenti sufficiat bona fides: quia licet illa prescriptio sit contra ius meum: non tamen contra ius commune: notabiliter enim semper habes hoc verbum ius cōmune: sec' enim in iure priuato. pone ergo: prescripsi contra priuilegiatum: priuilegiatus agit contra me: oppono prescriptionem: habeo ne necesse probare titulum: certe non. quia ille non iure cōmuni sed speciali fundat intentionem suam. Idē si cōtra eum qui ɔtra me prescripserat prescribo. et idē in similibus. Conclude ergo q vbi petitor fundat intentionem suam de iure cōmuni: tunc prescribens habet pbare titulum: alias nō: nisi presumptio faciat ɔtra ipsū. Et fm hoc possemus dicere q quādo vna ecclesia petit decimas ab alia ecclesia quas possidet in tertia parochia. q ibi sufficiat prescribenti bonā fidem probari. qz licet ius cōmune faciat contra prescribentem: non tamen facit pro petente. et sic forte posset intelligi decre. s. co. ad aures fm illos qui dicunt: q per illam decre. sufficiebat olim bona fides. et facit ad hoc. ff. si ser. ven. l. loci. §. vlti. vbi dicit' q si domus mea que est iuxta te et seium debet seruitutem seio altius non tollendi: te inuito altius tollā nam licet nō habeam ius tollendi pp seruitutem seij: tu tn̄ nō habes ius pbibēdi. Supradicta vera nisi sit tanti temporis prescriptio et c. ut sequitur.

t Causam tribuat. nō enim requirit' q sit iustus titulus uel talis qui dn̄iū tribuat: ad hoc. s. co. veniens. qz qd meū est ex vna causa et c. de fi. instru. inter dilectos: sed aliqualis titulus dat cām pscribendi. de quo dic ut. s. e. si diligenti.

u Nisi. istud nisi venit exceptiue ad id quod dixit. s. de ti. non ad id quod dixit de fide. quia non prodesset talis prescriptio cum mala fide. nulla. n. antiqua dierum possessio et c. s. co. vigilanti.

a ¶ Memoria. no. pro bis q̃ no. ber. Jo. ⁊ hosti. s̃. de ver. sig. sup gbusdam cõ cor. ff. de pba. si arbiter. lxv. di. mos antiquus. ff. de aqua quoti. ⁊ esti. l. hoc. iu re. §. ductus aque. iij. q. vi. hoc qppe. ff. de aqua plu. ar. l. i. §. vlti. Sed qũo p̃ babiť tanti tpis p̃scriptio. dico ꝗ hosti. q hoc no. ō ver. sig. qd p nouale. q dicēt testes prescribentes si talem habent ꝓscientiã: q semp viderant ⁊ audierũt ita eē nec vnquã viderũt vl audierũt ꝓriũ: ⁊ q cõmunis ē ⁊ fuit semper opinio q sic fuerit: ⁊ q non erat ꝓria uel inicij memoria. si autē ꝗ hoc aduersarius probaſ vellet testes sui si de ipsoꝝ esset ꝓscientia: deberēt dicere q viderũt tali tpe ꝓrium: ⁊ audierũt a suis supiorib⁹ ꝓriũ eius fuisse. Quid ergo si vtraq; pars pbat tunc p̃ferunť testes magis idonei: ⁊ q dicunt aptiora. s̃. de testi. in nſa. vbi de hoc. ⁊ sic illi q dicũt se vidisse ꝓriũ deberent p̃ferri: cũ alij satagant negatiuaꝝ. vi. q. vlt. actor cum suis si.

S ¶ qui. Due sunt partes secũda ibi: Si post mortem ¶ Premitte q vbi pp crimen qs ipso iure uel p sniam erat p̃natus suis bonis si per aliquẽ illa occupabantur vel aprehendebanť p̃scribbanť ab illo ꝗ cuꝝ cui applicari debeāt ꝗ leges alñ p annũ aliqñ p aliō tpis ꝗ varietatẽ casuũ ut pz in legib⁹ hic allegatis in glo. do.

b ¶ Tenēt in feudum: vel aliomodo: ut. j. dicam.

c ¶ Per sniaꝝ. q: pp ingratitu dinẽ reuocata fuit donatio. s̃. ō vona. c. vlt. C. de reuo. donat. l. vltm. ad idem. s̃. de pe. ad aures. j. de scis. c. vno.

d ¶ Ipso iure. pone explum. s̃. de penis. in qbusdã. lz ibi qdaꝝ dicāt ꝓriũ. s. eos p sniam ibi pruuandos: ad idẽ. s̃. eo. li. de elec. vbi piculũ. §. ipsos insup: ⁊ . c. fundamenta. §. q si secus. j. de pe. felicis: ⁊. s̃. de sen. excõ. graue ad fi. in lib. feud. de feu. non alie. iperialẽ. §. pterea. cum fi.

e ¶ Videanť. ut in anť. de san. epis. §. si qs rapuerit. ad fi. ti. p vnã colum. col. ir. vñ fuit tractatũ. rr. q. i. si quis rapuerit: vbi dr: bona corrũpẽtis rapiẽtis uel sollicitãtis monialẽ vẽdicari debẽt monasterio: sed si postq̃ crimen notum fuerit neglexit ecclesia per annum petes tunc applicantur fisco: ⁊ facit. ff. de diuer. ⁊ tẽpo. p̃scrip. l. in oibus. ⁊ qō ibi no.

f ¶ Centenaria. xvi. q. iij. nemo. de prescriptio. si diligenti: ⁊. c. cum nobis. ⁊ ibi nota qualiter probetur talis prescriptio.

g ¶ Quadragenaria. xvi. q. iij. quas actiones. s̃. de prescrip. de qsarta: ⁊. c. ad aures cum similibus.

b ¶ Legitime. s̃. c. proximo.

i ¶ Completa. ut subducantur tempora scismatum: vacationum: hostilitatuꝝ ⁊ similia. s̃. eo. c. i. ⁊. c. ex transmissa: ⁊. c. cum nobis.

k ¶ Putabanť. in alijs igitur ꝗ p̃scriptio locũ nō hz ad hoc. s̃. de p̃sũ. nonne.

l ¶ Catholicis: bñ dicit: q: secus si eēnt heretici: illi. n. nihil possunt possidere. xvi. q. vij. p totũ. viij. di. quo iure. ergo nec p̃scribere: q: p̃scriptio sine possessione nō pcedit. s̃. de pba. ex lꝗis. s̃. e. cãꝝ. ff. de vsuca. sine possessiõe. j. ō rc. iur. c. iij.

m ¶ Quibuscũq;. dum tamen catholicis. ut. s̃.

n ¶ Bona fide. credebant patrem vel testatorem fuisse catholicuꝝ: ⁊ sic iusto titulo in ipsos eorum bona transisse.

o ¶ In hoc casu. no. spãlem casum in quo quadragenaria prescriptio currit contra romanam ecclesiam: ⁊ fungitur vice aliarum ecclesiarum: sic olim oẽs ecclesie gaudebant priuilegio centum annorum. C. de sacrosan. ec. ut inter diuinum

p ¶ Nunc. s. tempore quo ecclesia vult bona vendicare: si referatur ad verbum detegãtur. uel nunc. s. tempore mortis sue: si respiciat verbum extitisse. alias est littera tunc ⁊ clarius.

q ¶ Heretici. sed nõne tales dãnantur: ⁊ ipsoꝝ memoria etiã post mortem ut ꝗ ⁊. xxiij. q. ij. c. vlti. ⁊. s̃. de here. si qs eps. ergo ⁊ bona intelligunť eē dãnata cũ sint accessoria ad psonã. C. de bo. proscri. auť. bona. ⁊ facit qō no. de cleri. cõiu. q a te. So. spãle est in hoc casu pp bonã fidẽ ipsoꝝ catholicoꝝ heredum qui tanti tpis. s. xl. an. p̃scriptione sibi vñium questuerunt: alias locum haberent ꝓriatiam ⁊ si aliam rem ecclesiasticam prescriptibilẽ bona fide tanto tpe possedissent prescripsissent: ergo ⁊ ista bona prescribent.

Quam eterni Diuiditur in q̃tuor ptes. ¶ Primo ponit proemium Secundo dat formam sententiandi ibi. Caueant. Tertio cõtrafacientes suspendit ibi: Si quis. Quarto vero non seruantem suspẽsionem punit multipliciter ibi: sciturus. do.

r ¶ Eterni. i. dei patris. s̃. de summa trini. c. i. in prin.

s ¶ Tribunal. t. locus ī quo ius reddiť: vel vbi pro tribunali sedet iudex q alias forus vocatur. s̃. de verborũ sig. forus.

t ¶ Reũ. a reatu: nõ. n. q accusať statuꝝ reus ē. ꝗ q ꝓuincitur criminosus. xv. q. vlti. c. vltimo. de verboꝝ sig. forus.

u ¶ Iudex. humanus id facẽs errore ul dolo. ⁊ ī eo q male iudicat non ē iudex cũ non sit in eo iustitia. xxiij. q. ij. c. i.

x ¶ Condemnat. fuit hoc sũptũ. xi. q. iij. ⁊ si ad tẽpus. ⁊ est ꝗ ideo. q: iudicium dei innitit veritati nec fallit nec falliť: iudicium hominis opinioni que fallit ⁊ fallitur ō sententia. cr. a nobis. ij.

y ¶ Propheta. dauid ī psalmo: noli emulari.

z ¶ Dãnabit. deus.

7 ¶ Illi. i. ꝗ illũ. idem cũ fiet iudiciũ de illo. ⁊ sunt hec verba. xxiiij. q. iij. ñ in perpetuum.

9 ¶ Ecclesiastici. seculares non ligat. cuꝝ nec pena ferius posita illos ligaſ possit. ⁊ facit. s̃. c. li. ō elec. idẽnitatib⁹. in fi.

x ¶ Processibus qbuscũq;. s̃. ō pbatio. quoniam ꝓtra falsam.

a ¶ Odiũ. quatum. s̃. ō test. quotiens. lxxxvi. di. odio. xxiij. que. iiij. duo isia.

b ¶ Euertat. ꝗ. n. quatuor bũanũ solẽt pueres iudiciũ. xi. q. iiij. ōtuor. ⁊ vitatẽ ī teste. s̃. ō testi. quotiens. ⁊. c. lz ex q̃daꝝ

c ¶ Staterã. xiiij. q. i. cũ afferam⁹ qui. n. recte iudicat staterã in manu gestat. xlv. di. oīs qui. ⁊ ita magnũ iudicabit ut par uuꝝ. ō iudi. nouit. lz in penis ōferať dignitati ⁊ psone. s̃. e. li. ō of. dele.

d ¶ Libramine. sic ⁊ contrahentes iustas mensuras ⁊ pondera debent habere. s̃. de emp. ⁊ ven. c. ii.

e ¶ Cõcipiendis. quo ad scripturam ⁊ pronunciationẽ ipsarum.

f ¶ Ferendis. hoc quo ad probationẽ verbalẽ. ad hoc. s̃. c. vlt.

g ¶ Deum a quo sicut iudicabunt iudicabũtur. C. de iudi. rem non nouam ⁊ remetientur in qua mẽsura fuerint messi. ut de pe. ⁊ re. cuꝝ exco.

b ¶ Illius moy si. exo. xxxii. ⁊ habes idem. ix. q. iij. sũmopere.

i ¶ Ordinarius. fallit in epis qui aliqua suspensionis canonis pena non cõprehendunrur. nisi de ipsis caueatur. j. de sen. excõ. q: periculosum. et . s̃. c. li. de elec. si compromissaťius. §. huiusmodi.

k ¶ Prodigus. sic. s̃. de accu. c. vltr. ⁊ sic crudelis est etiam si conscientie sue confidat. xii. q. i. nolo.

l ¶ Et ꝓtra. no. ista duo sic copulata. vtrunq; enim requritur ut locum habeat pena. ¶ Non enim fm conscientiam simpliciter iudicaſ debet sed informare debet eam ꝗ allegata ⁊ probata. de hoc. iij. q. vij. iudicet. s̃. ō offi. dele. pastoralis. §. quia vero.

m ¶ In grauamen. ecce tertium quod requritur ut locum habeat pena.

n ¶ In iudicio. qd de arbitrio. nunqd ꝗ pena in ipso locum hẽbit. dic fm gos. ⁊ ber. q non. q: de ordinario ⁊ delegato ꝗ ñ cauek ⁊ ē ꝗ pena. ⁊ sicñ amplianda. de pe. di. i. pene. j. de reg. iur. odia. ⁊. c. in penis. qō est verũ secundum hosti. si fit arbiter ꝓmissari⁹ secus si in locum ordinarij ul ō legati succedat ad hoc. s̃. de of. dele. ab arbitris. ⁊ eadẽ rõne dicit hostien. q nō credit hanc penã in auditore uel in mero executore locum habere: cũ ⁊ hi non sint iudices. s̃. de offi. dele. super questionũ. §. i. ⁊. §. verum.

o ¶ Vel per sordes. hoc est quartum quod requritur ut locum habeat pena hec. Et dicitur fieri per sordes. si prece p̃cio timore vel odio iudex corruptus sit ⁊ ideo de his fecit superius mentionem.

p ¶ Officij. qd de bñficio. dicẽ host. q q: pene sunt restringẽde: hoc ad beneficia nō extendiť: si. n. papa hoc voluisset id expssisset de deci. ad audiẽtiã ī suspẽsione autẽ hoīs posset hre locum q suspensus ab offō ⁊ bñficio: hui⁹ directe no. ꝓriũ. Jo. xxii. di. p̃ter hec. ⁊ facit qō diri. s̃. eo. lib. de elec. quasepe. ⁊ qō no. de appella. pastoralis. in fi. plenius in cle. de pe. cupientes.

Pnocẽti⁹. iiij. ī cõcilio lugduñ.

¶ Iudex q ꝓtra iusticiam ⁊ cõtra conscietiã aliquid in iudicio fecerit in grauamen partis p̃ gratiaꝝ uel p̃ sordes ꝓdẽnandus est parti lese in estimationeꝝ litis: ⁊ per annũ ē suspensus: ⁊ perpetuo si medio tẽpoꝝ ĩgerat se diuinis: nisi papa cũ ipso dispenset. Jo. an.

Quaꝝ eterni tribunal iudicis illum reum non habeat: quaꝝ iniuste iudex ꝓdẽnat testante ꝓphe: ta: nec dãmnabit euꝝ cũ iudicabitur illi. ¶ Caueant ecclesiastici iudices ⁊ prudenter attendant: ut in causaꝝ processibus nil vendicet odium: vel fauor vsurpet: timor exultet: p̃miũ aut expectatio p̃miij iustitiã nō euertat: sed staterã gestent ī manibus: lances appendant equo libramine: ut in oibus q̃ in causis agenda fuerint: p̃sertim in cõcipiẽdis sententijs ⁊ ferendis pre oculis habeant solum deuꝝ illius imitãtes exẽpluꝝ qui querelas populi tabernaculũ ingressus ad dñm referebat vt ꝗ eius iperiũ iudicaret. ¶ Si qs aũt iudex ecclesiasticus ordinarius aut etiam delegat⁹ fame sue prodigus ⁊ pprij p̃secutor bonoris ꝓtra ꝓscietiã ⁊ ꝓtra iusticiaꝝ ī grauamẽ p̃tis alterius ī iudicio quicquam fecerit per gratiam vel per sordes: ab executione officij

a ¶ Annū. ex tunc inchoandum. ꝫ. e. li. de elec. cupientes. §. ceterū. Quid si annus fuit bisextilis. dic ut no. l v. di. c. ij. ꝫ. de ver. si. quesiuit.
b ¶ Condēnādus. C. de pe. iu. q ma. iudi. l. vlti. ⁊ infamis est: ut ibi. ff. de iudi. si illiusfa. ⁊ iure autēticoꝝ ꝯdēnat in triplū: si ciuilis sit cā: si criminalis punit in ꝯfiscatiōe ꝓprie substātie: ⁊ in exiliū mittit: in auc. ut li. in ex or. li. iurent. §. si qs aūt Si aūt p īprudentiā iudex male iudicauerit: tenet ex quasi maleficio: i quantū bonū ⁊ equū visū fuerit iudici. ff. de va. ⁊ extraor. cog. l. ul. isti. ꝺ obli. q ex q̄si delic. i pn.
c ¶ Diuinis. officijs nec dixit de beneficijs scḋm hostien.
d ¶ Irregularitatis. de qua dicetur. j. de sen. ex com. cum medicinalis.
e ¶ A qua. irregularitate: alīs a quo. s. laḋo.
f ¶ Per sūmū. ē enim ꝺ casib⁹ reseruatis. ut. xi. q. iij. si qs eps damnatus. ⁊ c. se. de sen. ex. cuꝫ illoꝝ ⁊ de hoc de cler. ex com. mi. clerici.
g ¶ Infligunt. nec mireris si de vno delicto plures penas volumus irrogari: dignū est enim ⁊c. ⁊ ita continua: ⁊ facit qḋ no. de iudi. at si clerici. i glo. pe.
h ¶ Tot. s. in deuꝫ: iusticiā: officij ōbituꝫ: humanā naturā: qꝛ ꝯ proximū est corrupt⁹ ⁊ sic nec deū timet: nec hominē reueret: ⁊ facit. ꝫ. de cri. fal. c. i.
i ¶ Multiplici. ⁊ sic sit approbata illoruꝫ dominoꝝ doc. leguꝫ opi. q dicebāt in prealleg. ll. oēs penas habet locum.

Ad apostolice. Decre. h pōt diuidi i quattuor principales ptes. In prima ṗmitit dissensionē que erat i ter ecclesiā ⁊ federicū iperatorē ⁊ oblationes p ecclesiam sibi factas. In scḋa q icipit ibi: sed lꝫ: dicit oblatiōes nō fuisse receptas p eum: ⁊ q̄ttuor q̄ faciebāt ad depositiōem eius enumerat: ⁊ quntuꝫ qḋ faciebat ad ṗuatione regni cicilie. In tertia q̄ incipit ibi nos itaqꝫ. ipꝫ deponit ab imperio. fideles absoluit: fauentes excōmunicat: dat lniam electorib⁹ eligendi successorē: vltio ꝓtestat se ꝓuisuruꝫ regno cicilie. Et no. ṗmo qꝛ i suprascriptiōe dr sacro ṗsente ꝯcilio ad memoriā sempiternā: qḋ dicit de ꝯcilio: poti⁹ est ad honestatem q̄ꝫ ad necessitateꝫ: ⁊ sine snīa uel lnīa concilij snīa pape sufficeret ꝯ imperatorē. ⁊ quecūqꝫ alium. xv. q. vi. alius. ibi nō dr qꝛ i ꝯcilio facta fuerit depositio. ipse eni hꝫ plenitudineꝫ ptātis. ij. q. vi. decetero. ꝫ. de vsupal. ad honorē. lꝫ inferiores plati q iudicare debent ſm canones: ꝓ sentiā suoꝝ frm debeant clericoꝝ. xv. q. vij. eps nulli⁹. de his q fi. a prela. nouit nisi eēt ꝯsuetudo ꝯria. ꝫ. co. li. de ꝯsue. c. iij. papa vero nō subijcitur canonib⁹: nec ab eis auctoritatē hꝫ: sꝫ eꝯrio. ꝫ. de elec. significasti. ipse ergo oēs iudicat: ⁊ null⁹ ipsum. xvij. di. oēs. xi. q. iij. sola. ⁊ c. nemo. Quod aūt dicit de memoria sēpiterna nō est hoc spāle. qꝛ oīs snīa est ꝑpetua ⁊ fertur ad rei memoriā: ⁊ etiā instra ad hoc fiunt. i. q. vij. saluberrimum. xxvij. q. i. oēs femine. sed qꝛ hoc negociuꝫ grauissimuꝫ erat: ⁊ raro ꝯtingit sententiam depositionis ꝯ iperatoreꝫ ferri: ut p h appareat q̄ta sit auctoritas ⁊ potestas ecclesie: ⁊ ut magis timeatur ecclesia: ad h. ꝫ. de pe. in quibusdam. j. de scisma. c. vno. de pe. felicis. Jo. an.
k ¶ Precipuum. potest referri ad auctorem ⁊ etiam ad principem.
l ¶ Excessibus. i. ꝯtumacia excessuū: qꝛ satisfacere nolebat. ix. q. iij. nēo epoꝝ

per annū[a] nouerit se suspensuꝫ: ad estimationē litis pti quaꝫ lexerit nihilominus condēnandus[b]. Sciturus qꝫ si suspensione durante dānabilit igesserit se diuinis[c]: irregularitatis[d] laqueo se inoluet ſꝫ canonicas sanctiones: a qua[e] nō nisi per sūmū[f] pōtificeꝫ poterit liberari: saluis alijs ꝯstōib⁹ q̄ iudicib⁹ male iudicātib⁹ penas ingerunt ⁊ infligūt[g]. Dignū est eniꝫ vt q in tot[h] ꝓsumit offendere pena multiplici[i] castiget. Idem sacro presente cōcilio ad memoriam sempiternam.

¶ Papa imperatoreꝫ deponere pōt ex cāis legitimis. h. d. ſꝫ paulū

Ad aplice dignitatis: ⁊ infra. Sane cū dura guerrarū commotio nōnullas ꝓfessionis xp̄iane prouincias diutius afflixisset: nos ad federicuꝫ ṗcipuū[k] principē secularē huiusmodi dissensionis ⁊ tribulationis actorē a felicis recordatiōis grego. pa. ix. predecessore nostro pro suis excessibus[l] anathematis[m] vinculo innodatuꝫ: spāles nūcios ⁊ magne auctoritatis viros videlicet venerabiles frēs. P. Alba. ⁊ W. Sabiñ. epos: ac dilectuꝫ filiū Guilielmuꝫ Basilice. xii. apostolorū ṗsbyterū cardinalē: q salutem zelabant[n] ipsius: duximus destinādos[o]: faciētes sibi ꝓponi[p] per ipsos: qꝫ nos ⁊ fratres nr̄i quantuꝫ ib nobis[q] erat: paceꝫ[r] p oia secuꝫ habere necnō cū oib⁹ hominib⁹ optabamus: parati sibi pacē ⁊ tranquilitatē dare: ac mūdo[s] ēt vniuerso. ¶ Et qꝛ platorū clericoꝝ oīumqꝫ aliorū quos detinebat captiuos: ⁊ oiuꝫ tam clericorū q̄ꝫ laicoꝝ quos ceperat i galleis: restitutio poterat esse pacis plurimum inductiua: cū vt illos restitueret: cum hoc idem tam ipse q̄ꝫ sui nuncij antequaꝫ ad apostolat⁹ vocati essemus officiuꝫ ꝓmisissent[t]: rogari ab ipō ⁊ peti fecimus per eosdē: ac ꝓponi isuper qꝫ ijdeꝫ pro nobis parati erāt audire[v] ⁊ tractare paceꝫ: ac etiaꝫ audire satisfactionem quaꝫ facere ṗnceps vellet de oib⁹ pro qb⁹ erat vinculo excōicationis astrictus: ⁊ offerre ꝑterea: qꝫ si ecclesia eum in aliquo cōtra debitū leserat: qḋ non credebat parata erat corrigere[x]: ac in statum debituꝫ reformare. ¶ Et si diceret ipse qꝫ in nullo contra iustitiam leserat ecclesiam: vel qꝫ nos cum contra iustitiam lesissemus: parati eramus vocare[y] reges prelatos ⁊ principes tam ecclesiasticos q̄ꝫ seculares ad aliqueꝫ tutum[z] locū vbi p se vl p solēnes nūcios ꝯuenirēt: erat qꝫ parata[&] ecclesia de ꝯsilio concilij sibi satisfacere: si eum lesisset in aliquo: ac reuocare snīaꝫ si quam contra ipsuꝫ iniuste tulisset: ⁊ cum omni māsuetudie ⁊ misericordia[ꝯ] quā tum cuꝫ deo[ꝝ] ⁊ honore suo fieri poterat: recipere: ꝺ iniurijs ⁊ offensis ipsi ecclesie suisqꝫ p eum irrogatis satisfactionē[a] ab eo volebat[b]: ⁊ omnes amicos suos sibiqꝫ adherētes in pace ponere: plenaqꝫ securitate gaudere: ut nunquam hac occasione possent aliquod subire discrimē. ¶ Sed lꝫ sic apud euꝫ pro pace paternis monitis: ⁊ precum curare. m⁹ insistere lenitate: Idem tamen pharaonis[c] imitatus duritiā: ⁊ obturās more aspidis[d] aures suas ꝓces huiusmodi ⁊ monita elata[e] obstinatione ac obstinata elatione despexit propter quod non valentes absqꝫ graui offensa ipi ei⁹ iniquitates amplius tolerare: cogimur vrgēte nos cōscia iuste animaduertere in eundē. ¶ Et ut ad presens de ceteris ei⁹ scelerib⁹ taceam⁹ q̄ttuor grauissima[f] q̄ nulla ꝑsit tergiuersatiōe[g] celari ꝯmisit. ¶ Deierauit[h]

m ¶ Anathematis. i. excōicationis cū solennitate facte: de qua. xi. q. iiij. nemo.
n ¶ Zelabant. quasi feruēter amabant: ad hoc. ꝫ. de custo. eu. c. ij. Et tales mitti debent. qꝛ cum is qui displicet ad intercedendum mittitur. irati animus ad deteriora prouocatur. iij. q. vij. in grauibus. xlix. di. §. i.
o ¶ Destinādos. nō solū cuꝫ papa legationē iiūgit: sꝫ ēt cū isferior platus canonico suo in vtilitatē ecclesie suscipere teneat: ad hoc. iij. q. i. nulli. de hoc. vij. q. i. qꝛ frater. xvi q. i. c. nos aūt. hoc verum: nisi rōnabilē excusationem hēret. ꝺ his que fi. a ma. par. ca. c. i.
p ¶ Propōi. credenduꝫ erat eis qꝛ de legatione appebat. alias si. C. ꝺ mā. ṗn. l. vna. uel dic qa cardinales ⁊ noti erāt: etiaꝫ sinī scriptura credi eis debuit. xcvi. di. nobilissimus. vbi de hoc.
q ¶ I nobis. erat sumptū ꝺ vbis pauli ad romanos. xij. ad corinthi. viij. Si fieri pt qꝫ i nobis ē cū oib⁹ hoibus pacē hn̄tes: hēs hoc. xi. q. iij. iter verba. ad fi.
r ¶ Pacē. hmōi iudiciuꝫ ad ecclesiā spectat. ꝫ. de iudi. nouit. Et no. qꝫ ecclesia ⁊ qlibet alius ṗmo dꝫ aduersariū monere vt ad pacē cū ipso veniat. idē in eo q agit ꝯ ecclesiā. i. q. vij. accusator. vbi de hoc. ad hoc. C. de pigno. debitores. sed illud de vrbanitate: vt ibi no. ff. de serui. vr. pre. quidam vberius.
s ¶ Mūdo. cuius dn̄s ē. ix. q. iij. cūcta: ⁊ ꝫ. i ꝓemio hu⁹ li.
t ¶ Promisissent. credenduꝫ ē pape hoc referēti. ꝫ. de test. cū a nobis. ⁊ dixi. ꝫ. de renun. c. i.
u ¶ Audire. non pficere: vnde hēbant ad instar auditoꝝ referre. ꝫ. de of. dele. sup qōnum.
x ¶ Corrigere. xxxv. q. ix. sententiā. ⁊ c. aplice. ꝫ. de re iudi. cum olim. in auc. de nup. in fi. prime columne. col. iiij.
y ¶ Vocare. de gr̄a hoc dixit ⁊ ut euitaret oēꝫ suspētionē ad idē. ij. q. vij. nos competenter.
z ¶ Tutū. talem locuꝫ assignat dꝫ iudex: alias loc⁹ est appellationi: ēt si sit scriptū ap. re. ꝫ. ꝺ ap. ex pte. ⁊ xxxiij. q. ij. siue de ꝯiugijs. ff. de iudi. si locus.
& ¶ Parata ecclesia. non dixit se reuocare: sꝫ reuocare paratam ⁊ facit ad rn̄siōes q̄s faciūt iudices appellātib⁹ ab iterlocutorijs snījs. de hoc. ꝫ. de ap. cum cessante: ⁊. j. ti. pr. si a iudice.
ꝯ ¶ Misericordia. xlv. di. disciplina. ⁊c.
ꝝ ¶ Deo. ꝫ. c. pri.
a ¶ Satisfactiōeꝫ. q̄ꝫ qs ñ tenet remittet ēt quo ad deuꝫ: rācorē aūt sic. xx. di. si quis contristatus. vbi de hoc: ⁊. xxxiij. q. iiij. si is q ⁊ ibi de hoc.
b ¶ Volebat. ⁊ ecclesia. Jo. an.
c ¶ Pharaonis. qui monitionibus ⁊ flagellis durior est effectus: nec ꝯuerti voluit. xxij. q. iiij. nabuchodonosor. in pn. ⁊ habes originē Exo. vij. vsqꝫ ad. xv. ⁊ pōt dici de Federico imperatore: qꝫ magnus sine cōparatiōe creatus sine venia dānatus fuit sicut diabolus: de pe. di. ij. principium.
d ¶ Aspidis. incantate que aurem alteram calcat in terram: alteraꝫ obturat cauda: ut incantationem audire non possit.
e ¶ Elata. xvi. q. i. uos autem.
f ¶ Grauissima. bene dixit: qꝛ maxima causa subesse debuit imperatoris ꝺpositioni: nec est similis depositioni clericoruꝫ qui pro quolibet magno peccato ꝺponi possunt. lxxxi. di. c. i. quia vbi manus scandalum ⁊ periculum timetur: agēdū est benignius. l. di. ut constitueretur. cū suis si. hoc aūt insurgit in depositione imperatoris: qui q̄si preest oībus xp̄ianis. ut. vii. q. i. in apibus. Item clerici ministrant sacramenta: sed non principes. xxxi. di. tenere.
g ¶ Tergiuersatione. ꝓbabili: ad idem. ꝫ. de coha. cle. ⁊ muli. c. vlti.
h ¶ Deierauit. periurium crimen ecclesiasticum est. ꝫ. de iudi. nouit. ꝫ. e. li. de fo. cōpe. c. vlt. ⁊ grauissimuꝫ crimē ē in quolibet: ꝑsertim in plato uel ṗncipe: cū eorum facta trahantur ab alijs in exemplum. ꝫ. de voto magne. ⁊ ideo grauius

punitur.xi.q.iiij.c.precipue.

a ¶ Pacē.christus in morte ait. Pacē meā do vobis pacē meā reliquo vobis Mat.x. Jo.xiiij.facit.xxiij.q.i.nisi bella.nō est ergo hēs xpi:q pacē pro eius testō flictā nō hz:pncipes aūt maxime tenēt ad hāc seruādā.xxiij.q.i.noli ō tre. ⁊ pa.p totū.in auē.de pa.tenenda in rabro ⁊ nigro .col.x.⁊ q̄ pacē ecclie sunt. si dignitatem aut cinguluz hūt nudent eis.xxiij.q.i.qui p̄ pacem. Et solēt reddi ser cause pp q̄s nō ē par iter hoīes Prima q: non puniunt maleficia:ecclesiastes.iiij.q: nō pferk p̄ malos snia ⁊c.ad hoc.s.e.li.de of.le. .c.i.⁊.xxiij.q.ij.dñs. Secūda abundātia tpaliuz.gen.xiij.fcā ē rixa iter pastores abraā ⁊ loth Tertia:q: nō occupamur in pugna p̄ demones:ad eph.v. nō est nobis colluctatio aduersus carnē. Quarta:q: ñ ꝓsideram⁹ dāna guerre:in q̄ diuitias corpus ⁊ alias pdimus. Niek.lvi fortis īcidit in fortez ⁊c. Quinta.q: nō ꝓsideram⁹ dubiū euē tū belli.regū.xij.vari⁹ euēt⁹ belli ⁊c. Sexta:q: ñ fuam⁹ pcepta dei nec ōcimas solnim⁹. Nie re.iij. Etinā attendisses mādata mea ⁊c.xv.q.i. reuertimini vñ qō nō accipit xps tollit fisc⁹ xvi.q.vii.maiores.

b ¶ Sacrilegiū.qō est ēt crimē ecclīasticū.s.ō fo.ꝓ.cū sit vbi de hoc:⁊ taliū oblatiōes recipi ꝓhibenk:xvii.q.iiij.miror.xii. q.ij. ō viro.⁊ sacrilegiū tale in capitōe clericorū ercōicatiōez irrogat.xvii.q.iiij.si qs suaden te.ēt ī faciēte p aliū: de sen. ex. mulieres in fi.ēt si non irrogek ipsis alias iniuria.e.ti.nuper.

c ¶ Cardinales.istud est crimē lese maiestatis:⁊ p̄ tales prodita est noua pena:per decre.j.ō pe.felicis. Jo.an.

d ¶ Nksi.pp qō crimē nō solū impator sed ēt papa deponi debet.xl.di.si papa.suspect⁹ etiā de hēsi si se nō purgat:⁊ si per annū sic steterit ⁊ iurare noluerit punīt ut hēticus:ut.s.ō bere.ercōicamus.§.i.⁊.§.si q vero.⁊ est idem in ercommunicato ob contumaciā in causa fidei.j.de here.cum contumaciam.

e ¶ Patrimoniuz.lxxxiiij.di.c.i.in fi.xi.q.i.peruenit.x.q.iij.relatū. Jo. an.

f ¶ Offendek offēdik.n.pk ī filio.xxiiij.q.iij.§.sz q.ff.qō me.cā.l.isti qdē. s.ō p sump.afferte.dñs in suo.ij.q.vij.accusatio.iudex in subdito.xxiij.q.ii.c.ij.

g ¶ Reprehendi.q̄ si ista sit cā qua priuari posset regno sicilie:sed non imperio.

h ¶ Fartoz.genus monete.ad idē de ꝓfes.c.ij.de emp.⁊ ven.ad nostraz.ad fi.

i ¶ Nouem annos.sufficit q emphiteota ecclesie cesset per biennium a pensione de loca.c.potuit.vbi de hoc. Jo.an. Priuati.per triennium.C.de iure emphi. .l.ii.

l ¶ Licet.de transac.quanto.ut ec.bene.ut nostrum.

m ¶ Dictuz.matthei.xvi.⁊.xxiiij.q.i.quandocunqz.vbi de hoc.

n ¶ Ligaueris.claue non errante.s.c.prori.

o ¶ Priuamus.pp crimina ergo ōponit papa impatorē:ut hic. Idē cū īutilis. xv.q.vi.ali⁹.⁊ dat coadiutores ipsis male administrantib⁹.s.e.li.ō sup. neg. pla.grandi.p negligētiā ipsoz iurisdictionez assumit.s.de fo.cōpe.lz.cōpellit ipsos iusticiā facere:xxiij.q.v.administratores.⁊ ius canonicū etiā debitis cafib⁹ obseruare.s.e.li.de fo.cōpe.c.ij.de iureiu.lz.j.de sen.ercō.decernimus. vnuz enī opz esse principatū ad quē oēs recurrant. vii.q.i.in apibus.qui fi.sint le.per venerabilem.⁊ de hoc vide qō no.inno.⁊ hosti.de fo.cōpe.licet ex suscepto.

p ¶ Absoluentes.xv.q.vi.iuratos.s.de here.c.vlt.

q ¶ Subiacere absolutionē sibi nō refuat:⁊ sic aliis vl pmittek.j.ō sen.ex.nup

r ¶ Illi aūt.s.archiep̄s magōtin⁹ coloniē.⁊ treuerē.⁊ q̄tuor laici.s.cōes regni. Dux saxonie. Marchio brādaburgē.⁊ rex Boemie olim dux. Et dicunt qdā q̄ res boemie de necessitate vocand⁹ nō ē nisi cum alij discordāt:nec istō iuk habuit ab antiquo:sz hodie de fcō tz:hoc p hosti.de elec.venerabilē. Canō dicē q̄ exercitus īperatorē fak.xciij.di. legim⁹.ff.de ori.iur.l.ii.§.postea. ⁊.§. deinde cū cēt.⁊.§.deinde:q: difficile.⁊.§.nouissime.⁊ insti.de iu.na.§.sed q̄.C.de ve. iu.enu.l.i.§.hoc etiā nihilominus. Sed nunqd papa posset principes electiōe p uare ⁊ p se eligere īperio vacante:dixit h ber.q̄ non:dūmodo ipsi velint eligek Secus videtur si nollent eligere:uel concordare non possent:hoc probat decre.s eo.de elec.venerabilem:⁊ hoc maxime in laicis locum habeat:ad hoc.s. de iurepa.cum dilectus.⁊ quod ibi no.

s ¶ Eligāt.nō statuīk a iure certū tp̄s pncipib⁹ ad īperatorē eligēdū.hinc ē q̄ papa nō pōt eligere nisi pri⁹ illos admoneat.s.de elec.venerabilē.q̄ nō ē ī ecclesijs.ī qbus siue sint cathedrales siue iferiores statuta sūt tpa.s de elec.ne pro defectu.ō ꝓcess.pbē.c.ii, vñ tp̄is la psus suffiē:qr dies statuta ⁊c.s.ō loca.c.potuit.

A Abbate sane. Diuiditur hec decre.in ser ptes. In quaz prima ponīk actoz petitio ⁊ eius cā. In scōa q̄ īcipit ibi .allegak:pōitur tripler ōfensio reoz. In tertia q̄ īcipit ibi. ꝓpte: ponīk duplex actorū replicatio. In q̄rta q̄ īcipit ibi:sed ad hoc:ponīk reoruz duplicatio. In q̄nta ibi. prefat⁹:ponīk cause diffinitio p cardinalez fcā. In sexta ibi nos igīk ponīk pape confirmatio Joā.an. Premitte qō res aragonū castrū calabrie cuz suis finibus īter quos erat loc⁹ ō Rosellis q tūc erat in ptāte ī fideliū donauit hospitali scī Joānis sub ꝓdiōe si ad man⁹ fideliū ⁊c. De mū mortuo illo rege nepos q̄ successit ī regno illo de manib⁹ infidelium acqsiuit ⁊ donauit mōasterio populeti volens q̄ in loco bonefac:ibi incluso edificarek vnū mōasterium:demū cū cēt qō iter monasteriū de bonefac.⁊ hospitalarios sup loco de rosellis monasteriuz populeti donauit locū de rosellis monaste de bonefac.sup hoc vertik qō h decisa. Do.

t ¶ Conuentu.qō facere debet:quod dic.ut.s.de rescrip.edocerī.

u ¶ Dñij.ꝓ.qsi. vk q̄ talis libellus admittēd⁹ nō sit cū h sint aduersa. Ex iure.n.dñij dicē se dñz ex iure q̄si dñij dicē aliū cē dñm:⁊ sic dicit se dñz ⁊ nō dñz.⁊ sic q̄si p̄ruus ō beret repelli.de ap.sollicitudinē cuz suis ꝓcor.nec dz iudiciū cē ī pēdēti uel dubiū.ff.de iudi.nō quēadmodū. Circa hui⁹ libelli formā nota q̄ petitio ista peto talē rē iure dñij.hz locū cuz qs emit rē ab eo q̄ illius rei dñs ē:⁊ ei rē tradidit ⁊ sic dñiū.ff.de acq.re.do.l.traditio.recte ergo se dñm dicens dñiū siue cāz sue petitōis pōit. Petitō aūt rei iuk q̄si dñij locū hz cū qsbonafide rē emit a nō dño:⁊ sibi tradītā bōa fide recipit credēs vendētē rem venditionis ⁊ traditionis tpe dñz cē.ff.ō pub.l.sed ⁊ si res.§.vlti.⁊ suffiē ēptori hūisse bonā fidem lz vēditor malaz fidē hūerit:⁊ callido ꝓsilio vēdi derit:ut eadē.l.§.ptor ait. Si talis emptor añq̄ vsucapiat a possessiōe cadit petit rē a possessore iure q̄si dñij:⁊ appellak actio publiciana. Si autez post vsucapionē a possessione cadat:tē nō ꝓpetit publiciana.sz dak cinl ac tio.s.rei vendicatio:fm quosdā vtilis fm alios directa.ff.ō pub.l.i. Hcā ē aūt publiciana a publicio actore q̄ eā īuenit:ut insti.de ac.§.alie. Ab h aūt ut actor obtineat oz cū ꝓbare titulum ⁊ rē sibi fuisse traditā:⁊ bonā fidē hūisse tpe emptionis ⁊ traditiōis:qō presumīk nisi p̄ruum pbek:⁊ q̄ cedat mō venditorē ul donātē tpe ꝓct⁹ dñm nō fuisse:alꝯ publiciana nō ꝓpeteret:⁊ formak libell⁹. Peto talē rē mihi restitui iure dñij ul q̄si:h ē dicek q̄si dñij.ac si vsucepissez qō ñ vsucepi:⁊ ō sola ꝓsuetudīe admittīk tal libellus sub disiūctiōe:vñ dicek deberet peto talē rē iuk q̄si dñij:q: mō certē ē reus. In supradcō āt libello q̄cūq̄z prē disiūcte ꝓbauerit actor obtinebit fz formā petitiōis:⁊ si deficiat in vna ⁊ absoluak reus:postea poterit ītētak alterā ptē disiūcte:nō ob.exceptiōe rei iudi.q: h ē modo alia cā q̄ p̄ma.s. de cā pos.c.vl.⁊ de hoc īsti.de ac.§.alte.sicēcuz ī iudicio peto rōnē tutelē:⁊ ꝓsequor alterā spēz tñ:lz fiat absolutio in illa spē ul simplicter:nihilominus alꝯ spēs postea ꝓseq potero:si excipias de re iudi.te replicatōe doli re pellaz.C.de iudi.lz. Sz ei q̄ dictū ē q̄ mala fides tradētis ñ nocet accipētī rē bona fide:quomin⁹ vsucapiat:ꝓdicit auē.C.de pscrip.lō.tēpo auē. malefidei.q̄ dicē in malefidei possessore alienāte cessat longi tp̄is pscriptio

Dic q̄ lȝ p̄dicte leges corrigant p auc. ut bona fides tradētis exigat nihil ominus q̄ð de publiciana dr̄ locū hȝ: ut q̄ rē habuit bōa fide ⁊ iusto titulo licet tradēs hēat malā fidē ⁊ licet accipiens vsucape nō possit pp mālā fidē tradentis tñ a quocūqȝ possessor pterq̄ a dño publiciana rē vendicabit: ȝ dūm autē nō currit pscriptio: licet tradēs hēat bonam fidē. Distinguit tñ vtrum dñs sciuerit suaȝ rē taſr alienatā: ⁊ tc̄ currit ei pscriptō lōgi tpis ni si res cēt furtiua: q̄ tūc ñ currit ei pscriptio pp vitiuȝ q̄ ei adhēſt: si ignorauit pscriptio lōgi tpis ei nō currit: pscriptio āt lōgissima hñ currit: ut ī p̄dicta auc. malefidei. hoc ergo ñ vetat auc. qn locū hēat publiciana. lȝ fuerit mala fide tradentis. Sȝ ad hoc ut longi tpis pscriptio locū hēat: rgritur tradētis ⁊ accipientis bōa fides ſȝ leges ſm canones vero sola p̄scriptio. xl. an. locū hȝ: ⁊ semp cū bona fide. ȝ. de prescriptio. c. vlt. her. cuius fuit h gl. lȝ nō p oīa ad lr̄aȝ quā h pp suas remissiōes posui: q̄s alibi facit ad cā: ⁊ vides q̄ sc̄ tit. her. talē libelluȝ ð cōsuetudine admitti: ⁊ satis esse pōt: cū ɔsuetudo sit optima legum iterpſ. ȝ. de ɔsue. cum dilect⁹ ⁊ hoc ēt no. guil. in spe. de cā pos. ⁊ pprie. §. notandū. ver. alie. ⁊. §. se. ī fi. Alij ut tan. dicūt q̄ illi subtilitati ciuili q̄ libellus alternatiuus nō recipiat non ē stādū ſȝ canonicā eqtatē: ad hoc. j. ī fi. c. ⁊. ȝ. de iudi. dilecti. ð in inte. resti. ɔstitut⁹ vbi de hoc p ino. ⁊ hosti. ⁊ p hosti. ð elec. q̄relam. alij dīt q̄ h ⁊ in siſib⁹ ñ fuit obiectū: q̄ bene fuiſȝ repulsa taſ petitio pp rōes allegatas in p̄n. gl. ⁊ sic itelligunt p̄dictā ðcre. cōstitut⁹. alij dicunt q̄ vbi actor incert⁹. ē ex scō alie. no: ⁊ nil sibi pōt imputari tunc admittit alternatiu⁹ libellus. §. quoꝝ lega. l. i. §. q̄ autē nōnūq̄ alias nō: ⁊ sic soluunt ȝria. Rof. ⁊ ino. dicunt q̄ vbicūqȝ pȝ pbābiliter dubitabat: nō solū rōe alieni sci sed ēt ppꝛii pōt ī eodē libello p̄ſes pponer actiōes: nec cogit eliger ēt si se ñ ɔpatiant: ⁊ sic itelligat decre. ɔstitut⁹. alias si ñ ē pbabile dubiū: eligere cogit. ff. ð tribu. q̄ ī hſ de. §. eliger vbi plene ð h. ⁊ adde q̄ dixi. ȝ. e. li. de elec. ut q̄s duas. Alij dicunt q̄ lȝ iste libell⁹ videat ȝri⁹ nō est: q̄ rei ven. ⁊ publicia. non sunt ȝria sed diuersa: cum ad eundē finē tēdāt: cum āt tēdunt ad diuersum finem: tunc habēt locuȝ ȝria ⁊ hoc tenet guil. ī spe. ut. ȝ. ⁊ sup hoc adde quod dixi. j. de reg. iur. nullus p̄ſibus

⁊ cū suis finib⁹ ex largitione[a] regis aragonie ad ip̄m monasteriuȝ ptinere[b]: petijt ad iudicari eiſdeȝ monasterio locū ipsum: ⁊ vos exinde amoueri. ¶ Allegabat[c] āt p parte vr̄a q̄ facta vobis donatio de predictis valida existebat: quāuis illa sub saracenorū tūc existerent ptāte q̄ nō simplr̄ ſȝ sub ɔditione fuere donata: videlȝ si ad man⁹ fideliuȝ deuenirent. In quo casu ɔcessio poterat ⁊ debebat hēre vigorē[d]: q̄ ipsi donationi reꝝ donatarū natura[e] vel q̄litas non obstabat: ⁊ salubre ac laudabile[f] qdeȝ erat spectare acp̄stolari tp̄s quo illa christianoruȝ dominio subderent: q̄re mor[g] cuȝ puenerunt ad ipsos[h] fuerūt ad vos totaliter deuoluta. ¶ Multum[i] quoqȝ distabat: an ipi monasterio de bonefac. vel p̄dicto monasterio populeti ab ipso rege facta donatio fuisset: q̄ ⁊ si liquebat predicta monasterio populeti ab ipso rege ac ab illo abbati ⁊ ɔuentui de bonefac. fuisse collata: nō tñ ob hoc ɔstabat dictū regeȝ ipsi monasterio debonefac. illa donasse uel mandasse donari. ¶ Nec pro eo q̄ voluit et statuit: vt edificaretur ibi monasteriū: poterat ⁊ debebat intelligi euȝ p̄dicta vel eorū aliq̄ ɔstruēdo monasterio donauisse[k]: cū illa potius sua videt intentio: vt q̄ p̄fatū monasteriū populeti tot ⁊ tātoꝝ bonorū largitiōe ditabat: abbas ⁊ cōuētus ipsius pro sua suorumqȝ salute monasteriū cōstruere tenerentur p̄sertim: q̄ monasterio q̄ð nonduȝ erat aliq̄ fieri donatio nō valebat[l]. ¶ Premissa vero cōcessio facta monasterio de bonefac. ab abbate ⁊ ɔuentu monasterij populeti nullū prsus videbatur afferre suffragiū: pro eo potissime q̄ post litem ɔte. ⁊ pcessum iudicij facta fuerat sicut clare patebat ex isto prefato: vñ cū ius si q̄ð in p̄dictis ipsi monasterio de bonefac. ex concessione hmōi cōpetebat: in iudicio minime deduxisset: q̄ videri nō potest illud venisse q̄ð postmodū accidi.[m] pnūciari vtiqȝ sup petitis nō poterat ex eadē. ¶ Pro pte āt altera[n] dicebatur q̄ cū rex ipse sua pbitate ac studio ab ifidelib⁹ loca conquisierit supradicta donatio aui vel p̄ris ipsius p̄us facta de illis cū ad cultū fidei puenirēt: regē eundem quo ad hec sic p euȝ postmodū acquisita obligare nō potuit cuȝ sua propria facta essent: ⁊ viderentur ab alijs bonis hereditarijs separata[o] ¶ Porro p̄fata cōcessio fcā monastrio de bonefac. a monasterio populeti: lȝ post acceptū iudicium causeqȝ pcessum iteruenerit: pdesse tñ ⁊ valere debebat: cū pro actore q̄ð de iure suo ex cā idonea quāuis supuenienti appareat: satis sufficere videbat satisqȝ eē si put suat in reo[p] itersit ipsius tpe snīe proferēde. ¶ Sed ad hoc[q] pars vestra rñdit: q̄ cū tā supradicti aui donatio quā locoꝝ acq̄sitio p̄missoꝝ fuerint noīe regni facte: memoratus rex donationeȝ suare hmōi tenebat. ¶ Ceterū[r] p̄dicta monasterij populeti ɔcessio monasterio de bonefac. auxiliari ñ poterat ī hac pte q̄ cum q̄s egit ex aliq̄ certa ⁊ spāli[s] cā: ⁊ postea[t] siue alia[u] siue sil̄is[x] ei quaȝ exposuit accidit videri ñ pōt illam i iudicio deuenisse: cuȝ iudex tūc[y] prospicere ac attēdere debeat diligēter: an ex ea oīo eadeȝ q̄ p̄us

a ¶ Largitiōe. sed p hoc nō hēbat locum vendicatio: cū nō dicat q̄ traditio secuta fuerit. C. de rei ven. l. suum. vbi ēptor ñ traditum sibi presemtē vendicare nō pōt ad idē. C. de hſ. uē. q tibi. ff. de revē. si ager. Sed dic illud veꝝ in priuato: sec⁹ ī ecclesia. C. de sacrosan. eccle. ut inter diuinuȝ. ut ȝ. de ɔsue. c. ij. vbi ð h. ⁊ ex hac expressione succubuit abbas. ut. j. patebit.

b ¶ Pertinere. hoc v̄bū late patet. ff. ð v̄. si. v̄bum. ð ñ. istru. iter dilectos

c ¶ Allegabat ſa ps. ppositūȝ fuit p̄mo p pte hospitalarioꝝ q̄ auus ipsius regis castrum curuarie cum suis finibus ifra quos erat loc⁹ de rosellis p̄us hospitalarijs ɔtulerat. rñsum fuit p monasterium q̄ talis donatio ñ valebat: cum fcā fuisset eo tpē quo res dōata erat in ptāte hostium ī dñio donatoris ⁊ p hac pte facit: q̄ liber hō. fundus hostiū ⁊ q̄ natura fieri ñ cōcedit in stipulationē venit nō p̄nt. ff. ð v̄. ob. liber hō. ⁊. l. si stipuler. ⁊ si aliq̄d sit relictum q̄ pp q̄litatē relicti haberi ñ potuit. ñ tenet legatum lȝ iterdum estimationeȝ hēat cū distictiōe legis. ff. de leg. iii. fideicōmissa. §. si fuo. ⁊ ɔtra hāc allegationeȝ monasterij allegabat hospitale ut sequitur

d ¶ Uigorē. s. aduenienté ɔditiōe ut sequit ⁊ requirit: ad hoc. ff. de ac. ēp. ⁊ uē. l ult. ⁊ legatū q̄ð non valet: si leget sub ɔditione valet ɔditione adueniente. ff. de leg. i. l. cetera. in p̄n. ff. de ɔdi. ⁊ demon. qui heredi. in fi. ⁊. l. qui sub conditione

e ¶ Natura uel q̄litas: q̄ res dōata nō erat liber hō uel res sacra: uel religiosa ul' inestimabilis. ff. de v̄. ob. iter stipulanté. §. sacrā. reges. n. qui spūalia possidere non possunt nec illa possunt donare ⁊ recipientes sunt sacrilegi. xvi. q. vij. si q̄s deinceps.

f ¶ Laudabile. q̄si diceret nec ex virtute conditionis debuit ifringi donatio: q̄ erat laudabilis ⁊ honesta.

g ¶ Mor. C. de sa. san. ec. ut inter diuinū. ⁊. ȝ. dixi. ī q̄rta glo.

h ¶ Ipsos. s. christianos.

i ¶ Multū. bon⁹ aduocat⁹ hospitalarioꝝ p̄mo ɔfirmauit ius ipsorū. s̄o ipugnat ius monachoꝝ duplici rōne. Et h ē p̄ma dicebāt hospitalarij monachi ñ ostendunt donationem regis: ut in libello dixerunt: dicebant monachi satis eē q̄ ostendebāt dōationē fcāȝ a rege mōasterio populeti. ⁊ ab ipō mōasterio populeti mōasterio de bōe fac. res pōdebāt hospitalarij id multū distare: ut sequitur.

k ¶ Donauisse. bene dicebat: q̄ ex nullo verbo posito in donatione facta mōasterio populeti patebat fuisse hāc volūtatē donātis: q̄ locus de rosellis daret mōastrio de bonefac. ⁊ ecce q̄ð sequitur cum illa ⁊c.

l ¶ Nō valebat. ad hoc de ec. edi. ad audiētiam. ij. vbi ð hoc de despon. ipu. ad dissoluendū ⁊. xxij. q. ij. quod non formatū Jo. an.

m ¶ Accidit. ⁊ iō alia iterpellatiōe opus est. ff. de indi. nō pōt ⁊. l. solem⁹. iudex ergo ñ posset ex alia donatiōe pnunciar: ex q̄ actū ñ fuit: ut ī p̄dcā. l. solem⁹.

n ¶ Pro pte aūt altera. s. monasterij de bonefac. ⁊ h ē tertia ps: ⁊ hñ allegassent h monachi si res donate nō ptinuissent ad regnum q̄ nil disponer potuisset: sed q̄ ibi ad regnū ptinebāt licet illa nō possideret: ius q̄ð ī eis habuit dare potuit. ff. de fū. do. si funduȝ marie sub ɔditōe ut. ȝ. ⁊ ad hoc obligare potuit successorem ul' male allegabāt eo q̄ ɔditionalis obligatio hñ astringit successorē. isti. ð v̄. obli. §. ex ɔditōali. ff. ð pba. pacti

o ¶ Separata. bonorum sepatio non habet locuȝ nisi in certis casibus no. ff. de separa. l. j. Jo. an.

p ¶ In reo. q̄d si rem petitā tpe li. ɔte. possideat: sed tpe snīe sine dolo desiit possidere: absoluit: si vero tpe litis ɔte. nō possideat: ⁊ tpe snīe possidet cōdēnatur. ff. ð de rei vendi. finautē. §. j. ff. ad exhi. l. tigni. §. si quis. ȝ. de excep. c. pe. Sicut ergo ex causa superuenienti post li. ɔte. absoluitur vel cōdemnat reus: sic vr̄ ī actore vt ex cā p⁹ lit. ɔte. superuenienti sibi debeat reus ɔdemnari: sed hoc nō ē veruȝ vt. j. patet. ⁊ potest esse ratio: q̄ qui agit ex certa causa maxime post litē contesta. mutare illum non potest nec aliam allegare: cum super alia cōtestatio non sit facta. ⁊ ita ex causa illa ex qua actum est debet ferri sententia. sed reus qui conuenie batur si non possidebat tempore litis contesta. hoc dicere debuit: ⁊ fuisset absolut⁹ si id constitisset: imputet ergo sibi quia tacuit. ff. ad exhiben. tigni. §. si q̄s. ⁊. §. ceterum. ⁊ de hoc. ȝ. de excep. c. pe.

q ¶ Sed ad hoc. quarta pars in qua respondetur ad duo prime dicta.

r ¶ Ceteruȝ. respondet ad secundum de quo dixerat in ver. porro. Jo. an.

s ¶ Spāli. in libello expressa vt hic. puta ex cā donationis facte a rege. Jo. an.

t ¶ Postea. i. post litis ɔte. ex predicta causa.

u ¶ Alias. puta q̄ petebat res ex cā donationis: modo petit ex cā venditionis forte facte post lit. conte.

x ¶ Similis. vt cū peteret ex cā donatiōis facte a rege: modo fit fides de donatione facta ab alio puta monasterio populeti: vt hic allegabatur: ergo similis cā: sed ab alia persona ⁊ alijs loco ⁊ tempore: ⁊ his q̄ cōmutant causam.

y ¶ Tunc. s. tempore li. conte. Jo. an.

a ¶ Obnoxium. talis generalis libellus in personalibus actionibus non debet admitti. s. de lib. ob. c. vlt. tamen valet si recipiatur: ⁊ sibi imputet reus q cām non fecit exprimi in libello. C. de āna. excep. ⁊ si ex multis. In realibus cōmuniter admittitur. ff. de excep. rei iudi. si mater. §. eadem. ⁊. l. sed an eadem. §. actōes ⁊ de hoc plene. s. de lib. ob. c. ij. ⁊. ff. de eden. l. i. Jo. an.

b ¶ Quoniā. ⁊ sic primū dcm tribus rōnib⁹ probat. Jo. an.

c ¶ Judiciū. ac si iusta petisset: dūmodo iuris ordo seruetur in iudicio qui seruari debet: ⁊ sententia tenet ꝓtra eū ⁊ pro eo. lz ferat cōtra ius litigatoris: nisi fuerit appellatū. ij. q. vi. §. diffinitiua. s. eo. ti. cum inter vos.

d ¶ Nec etiam secunda ratio.

e ¶ Cōscientia. si enim generaliter dixerit cum obnoxium ⁊ illū iudex tpe sētētie obnoxiū reperit: si eum absoluerit: ꝓtra cōscientiam iudicaret: ⁊ in hoc casu ex absolutoria sntia ppetuo: ⁊ ex omni cā parat exceptio rei iudi. sed non sic cuz ex certa cā petijt: qr tūc tm̄ ex illa cā parat excep. de causa pos. c. vlti. ⁊ dicit s. in magna glosa.

f ¶ Et nō pdesset: tertia ratio.

g ¶ Judicio. videtur ℏ q si iudex ꝓdēnet reum ex superuenīēti causa: eedem pbationes habite in pmo iudicio valeāt in alio instituto ex eadē cā: ꝓrium tenetur: qr nouā est cā: ⁊ nouū est iudicium: vnde cum sint lite non ꝓte. recepti q̄tū ad hoc nō deberent valere. iurta illam regulā testes recepti lite non ꝓte. nōvalēt. Super hoc posset forsan dici ut tradit. s. de testi. pñtata. C. e. l. vl. Ber. vel dic q generalis illi⁹ negatio qui se negat obnoxiuz intelligitur cōtestata lite super omni obnoxietate etiā postea emergenti. uel dic q hec verba sunt allegatio partis: nec ponunt ius.

h ¶ Egit. reali vel personali ut diri super verbo obnoxium.

i ¶ Tunc. i. tempore litis cōte.

k ¶ Ante. s. ante petitionem ul litem super ea conte.

l ¶ Prefatus. itaqz qnta ps.

m ¶ Diligēter. xxx. q. v. c. vlt.

n ¶ Lance. s. e. ti. c. i.

o ¶ Attendit. repetit quasdam ex allegationibus.

p ¶ Spālis ut in casu nostro.

q ¶ Temp⁹. ⁊ locus: ⁊ hoc vult dicere: si peto rem ex causa donationis: licet de tempo⁹ ⁊ loco non adiecerim: qr cum donationem necessario cōmittātur tempus ⁊ locus: mihi non prodest si post lit. conte. mihi donetur eadem res cum de certa dōatōne oportuerit itelligi certis ⁊ loco ⁊ tempore facta. Si autez rez peto iure dominij vel quasi: ℏ etiam si post lit. ꝓtes. ius acqrfertur pro me sententia. ff. ō rei ven. si autem. i. rñso. ⁊. c. i. cuz nullas specialis dominij causas expresserim: nō sunt ibi cōcomitantie ceterorum loci ⁊ tempus ⁊ ideo nō est vis quo loco uel tempore dominiū ante sententiā puenerit ad me.

r ¶ Censeretur. s. donatio vel venditio vel alia causa expressa merito censetur inualida: qr in dubio regulariter pnunciatur contra actorem. s. de pba. ex litteris cum nō sit pbata venditio certis loco ⁊ tpe facta: ⁊ sic sit dubium ante lit. ꝓtes. vel post fuerit facta: succūbet: ⁊ sic inualidum est pbari actori causam sine tempore. Et nota. per hanc litteram q tabellio in instrumēto debet apponere locū contractus. Quidam tamen dicunt locum solum de consuetudine apponi: cum de iure cautuz nō sit. Sed dic contra per hāc litteram ⁊ per decre. s. de pbatio. quoniam. ibi loca designando ⁊ c. adhoc. ij. q. viij. §. libellorum. C. de cōtraben. ⁊ cōmit. stipu. l. optimam. s. de testi. ex tenore. s. qui fi. sint legi. per tuas. video q testis deponit de loco. s. de testi. cum causam. ⁊ in iuribus superius allegatis. sed par est pbatio instrumentorum ⁊ testium: ō si de instru. cuz Joānes. s. e. ti. in exercendis. ergo ⁊ tabellio ꝓscribere debet locum: preterea forte cōfecit instrumentuz in loco in quo non potuit.

s ¶ Comitantia. s. loc⁹ ⁊ tempus.

t ¶ Disceptant. quod faciendum non est. s. eo. libro de renun. c. i. j. ō bere. c. ij. C. de summa. trini. l. nemo.

u ¶ Expressa. s. quod est quando actum est causa expressa: ut veniant concomitantia tempus ⁊ locus: ⁊ licet forte de iure stricto id verum esset: de equitate dicamus cōtrarium. ff. ad. l. aquili. ita vulneratus ad finem. ⁊ equitas scripta rigori p̄ferur. C. de iudi. placuit ar. bo. ō simo. licet beli ⁊. c. per tuas. io. an.

x ¶ Prorogari. ad hoc. s. eo. li. de offi. delega. si is cui. io. an.

y ¶ Noscant: pone exēplum. j. de rex permu. c. vno ⁊ c.

z ¶ Huiusmodi. quasi di. si ex alia causa agant rei iudicate. nō obstabit sententia. s. de iudi. examinata. C. de peti. hēd. hereditas. ff. ō excep. rei iudi. si mater. §. i. ⁊. l. ⁊ an eadem.

¶ Nos igit. serta ps.

α Ꝑm ab uno.

Primo ponit dictum. Secundo ipsius determinationez ibi: oz. Tertio causam determinationi difficilez ibi: licet. Do. Dubitatio decre. huius fuit ex eo qd dicit lex q ex plurib⁹ arbitris aut oēs debent sententiam dicere: aut nullus. ff. de arbit. l. Item vnus in. §. item si plures. sed satis omnes videntur dicere cum vnus alijs presentibus ⁊ mandantibus per verba pluralis numeri sententiaz dicit. ⁊ hoc idem tenebat Accur. ff. de arbi. l. sicuti. ioan. an.

ꝓ ¶ Judicum. ordinariorum vel delegatoruz fit igitur hec equiparātio inter iudices ⁊ arbitros: ad idem de offici. ō lega. vno delegatorum licet interdum sit grandis differentia. s. eodem ti. c. vltimo. s. eo. libro. de arbi. c. ij. cum si.

¶ Et mandantibus. ergo si alii presentes essent: sed non mandarent secus: ⁊ sufficit ita esse scriptum. ff. qui ⁊ a quibus. l. prosperit. xvi. q. iij. scriptum est. ⁊ sic taciturnitas non habetur hic pro mandato: ⁊ facit. j. de regu. iur. is qui tacet. ⁊ quod ibi dixi. nec enim in sententijs procedit ratihabitio sicut in alijs actibus: de hoc. ix. questione. ij. c. i. s. de his que fiunt a prela. cum vos. caute ergo facit is pro quo lata est sententia ab vno solo recitata: si de mandato aliorum possit fidem facere sicut de sententia ⁊ quod nota. s. de offi. delega. cum in iure.

expresse extitit: vtpote q̄ tunc etiaz competeret: actoris intentio sit fundata. ¶ Secus autez cum egit vel petijt ī genere nullius certe vel specialis cause faciens mentionez: videlicet q generalr forte proposuit aliquem obnoxium[a] esse sibi vl ad se iure dominij vel q̄si rem aliquā pertinere: tunc enim hoc precipue est inspiciendū iudici: an sufficienter vel minime de iure vel intentione cōstet actoris: vnde si de hoc ex causa etiā postmodum accidenti liqueat: potest ⁊ debet iudex etiam si appareat minus iuste a principio fore actum suum exinde animum informare: quoniam[b] ⁊ si petitū fuerit indebite: non ob hoc tm̄ min⁹ valuit: ⁊ tenuit iudicium[c] subsecutum. Nec illius acta vel gesta propterea minus valida extiterūt: nec etiam[d] iudex ipse cognita taliter veritate pronunciare in ꝓtrariū posset cum libera conscientia[e] ⁊ secura Non prodesset[f] etiā multum reo si tunc forte in ipsum ex huiusmodi supueuienti causa ꝓdemnatio non ferretur: cū mor alio instituto iudicio[g] foret ex illa merito ꝓdemnād⁹ vnde ⁊ si actori suaz ex supuenienti causa intentionē sufficiat fundauisse cum egit[h] aliq̄ causa spāliter non expressa: secus tū est si certam ⁊ specialem in sua petitione subiūxerit: nisi postmodum intentionem suaz ex cadē prorsus quā prius exp̄ssit: ⁊ tunc[i] etiam competenti causa fundarit. ¶ Quare cuz memoratus abbas monasterij de bonefac. proposuerit sepefatum locū de rosel. cū suis terminis ad ipsum monasteriuz ex predicti regis largitione spectare: nec de aliq̄ facta ipsi mōasterio sup hoc ab eodem rege concessione docuerit: ostenderit. aut donationez quōdaz factā illi ō his ab abbate ⁊ ꝓuentu monasterij populeti q̄ nec i sua petitione fuerat expressa nec etiaz ante[k] facta nulluz p̄fecto cōmodum ex ea reportare debeat. ¶ Prefatus[l] igitur cardinalis p̄missis oibus ⁊ alijs q̄ hincinde fuerūt pposita diligēter[m] auditis ac vtriusqz partis meritis equa iusticie lance[n] discussis prudenter attendit[o] id qō p̄dicti abbas ⁊ conuentus de bone fac. pposuerūt: intentionē videlz actoris ex his que post li. ꝓte. accidūt posse fundari: eaqz debere in iudicium deuenire tunc locū hr̄e: sicut ꝓgrue allegatuz est supra: vz qñ ex certa ⁊ expressa causa spāliter non est actuz. Ex his enim que post incohatuz iudicium eueniūt: qñ cā fuit exposita spālis[p] nec dz nec pōt iudicis animus ad pferendaz sntiam informari: qr cuz certe cause facta est mentio: vtpote donationis vel venditionis aut alterius spālis: oz icepti iudicij tp̄s[q] attendi vt liqdo cognoscat: an tūc interfuerit actoris ppter illa q̄ specialē comitantur cām: ⁊ necessario adesse debent veluti locus tēpus ⁊ huiusmodi q̄ sunt sollicite attendēda: ⁊ sine qbus cā vacua ⁊ inualida cēseret[r]. Sed cū est in genere absqz alicuius cause declaratione petituz non sic oz accepti iudicij tp̄s inspici qr nō requirunt: nec sunt oportuna nec attendi possunt huiusmodi comitantia[s] in hoc casu. Et lz aliquibus curiosis q de his q̄ non multuz expediūt: sepe disceptāt[t] aliter forsan appareat qñ actū est cā aliq̄ nō expressa[v] vtilius tm̄ videt negocia tali expediri cōpendio: q̄z p q̄ndaz exactaz subtilitatez lōgo dispendio prorogari[x]: p̄sertim cuz nonnulla pro vtilitate communi cōtra iuris asperitatē ex equitatis mansuetudine tollerari noscant[y]: vnde idē cardinalis cōsiderans q ipsi abbas ⁊ ꝓuentus de bonefac. nō pbauerūt largitionez sup his regiā legitime sibi factā: ex qua spāliter vos impetere videbant: ab huiusmodi[z] corundē abbatis ⁊ ꝓuentus ipetitione ō mandato nro pbabito fratrū nostrorū ꝓsilio vos durit sententia liter absoluendos. ¶ Nos igitur cardinalis eiusdem sntiam ratā habentes eā auctoritate aplica confirmamus. B Bonifacius. viij.

¶ Si ex plurib⁹ iudicib⁹ vel arbitris vnus alijs presentib⁹ ⁊ mādātib⁹ p verba pluralis numeri ferat sntiam: tenet sntia: electio autem p nuncianda ē per verba singularia hoc dicit. Jo. an.

α Ꝑm ab vno arbitroꝝ: vel iudicū[ꝝ] alijs pñtib⁹ ⁊ mādātib⁹[ꝝ]

a Scripta.quod dic vt.j.c.proximo.
b Oportet.necessitatez importat.alias enī si per verba singularis numeri pnunciaret haberet locū ille.§.Itē si plures.quod veruz intelligas nisi collegę qui tamen hoc possent:cōmisissent illi vices suas non soluz in recitādo:sed etiam in pronunciando:tunc enim ille verbis singularis numeri vteretur.Interduz tamen verbum oportz: honestatem designat.xx v.q.i.c.i.vbi de hoc.
c Statuim⁹.p hoc.n.verbum statuo bene pfertur diffinitiua snia.s de vbo.si.in his.
d Electione de hoc dic vt.s.diri.d elec.sicut cuz eo.li.Sz quid dices:cō promissum fuit ī tres vt deberent eligere:q secedentes in partem postea redierunt dicentes qp cō cordauerunt ꝛ commiserunt vni electionem ꝛ pnunciationez illi⁹ d quo concordauerunt:qui eligit tituum.Alij duo resistunt dicentes qp nō d illo:sed de scio fuerat cō cordatum:qritur:an debeat illis duobus credi.Et Hosti.qui dicit hāc questionem fuisse de facto in ecclesia Lugdun.plene eam tractauit.s.de proba.tertio.ꝛ dirit ibi se inter cardinales obtinuisse credendum esse illis duobus:tum quia magis credendum est duobus quam vni:ꝛ quia duobus creditur donec 3rium probetur:ꝛ vt fraus euitetur:alias qui pronunciaret semper posset ius suum subtrahere illi in quem communiter concordassent:ꝛ qꝛ facultas probationū non est angustanda.s.vt lite non cōtestata quoniam.ꝛ quia impossibile est alio modo probari:in quo casu etiā interdum heretico creditur.C.de here.quoniam multi.in fine.ꝛ conspiratori.s.de testi.cog.c.vltimo.Item cum d conscientia alicuius queritur: creditur vni soli scilicet quia aliter probari non potest:de homi.significasti.versi.fin.ꝛ ad hoc bene facit ipsa decre.tertio.ꝛ sic dirit intelligendaz decre.cum dilecti.de elec.vt illi tres vel duo deponant:ꝛ de consensibus aliorum ꝛ de proprijs.In 3rium videbatur scilicet qp credēdum esset tertio tanqꝫ a duobus ad id officium deputato:argumen.ff.si mes.fal.mo.di.l.i.supra.de testi.cog.preterea.nec videtur credendum duobus:cum videantur in suis testimonijs singulares.iij.q.ix.pura.de elec.cum dilecti.de accu.cum dilecti Item videntur illi testificari d proprio facto:ꝛ sic non sunt testes idonei.C.de testi.l.omnibus.iiij.q.iij.§.Item in crimine.Item nullus idoneus.sed negari nō potest quin isti duo possint pbare saltem dissensum tertij scilicet qp ipse tertius pronunciās non cōsenserat in illum:nec de illo fuerat ordinatum:consilium tamen est tutuz ad has fraudes euitandas:qp ipsi cōpromissarij habeant tabellionem:ꝛ scribi faciant publicum instrumentum quomodo deliberant:ꝛ ordinent de tali eligendo:ꝛ committunt illi socio:vt eligat ꝛ pronunciet.aut ipsi idez scribant ꝛ sigilla apponant:vt scriptura ꝛ sigillum obuient 3rium asserēti.questione.vij.saluberimum.xxvij.questione.i.omnes femine.C.de si numerata pecunia auc.contra qui propriam.Querebat etiam ibi Hostien.an ipsi compromissarij:ex quo dliberassent ꝛ consensissent in aliquē possent mutare voluntatem.Et dirit qp nō:quia vicem capituli tales obtinent:vnde talis consensus habet saltem vim scrutinij publicati.supra d elec.publicato.
e Singularis:nota ad questionem que fuit de facto.Episcopus compromissarius ad eligendum abbatem ratione dignitatis sic locutus est in plurali,Nos talis episcopus Bononien.compromissarius ꝛc.opponebatur qp non valebat electio:quia facta per verba pluralis numeri:non credo hoc nocere hic quia vere est vnica ꝛ communis ex quo fit per vnum solum:nec habet locum hec decre.vt per te vides.Quid vices in collationibus habebit ne in illis locū hec decre.vt si ad plures spectat collatio:necesse sit eam fieri ab vno:ꝛ per verba singularis numeri:non credo:dico enim vt diri.s.de elec.sicut cum.ꝛ vbi non habet locum decre.quia propter.non habebit hec locum sed in collationibus non habet locum dcre.quia propter ergo nec ista:ad idem infra.de preben.cum in illis ꝛ quod diri.s.de elec.c.vltimo.

Et si sententia.Sunt due ptes.Prima ponit dictum regulare et casum exceptum cui dat simile.Secunda ponit regulam bimembrē Secunda ibi:Sententia.Joan.an.potest aliter summari fm 3enz.Sententia in scriptis per iudicem ꝛ non per alium ꝛ sedendo regulariter debz fieri.hoc dicit Do.Nota qp secus de interlocutoria.sed huic contra.s.de proba.quoniam contra falsam.Solutio.interlocutoria bene debet redigi in scriptis vt ibi:sed non est necesse qp proferatur vel recitetur de scripto:poterit ergo iudex interloqui:ꝛ postea interlocutoriam illam tabellio rediget in scriptis:nec est etiam de necessitate qp redigatur in scriptis:sed alias non creditur iudici:nisi id pateat per scripta actorum:vt ibi.
f Proferri.quid si iudex nouiter excecatus est vel nescit legere cū tales iudices possint.ff.d iudi.cecus.vbi d hoc.C.d iudi.l.certi.Solutio vel dleget cause diffinitionem alteri:vel faciat per aliū legi petitionem ꝛ allegationes partium:ꝛ per seipsum ab alio instructus proferat verba diffinitionis cause.s.condemno vel absoluo vt faciunt potestates italie quod tamē.Hostien.nō approbat in sūma.eo.tit.§.qualiter.Iudices tamē dbēt eē litterati ꝛ habere peritiam canonum.s.de ↄsan.ꝛ affi.c.i.
g Necesse.ij.q.i.in pmis.in fi.ꝛ.l.statutis.C.d sen.ex peri.re.l.i.ij.ꝛ.iij.ff.de arbi.l.non distinguem⁹.§.qp si.s.eo.ti.c.i.nec ↄfirmaret talis snia p ap.nec ob.ff.rē ra.hab.l.iij.§.falsus.quod dic vt no.s.c.i.
h Conuenit.s.de of.dele.sane.ij.s.c.ti.c.ij.j.de here.inquisitores:ꝛ.c.vlti.j.d priui.c.vltimo.j.de sen.ex.qꝛ piculosum cum similibus.
i Illustriuz.C.de sen.ex peri.reci.l.ij.ꝛ in auc.de illustri.ꝛ q sup eos sunt.§.sancimus igitur col.v.habes ergo casuz in quo iudex nō recitat p se sniaz.Sūt ꝛ casus in qbus valet snia sine scripto:vt cū breues sunt cause ꝛ maxime viliū personaꝝ.Et breuis poterit dici duoꝝ aureoꝝ.ff.d do.l.i.ꝛ.l.pce.in fi.Inspiciatur aūt qlitas psonaꝝ ꝛ relinquatur iudicis arbitrio.ff.de iure de lib.l.i.s.de of.deleg.d causis.vel inspiciatur cōsuetudo loci vel fori.xi.di.ↄsuetudinis.Item cū eps de causa ciuili iudicat inter clericos suos.xi.q.i.si quis cū clerico.ꝛ hoc habes.C.de sen.ex.peri.re.auc.nisi.Itē in casu.s.cū preses deposito officio cōuenitur vt reddat admistrationē:ī auc.vt iudices sine quoquo suffra.§.necessitatem.Item cū papa per se pnunciat:valet enim snia licet nō tulerit eam in scriptis ipse enim solutus est legibus.C.de legi.digna vox.ꝛ qꝛ ei⁹ presentia oēm supplet solēnitatem.C.de testa.l.oium.Item fm quosdam valet sentētia lata in causa matrimoniali sine scripto per decre.s.d testi.albericus.ꝛ hoc videtur ibi tenere Ber.Jo.Goffre.Inno.sed Hosti.intelligit qp ibi bene fuerit sententia lata inscriptis.sed nō publicis.ꝛ hoc teneas per clemen.d ver.si.sepe.circa fi.de hoc in spe.de sententi.prola.§.iuxta.ver.nō valet.vel dic distinguēduz an iudex pcedat ex offō a in figura iudicij:vt pmo casu teneat snia sine scriptura in secundo nō:vel an pcedat ī figura iudicij vtraqꝫ parte presente:an altera cōtumaciter absente:vt in primo valeat:in secundo non.Et hoc dirit verissimum allegat.s.vt lite non contesta.c.i.ꝛ.c.quoniam.Itē fꝫ Jo.ꝛ Lau.qui hoc not.ij.q.i.in primis.in fi.de consensu partium potest sententia ferri sine scripto:sed Ber.ꝛ Hosti.cōtra:vt.s.d offi.dleg.d causis.fatetur tñ ibi Hosti.qp partes bene possent iudiciario ordini renunciare:ita qp nec locus esset libello:nec platōni sententie:ꝛ d plano inquireretur veritas ꝛ mādata sua daret:vel aliter:vt sibi videretur ordinaret.ff.d offi.procon.nec quicquam.§.d plano:ꝛ.C.d tēpo.ap.l.fi.sed qp iudicādo ꝛ pronunciādo omittatur scriptura:dicit fieri non posse.Et dāt doctores consilium:qp iudex in ipsa snia dicat in his scriptis.C.d testamentis.auc.hoc iure.C.de fi.instru.3ctus.Et dicunt quidā aliter lataz sniam nō valere.C.de senten.experi.re.l.ij.ꝛ vltima.quod non est verum:sufficit enī qp in scriptis feratur:vt hic:ar.C.d testa.l.cum antiquitas.§.fi.
k Edi.non cures si aperta sit vel clausa:ꝛ habes hoc.C.de sen.ex peri.re.l.i.ar.cōtra.j.ti.pri.appellatio ibi soluitur.Jo.an.
l Stādo.in casibus in quibus pceditur simpliciter ꝛ de plano sine strepitu et figura iudicij.dic vt in clemen.de vbo.sig.sepe.circa finem glo.Jo.an.
m Sedendo.sedere dbent enim iudices non solum cum diffinitiue pronūciāt sꝫ etiam cum res que agitur plenam cognitionem dsiderat.ff.quis ordo ī bonorum possessione seruetur.l.i.§.dies.in auc.vt ab illustri.ꝛ qui super eos sūt.§.sancimus igitur.colla.v.in auc.d iudi.§.sedebunt.colla.vi.xxiij.q.i.parat⁹ ibi sedes me iudicare ꝛc.iij.q.iij.ver.a precedente.Quid si sedebat in alta turri vel palatio:ꝛ partes erant inferius.Dic qp valet sententia:potuit enim tuitionez sibi loci prouidere si forte timebat:argumen.s.d spon.cum locuz.d elec.bone.i.ff.d acqui.pos.l.qp meo.§.si venditorem:ꝛ arg.C.vbi sena.vel cla.l.iij.aū me dium.ad hoc.s.eo.li.d offi.dlega.c.statuimus:ꝛ.j.d here.c.vl.ꝛ idem possumus dicere d eo qui super equum sedendo tulit sententiam scilicet qp sententia valeat:licet enim non videatur sedere:videatur tamen quasi sedere.ff.d fundo.rusticorum prediorū.l.qui sella.d homi.dilectus.ꝛ.c.significasti.Alij contra.C.d sententia ꝛ iterlocutoria.prolatam.ij.questione.vi.§.diffinitiua.ī principio.talis enim non videtur sedere sꝫ baiulari.C.d offi.eius cui māda.ē iurisdi.l.honorati.Et no.qd dicitur d sedendo:intelligunt doctores qp iudex ī sede sua sedere dbeat ꝛ non stare:vnde quid si in culo doleret qp sedere non posset.Itez quid si in ipsa sede nec sederet nec staret sꝫ iaceret:satis forte fuit d mente iuris qp sedere intelligatur:si sit in sede sua d plano iudicando quocūqꝫ modo ibi moretur:tñ primum tene quia minime sunt mutanda:que interpretationem certam semper habuerunt.ff.de legi.l.minime.Jo.an.
n Momenti.ita qp nec est appellare necesse.s.proximo responso.

---

scripta[a] sentētia recitatur:habetur perinde ac si simul eēt ab omnib⁹ recitata.¶ Oportet[b] tamē vt is q recitat non vtatur verbis singularis numeri:sed pluralis:vt dicat.Nos tales iudices vel arbitri pronunciamus seu statuimus[c] in hunc modū.¶ Licet secus in electione[d] seruetur in qua vt censeatur euidētius vnica ꝛ communis est ab vno vice omnium:siue per cōpromissum siue per scrutinium procedatur electionis pronunciatio per verba singularis[e] numeri facienda.

I. Idem.

¶ Pōit tres casus nullitatis sententie:ꝛ a primo vnum casum excipit.hoc dicit Joan.an.

Et si sentētia diffinitiua postquam scripta fuerit:debeat a iudice non ab alio descripti recitatione pferri[f] alias nec nomen sententie mereatur habere:nec ab ea sit appellare necesse[g]:episcopo tamen quem propter dignitatis prerogatiuam ampliori cōuenit[h] honore fulgere:sententiam ab eo ferendam licebit ad instar illustriuz[i] personarum per alium recitare.¶ Sententia quam scriptaz edi[k] a iudice litigatoribus nō recitari:vel quā ab ipso stando[l]:non sedē[m]do proferri contingit nullius est penitus momenti[n].

Rubrica.De appellationibus.

I. Inno.iiij.in ↄcilio lugdunēsi.

Ordi nobis. Ista est solẽnis et quotidiana decre. que diuiditur in quattuor partes vt patet in glo. Scḋa pars ibi: Sancimus. Tertia ibi: hisq3. Quarta ibi: Quod si. Sz Jo.mo. diuidit in sex de scḋa faciẽdo tres. Quia fm cũ dat primo formã appellandi ante diffinitiuã Secũda ibi: In quibus. informat quid facturus sit iudex a quo est appellatum. Tertia ibi: post hoc. tractat viã huiusmodi procedendi. Demũ de quarta facit duas vt primo puniat appellantem. Scḋo appellatum fm Jo.an. Et potest diuidi decre. ĩ quattuor partes In quarum prima ponitur cõstitutionis causa. In secũda cõstitutio. In tertia ipsius declaratio. In quarta non seruantiũ pena.

Appellans ad papã in iudicio vel extra appellare dz in scriptis et causaz exprimere et apostolos petere: si vult et petit appellatus pncipales per se vel per procuratores instructos sup principali accedere debent ad papã: in appellationib9 a sententia diffinitiua interpositis nil mutatur. demum appellanti et appellato constitutionem non seruantibus imponitur pena. Jo. an.

Ordi nobis ẽ lites minuere[a]: et laboribus releuare subiectos[b]: Sancimus igitur vt siquis in iudicio vel extra[c] super interlocutoria[d] vel grauamine aliquo ad nos[e] duxerit appellandum[f]: causam appellatõnis in scriptis[g] assignare deproperet[h] petat apostolos[i] quos ei precipimus exhiberi[k]. In quibus appellationis[l] causaz exprimat: et cur appellatio non sit admissa: vel si appellationi forsan et superioris[m] reuerentia sit delatum[n]. Post hoc appellatori fm locoruz distantiam psonarum et negocij qualitatem tpe prosecutionis indulto[o]: si voluerit appellatus et petierit[p] pncipales persone per se[q] vel per procuratores instructos cum mandato ad agendum: et cuz rationibus et munimentis[r] ad causam spectantibus accedant ad sedem apostolicam sic parati vt si nobis visum fuerit expedire finito[s] appellatõis articulo: vel de partium volũtate omisso[t]: pcedatur in negocio pncipali: quantum de iure poterit et debebit. His que in appellationibus a diffinitiuis sententijs interpositis antiquitas[v] statuit[x] non mutatis. Quod si appellator q̃ premissa[y] sunt non obseruet: reputabitur non appellans: et ad prioris iudicis redibit examen in expẽsis legitimis condemnandus[z]. Si autem appellatus 3tempserit[et] hoc statutum: in eum tanquaz in cõtumacez tam in expensis quã in causa quantum a iure pmittitur procedat[9]. Iustũ est equidez: vt in eũ iura insurgant: q ius[x] et iudicẽ[a] et ptem[b] eludit[c]. Idez in eodẽ.

a Minuere. sic. ff. si cer. pet. quidam estimauerunt. in fi. de rescrip. nonnulli. de do. et cõ. finem: cum suis concor.

b Subiectos. s. in proe. huius li. et de offi. lega. c. ij. et de of. or. vt litigantes.

c Uel extra. hoc dz ĩtelligi qñ extra iudiciũ appellatur tñ a iudice: quod patet per id quod de apostolis sequit fm Inno. ad hoc. j. ver. his que in appellationibus. ibi. n. excipit: sz alias nõ esset vera exceptio si nõ ĩtelligeretur sub precedentibus. ff. de penu le. l. nã qp. §. fi. et fm hoc qp. j. dicit interlocutoria ad actũ iudicialẽ referas: qp dicit grauamine: ad actũ extraiudicialez referas: tamen per iudices illatum. Sed alij 3dicentes cũ appellatur extra iudiciuz etiã si nõ a iudice seruari debere: ar. j. e. cõcertationis. ad id quod dr de apostolis: respondet id locum hr̃e qñ in iudicio appellatur: ad id quod dicitur de ver. his que. r̃ndetur qp illa nõ est exceptio immo determinatio vel ptestatio q̃dam: et hoc est tutius: et tenet hoc Ber. s. de elec. 3sideraumus in. i. glo.

d Interlocutoria. no. ius nouum appellantem ab interlocutoria debere ĩ scriptis appellare. et equiparat appellationi interposite a diffinitiua ex interuallo vsq3 ad. x. dies. tũc enim est appellãdum in scriptis: sed si incontinenti appelletur sufficit viua voce appellari. ff. de ap. l. i. et. ij. q. vi. ad fi. sed ab interlocutoria in continenti et ex interuallo appellãduz est in scriptis: vt hic. Et dicit Hos. et Hostien. post eũ: qp aliud etiã ius nouũ hic inducit qp qui appellat: causam cur appellat dz exprimere in appellatione: sed per vetera iura sufficiebat dicere appello ab iniqua interlocutoria: sicut in diffinitiuis: et induxerũt ad hoc. s. de elec. cũ dilecti de testi. significauerũt. ver. mandamus. s. eo. dilecto: et. c. ex parte. Sz Ber. 3 dicens hoc nouũ nõ esse: dicens qp in illis decre. bene exprimebat cã appellãdi: et cũ Ber. credo. per decre. s. e. vt debitus. Itẽ dicit Hos. qp olim extra iudiciuz nõ cõpellebatur qs cãm exprimere: vnde et quo ad hoc istud ius nouuz dicit. Sz Ber. 3: dicens qp fm antiqua iura bene tenebat: qui extra iudicium appellabat cãm exprimere: et de hoc no. s. e. cum cãm. in glo. vlt: et. c. sequen. in vnica glo. Istud g solum dicit Ber. h quo ad hoc ius nouum induci qp in scriptis appellet in iudicio et extra. Causa autem ideo exprimitur vt videat iudex cui porrigit appellatio: an iusta fuerit: vt sic appellãtem admittat vel repellat: vnde semp papa in 3mittendo appellationes a grauamine interpositas scribit: si est ita.

e Ad nos. maxime fm quosdã: fm Hosti. et in his q̃ de nouo inducit hec 3stitutio locum nõ hz: nisi in appellationibus interpositis ad papã: cum hoc h exprimatur cũ sit penalis et sic restringenda: et quod solum de appellationibus interpositis ad papam intelligatur satis pbatur per decre. de fo. 3pe. romana. i. rñ. vbi habes qp archiepiscopus de cõsensu partium non potest de causa cognoscere appellationis articulo pretermisso: ergo necesse est dicere qp decre. ista loquat in papa. Sed fm primã opinionem posset dici idem in quolibet alio iudice ordinario qui per simplicem querelam cognoscere possit vt legatus: vt. c. i. de offi. leg. sed archiepiscopus per querelam cognoscere non potest: et ideo primo est sibi videndum: an appellatio deuoluat.

f Appellandum. verbo. q: adhuc hodie fm Host. poterit facto appellare: vt. s. eo. meminimus: et. c. suggestum: et. c. hec sicut. de hoc. s. de ap. vt debitus.

g In scriptis. istud spãle in appellatione ad papã interposita. Alij 3: et fac p eis. s. de pba. qñ cõtra. ad quod dicit Hosti. qp lz non fuerit ĩ scriptis redactũ: poterit fides fieri. Sed nũqd q̃lib3 scriptura sufficiet: dicit Inno. qp sic: satis eniz est qp forma qua appellatum est in scriptis probari possit. Expeditius tamen est et melius qp scriptura sit publica vel autenticum sigillum. s. de fi. instru. c. ij. et facit. s. eo. li. de elec. vt circa.

h Deproperet. i. festinet vel valde properet: prepositio de hic auget: sic. C. de iudi. properandum.

i Petat apostolos. instanter et infra. xxx. dies. j. eo. ab eo. vt in clemen. quamuis. eo. ti. et nõ intelligas de apostolis petro et paulo: sed de litteris dimissorijs. ff. de li. dimis. l. vna. ff. de verborum signi. l. dimissorie.

k Exhiberi. qp si nõ exhibeant et postea iudex in causa pcedat: nisi appellationi renunciatũ eẽt inualidus est pcessus. j. e. vt super. quod est veruz si debitis loco modo et tpe requisitus: eos expresse denegat. vel infra debitum tps negligenter vel maliciose tradere pretermittit. j. e. ab eo. i. rñso. Et no. qp iudex tradẽdo apostolos videt appellationi deferre. s. e. ti. dilectis. ad fi. qḋ verũ est qñ tradit dimissorios vel reuerentiales secus si refutatorios: vt sequitur: sic nec termini delatio hz vi dilationis: vt dicã. j. e. ti. cum appellationibus.

l Appellationis admittẽde: vel nõ: et tũc sequentie veniunt expositiue ad cãm ob quaz appellatum fuit.

m Superioris. nõ dixit pape: et sic not. p his que. s. dixi.

n Delatũ. solet fieri ĩ dubio cũ dubitat de ĩitate appellatõis als caueat penã. s. ti. pri. c. i.

o Indulto. a iudice a quo est appellatũ ḋ quo dic vt. s. e. ti. cum sit romana.

p Petierit. q: nõ sufficit qp hoc gerat ĩ mẽte nisi hoc exp̃mat ore. ff. de ver. ob. l. qcqd astringende. Et no. qp sz iura vetera aut recipiebat appellatio a iudice vel a parte aut non: nec statuebatur terminus. In secundo casu sufficit mittere procuratorẽ ad impetrandũ et 3dicendum. In primo dz mittere procuratorem ad psequendã cãm appellatõis: sed ḋ pncipali nil dicebatur per antiqua iura: hodie autem si hoc petit appellat9 tenetur mittere non solum ad prosequendã cãm appellationis sed etiã pncipalẽ vt hic vides: si huius cõstõnis penas euitare voluerit: et sic addit solum ista cõstitutio et non derogat. Sed 3. s. eo. qua fronte. vbi hoc videt esse in optione appellantis. Solu. quidã exponunt ibi si maluerit aduersarius scilicet appellatus. Alij dicunt illud correctum per istud. Alij q̃s cre. illa dat optionem appellanti ad quem appellare velit: nõ an velit pncipalem cãm ad iudicem appellationis deferri: vel dic qp ibi datur optio an velit coram eo ad quem appellauit litigare: vel delegatum impetrare et hoc cum appellatus non 3dixit: vt hic.

q Per se. non dat optio vt psonam trahere possit: sed cãm vnde istud vel quod sequitur: non refert ad ptãtem appellati: sed appellãtis. Jo. an.

r Munimentis. i. pulegijs et instrumentis et oibus his per que potest causa muniri. s. de do. et contu. c. fi. de elec. cupientes. s. e. li.

s Finito. per approbationem vel cassationem appellationis: quod est officium iudicis ap. ij. q. vi. ad fi. Jo. an.

t Omisso. quod nõ posset archieps. s. de fo. cõpe. romana. i. rñ.

v Antiquitas. reuerenda. s. de transla. quanto.

x Statuit. s. qp appellãs in eis appellationis cãz nõ teneat exp̃mere sed sufficiat dicere appello ab illa iniq̃ snĩa: et iudex debet appellationi deferre: et pot statuere terminũ appellãti ad appellationẽ psequẽdã. e. ti. cũ sit.

y Premissa sunt. i. si cãm appellationis non expressit in scriptis: et apostolos non petijt: et instructus non venit: vt hic dicitur.

z Condẽnãdus. non dixit condẽnatus. Uñ dicit Hosti. qp iudex pncipalis cause habet condẽnationem facere. Sed dic qp etiã iudex appellationis ipam potest facere. j. eo. cum appellationibus. i. rñso. in fi.

et Contempserit. quare hoc dicit: cum in voluntate appellãtis resideat ire vel nõ ire. Hoc intelligit fm Ber. cũ appellatus hoc approbauit. s. cũ volebat corã supiore cãm pseq. Si igit postea nõ fuauerit hoc statutũ. i. si non veniat instruct9 vt dz 3 ipm tanq̃ 3 contumacem pceditur tã in expensis q̃ in cã. Et equaliter pcedetur 3 contumacẽ reum vel actorez lit. conte. vel non cõte. vel quasi 3te. plene no. s. de do. et contu. put.

9 Procedatur. per illum ad quez ẽ appellatũ. s. e. sepe: et. c. p tuas nec est mirandum si tales taliter puniuntur: iustum est etc.

x Ius. s. eo. in principio.

a Iudicem. qui appellationem recipit: et terminum assignauit.

b Partem. que venit instructa coram papa.

c Eludit. quod reprobatur. s. de ali. mu. iudi. ca. fa. c. i. de postu. prela. bone. ij. §. nec nocebat. ff. de iudi. pretor.

Legitima. Duo facit. Primo ponit factū sepe ꝛtingens. Secundo ibi: Et olentes, puidet. Premitte qd habes in.c.suspitionis pmo rñ.s.de offi.dele.s.q vbi iudex recusatur eliguntur arbitri qui de causa suspitionis cognoscunt. Jo. Emanauit ad supplctionem decretalis.s.d offi.delega.suspitionis. Jo.an.

a Legitima. de veritate cause ñ dubitat: quin habeat arbiter cognoscere. Sed quis cognoscet an cā sit legitima: dic q idem arbiter: ut no.s.e. cū speciali.in.iij.glo.

b Judicē. vel ordinarium: uel delegatus a papa.s.e.cū spali.d offi.d le.suspitionis. Si autē ēt delegat episcopi uel ei officialis: ul eēnt plures delegati cū clausula q si nō omnes: ꝛ vnus ex his recusēt tunc ñ itur ad arbitros: quod dic ut no.s.eo.li.de of.dele.si ꝛtra vnū ꝛ coram ipo iudice q recusat dandus ē libell recusatorius.s.e. secūdo requiris.C.de iudi.apertissimi.

c Formam.iuris.s.e. cū spāli.ꝛ nō dñt esse laici tales arbitri: qr cuz hēant testes ꝛpellere ꝛ alia facere q ptinēt ad hūc articulum: talis spūalis iurisdictio non caderet ī eos ſz Ber.ad hoc.xcvi.di. bene quidez.de iudi.decernim. Item non dñt esse suspecti: alias pñt sicut iudices recusari. Jtez nec debent esse multū remoti.s.e.secundo requiris: ꝛ.c.cū spāli. Item d bent esse in locis cōpetentib vbi possit haberi copia peritor.s.e.li.de rescrip.statutum.

d Cognoscāt.ꝛ pronūcient.ff.de iudi. de qua re s.de cau. pos. cū super.ꝛ.j.patet. Jo.an.

e Proferat. q d pt.s. de offi. dele.suspitionis.

f Odiū.caueant tales arbitri iuris a pena.s.ti.prori.c.i.licet arbitri compromissarij illā timere non habeant: ut ibi diri.

g Vilipendunt.ꝛ ex eo magis ligant.s.de sen.ex.per tuas.

h Ipsa.s.recusationis.

i Morbo.s.e.li.de excep.pta.

k Per iudicē. ipsum recusatū ordinariū uel delegatū.s.s.de offi. dele. suspitionis. Sol. ista corrigit illā fm ber.ꝛ sic.o.reuolauit ad.a.i.hoc extremum ius ad illud qd olim erat ante decre.suspitionis. Sed dic q decre. ista nō corrigit illā: illa.n. decre.loquit in termino partibus assignando ad pbādū.i.parti que suspitionē vult pbare: quem non q recusat: ſz arbitri assignare debent: ut ibi. Jtem loquit in termino assignato arbitris ad cām finiendam: quē nō arbiter sed iudex recusatus debet statuere.

l Competens. q si minus competentem terminū assignaret: locus esset appellationi.s.de dila.c.i. Jo.an.

m Alioqn.s.si elapso termino nōdū sit p ipsos negociū terminatum.

n Omittat. vī q cōstō ista sit iniqua: sic pbo. Pone q iudex in veritate sit suspectus suspitione que pponit ꝛ ipsum: arbitri fauore partiuz ul partis nō finiūt negociū in termino: iudex pcedit in pncipali: ꝛ sic inutiliter proponit recusatio. Quomodo q̄ fiet cum b cōpellat coram iudice suspecto reus litigare? Dicūt qdam q pars petet a iudice vt fm acta coram arbitris negocium finiat: ad hoc.s.de testi.pñtata.ꝛ si male pronūciauerit appellet: vel dic q si arbitri nolunt pnunciare: uel male pronunciant: appellandum est ad papā.s.e.li.de offi.dele.ab arbitris. Jo.an.

Romana. Hec est famosa ꝛ notabilis decre.cuius.xi. sunt partes sicut ꝛ sunt.xi. ei dicta. Primum q de officiali epi nō ad epm: ſz ad archiepm appellat. Scōm q de subdito epi ad tpsum nō ad archiepz appellat: nisi aliud esset de cōsuetudine. Tertiū q archiepus causaz appellationis ad epm interposite nō dz cōmittere: uel ptes citare: nisi in appellationibus pbabilis cā sit expressa. Quartum q si neget per ap. negociū devolutū: nō inhibeat archiepus iudicē principalis cause procedere: nisi prius d devolutione ꝛstiterit. Quintum q si dicit ex ista cā appellatū: inhiberi non pōt nisi prius recepta ap. ut pbabili incipiat cognoscere de cause veritate. Sextum q ſz dicat appellatū a diffinitiua in casu pbibito a iure: ex quo de hoc cognoscere cepit pōt inhibere ne sntia executioni mādet. Septimū q archiepus in tertiam psonam post inhibitionem suā in causa p ap. ōlata ad ipsuz aliquid innouantez iurisditionem exercere non pōt. Octauū q archiepus apellantē in alijs causis a iurisditione epi nō pōt exercere. Nono dicit q ab epis in quibus causis iurisditionē tpalem habent: de iure dz ad archiepm appellari: nisi spāle ius aliud inducat. Decimo q cēsurā ecclesiasticā in appellantē plata per epm archiepus reuocare nō pōt nisi partibus vocatis ꝛ de cā legitime cognito. Undecimo ꝛ ultimo dt q ex quo archiepus pronunciauerit male appellatum añ sntiam: statim debet cām ad suffraganeum remittere.

o Generalī. no.p hāc lām q officialis ē ordinarius nō delegatus: ꝛ sic est reprobata opinio Hos. q no.in sūma de offi. vi.§. Jtē dubitari. q officialis epi delegatus est nō ordinarius ꝛ ob hoc dicebat de ipso ad epz esse appellādū ꝛ hoc idē videbatur tenere ber.s.ne pla. vi. su. .c.ij.in glo.ij. vbi dicit q eps nō pōt de iure ordinario dar sed solū pnceps vel ler. Sz dici posset q p hoc nō negat officiale esse ordinariū: qr dici possz q hz a lege. Añ ipse Ber.h ꝛ in no.ꝛ hosti.ꝛ oēs no.officialem ordinariū ē. q ex hoc dcō necessario cōcludit h ꝛ pbatur hoc: ut diri.s.de of.vi.lz ad hoc.s. de offi.vica.sua.ī auē.de iudi. circa principium.col.vi.ꝛē.

p Idem. nō tñ p ola ut.s. de offi.dele.si cōtra vnum.§.vlt.

q Suffraganeos. etiā si consuetudo esset q appellari posset ad eos: vt.s.de consue.c.ij.eo. li.ꝛ vide quod ibi diri.

r Ad seipsos. quod esse non pōt: appellatio enī ē de minori ad maiorē ꝛē. Si aūt appellet ab officiali ad episcopū: non appellatur de minori ad maiorē: immo de eodem appellatur ad eundem: ꝛ sic non potest dici appellatio.

s De iure. quasi diceret de cōsuetudine posset secus īduci: ad hoc.j.c. prori.ꝛ hoc tenent moderni: qd est falsum: ut.s.e.de consue.c.ij.vbi de hoc.

t Curiam. nisi appellare vellet ad papam: ad quem omisso medio appellatur .ij.q.vi.ad romanam: ꝛ.c.gsqs.ꝛ idem in legato.de offi.deleg.c.i.vbi de hoc ꝛ.ij.q.vi.c.iij.secus fm.l.ff.de ap.l.imperatores.

u Prelatis. q iurisditionē habent: quod dic vt.s.de offi.or.cū ab ecclesiarū.

x Curiam. remeñ. d qua supra diri.

y Cōsuetudine. que dat iurisditionē.s.de fo.cōpe.cum contingat.s.e.li.c.ti. romana.de offi.or.romana.ꝛ in hoc casu possumus intelligere.s.de preben.referente. de no.ope.nun.significantibus.idem si de priuilegio cum ista sint paria.ix.q.iij.conquestus.s.de offi.ordi.duo simul in.§.debet.

z Qui pro tempore. quasi diceret istud nō est ius spāle ꝛ personale quod extinguatur cum persona: immo ppetuum est.s.de transac.decetero.ꝛ in alijs archiepiscopis etiam seruandum est.s.de offi.ordi.romana ad fi.

a Diffinitiuam. quia in appellationibus a diffinitiua non est necesse causam exprimere: ut diri.s.e.eo.di.ꝛ sic ibi non habet locum quod sequitur.

b Citent.ꝛ si citanerit ipune nō paretur.ff.de iurisdi.om.iu.l.vlti.ꝛ hoc ītelligas vbicūqz qs citat ab alieno: ꝛ constat q citatus non est de iurisditione citātis: non tenetur cōparere: nisi causa talis in citatorio exprimatur: per quam appareat illum iurisditionē habere si vera sit illa causa.ff.qui satisda.cog.l. si vo .ff.de fer.l.i.in dubio melius est cōparere.xxiij.q.i.qd culpat.ff.de iudi.si quis ex aliena.ꝛ adde qd no.iij.q.ii.si episcopus.de accusa.venicus.

c Expssa. dupliciter pōt ītelligi.s.q archiepus nisi videat ī appellatōe expssaz pbabilē cām nec citabit nec cōmittet: uel dic expssa ī citatorio uel omissione: qr ī cōmissione uel citatione expmet pbabilē cām: ob quā sit appellatū. Sz s.s.e.ti. duob. vbi archiepus cām in citatione nō expressit: ꝛ tñ tenuit citatio: sed illud per

Judex qui recusat: statuit ꝛpetens tps arbitris ad finiendaz causaz: quo elapso si finita non fuerit. in principali procedit. Jo.an.

Legitima suspitionis cā contra iudicem assignata: ꝛ arbitris a ptib ſz formaz iuris electis q d ipa cognoscant sepe cōtigit q ipis ī idez conuenire nolētib: nec tertiū aduocātib: cū quo ābo uel alter eoz procedat ad decisionem ipsius negocij ut tenentur: iudex ferat excōmunicatiōis sententiam contra ipsos: quam ipsi tuz ppter odium: tuz ppter fauorez partiū diutius vilipēdūt: quare causa ipsa plus debito prorogata: nō proceditur ad cognitionez negocij pncipalis. Volētes igitur morbo huiusmodi necessariā adhibeī medelam: statuim. vt ipsis arbitris per iudicem competens termin prefigat: infra quem in idem conueniant: vel tertium cōcorditer adnocent: cuz quo ambo uel alter eoruz eiusdem suspitionis negociuz terminare procurēt. Alioquin iudex ex tunc in principali negocio pcedere nō omittat. Dem.

Hec decre.d duob tractat. i. d appellatione ad archiepz interponēda: ꝛ de ipsius ptāte circa eam interiecta ꝛ circa primū ōcidit tres casus quib dubitabatur an posset vel deberet ad archiepm appellari ꝛ hoc i.i.ꝛ.ij. Rñ.ꝛ in.§. dz. Circa secundum facit quinqz: primuz decidit qñ citare possit vel delegare ibi: cuz aūt. Scōo ibi. si uero. qñ possit inhibere distinguens circa b tres casus. Tertio ibi: in alium: de ipsius ptāte in aliam psonā. Quarto ibi snias de ptāte reuocandi censurā. Quinto de necessitate remittendi male appellantem.h.d. Jo.

Romana ecclesia: ꝛ infra. Cū suffraganeorum remeñ.ecclesie suorumqz officialiuz q generaliter de causis ad ipsorum forum pertinentibus eoruz vices supplendo cognoscunt: vnum ꝛ idem ꝛsistoriuz siue auditorium sit censenduz ab ipsis officialibus non ad dictos suffraganeos: nec ab eisdez ad seipsos interponi appellatio videat sed de iure ad remeñ.est curiaz appellandum. Ab archidiaconis vero alijsqz inferioribus prelatis suffraganeis subiectis eisdez: ꝛ eorū officialibus ad suffraganeos ipsos debet ꝛ non ad eandem curiā omissis dictis suffraganeis appellari: nisi aliud remeñ.ecclesie d consuetudine competat in hac parte. Cum aūt ad prefatā curiam ab eorundem suffraganeoruz uel suorum officialium audiētia fuerit appellatum remeñ.archiepiscopus q pro tempore fuerit: vel officialis ipsius nullatenus in appellationis causa interposite ante diffinitiuam sententiam citent partes: nec etiā alijs illam committant appellationis eiusdē cā pbabili seu legitia nō expssa. Si vo vocatis partib vl nullaten aut ñ ifra. x. dies post

istud supplendum est: uel citare non debet ut hic: si citauerit expressione non facta tenet: vt ibi: qz multa fieri ꝛc. fin hosti.

a ¶ Interlocutoriam. ergo interlocutoria transit in rem iudicatam: nisi ab ipsa infra. r. dies fuerit appellatum. s. de elec. cuz dilecti in fine quod veruz est quo ad partem: sed non quo ad iudicem: quod dic ut. s. eodem titulo cum cessante: ꝛ. j. e. c. vltimo.

b ¶ Simile. ut si dicat appellationi renunciatum tacite uel expresse. s. de offi. delega. gratuz. vel dicatur ex probabili causa fi appellatum. j. pri. rñ. vel dicatur non appellatum in scriptis eo casu quo obuit in scriptis appellari. s. e. c. i. ante ergo ḡ debis constiterit priorum iudicuz non impediet officium. Joan. and.

c ¶ Totaliter. i. talem fuisse appellationez: que deuoluat negocium: licet forte cā sit falsa.

d ¶ Illa. s. quando appellatum est ante sententiam.

e ¶ Sententie. s. quando est appellatum a diffinitiua.

f ¶ Presumant. primo. n. debz de iurisdictione ꝓstare: ꝛ cognito an sit iudex: exercitium iurisdictionis precedere. s. ō rescri. super litteris ad fi. Inno.

g ¶ Minus legitima. cum causa non est in iure expssa. ff. delega. nō possunt. s. e. pastoralis. in prin. ꝛ hoc arbitrabitur primo iudex an legitima causa sit ꝛ si male arbitraretur appellari poterit. ff. qui satisda. cog. l. arbitrio. ꝛ. l. se. si autē causam in iure expressam negaret esse legitimam non audietur. ff. de proba. ab ea parte.

h ¶ Prohibere. partibus vl iudici a quo fuit appellatum vel forte tertio ōputato forte ad executionē sententiarū.

i ¶ Vera. licet. n. quo ad cōmissionem faciendam sufficiat q̄ probabilis sit causa: ut. s. §. cuz autem. probari tamen habet veritas cause ap. nisi se offerens probaturum coraz iudice a quo appellauit nō fuerit admissus: vt. s. e. interposita. ꝛ dic ut ibi.

k ¶ Prohibitis. mīsto ergo fortius hoc in non prohibitis locū habebit: ar. a minori. s. ō elec. cum in cunctis.

l ¶ Notorio. in quo admittatur ap. s. eo. cum sit romana: ꝛ. c. peruenit: ꝛ. c. consuluit. ꝛ dic notorio per euidentiam rei: ut differatur ab eo notorio iuris per confessionem ꝛ de quo sequitur.

m ¶ Vel de quo. no. alternatiuam. nam vt q̄ tria concurrere debeant ad hoc ut in crimine debeat appellari. s. q̄ sit ꝓfessus testibus ꝓuictus ꝛ argumētis superatus. ij. q. vi. §. sunt quoꝝ. ver. nullus. C. quoꝝ ap. no. re. l. ij. ꝛ dicit dñs azo. q̄ nisi omnia ista tria ꝓcurrant: reseruatur ꝓdemnato bñficium appellādi. Alij dicunt ꝛ forte bene: q̄ cōfessus in iure nō auditur appellans: si tamen ita sit confessus q̄ standum sit ꝓfessioni nō tormētoꝝ formidine territus. ꝛ hoc tam in ciuili q̄ in criminali nisi vellet allegare se sic errore facti ꝓfessum. In quo casu posset appellare: vt suum corrigeret errorem. ff. ad turpil. l. i. §. vl. ꝛ hec opinio p hāc litteram satis probatur que disiunctiue loquitur: nec posset negari crimen pencō fessionem fore notorium. s. de coha. cle. vestra. ꝛ in notorio non admittitur appellatio: ut in prori. glo. ꝛ no. Jo. ꝛ archi. ij. q. vi. qcūq̄z: ꝛ. ij. q. i. in primis.

n ¶ In iure. alias non preiudicaret cōfessis super crimine. s. de cōfes. c. vlti. saluo eo qō habes de excess. prela. q̄ sit graue.

o ¶ Consimilibus. puta si appelletur ne testm aperiatur: vel ne scriptus heres in possessionem mittatur. ff. de ap. recipiendis vel nō. l. pe. ꝛ vlti. s. e. cōstitut. ij. vel per contumacem in nō veniendo: vt. xxiiij. q. iii. de illicita.

p ¶ Mandetur. ergo notorius criminosus ꝛ cōfessus in iure auditur appellans cōtra iura superius signata. Potest dici q̄ notorius criminosus appellare pōt: sed iudex nō tenetur appellationi deferre: vt in ꝓtijs. ad idem. s. de ap. pastoralis. nisi expumeret cām rōnabilem: puta se timore tormētoꝝ confessuz: vt supius dixi: vel p erroez. ff. de cōfes. l. vl. ꝛ pe. alias ergo anteq̄ superior de appellatiōe cognoscat ꝛ inhibeat. pōt iudex sniam exequi: postea non. j. e. non solum.

q ¶ Alium. ab appellante appellato ꝛ iudice: iste enim alias non transtulit ad archiepm cām suam. ꝛ ideo simpliciter pōt aduersarium coram suo iudice conuenire. ꝛ non coram archiepiscopo cum nullam habeat potestatem in ipsum: ō offi. ordi. pastoralis. s. eo. romana. in prin. ad hoc. s. eo. cuz teneamur. tales ergo citare non potest: quod verum est nisi iurisdictionem suam impedirent. j. de penis romana.

r ¶ Hmōdi. cū casus iste non sit expssus ī iure. s. de offi. or. pastoralis.

interlocutoriam[a] vel diffinitiuam sententiam appellatuz fuisse seu aliquid aliud simile[b]: sicqz nō esse per appellationem ad eūdē archiepm vel eius officialem deuolutū negociū pponatur: iudez nisi pri[o] ipsis cōstiterit causam ipsam ad eos totaliter[c] fuisse delatam: phibere ne in illa[d] vel ne ad executionē pceda tur snie[e] nō presumāt[f]. ¶ Quod si obijciat ex iniusta cā seu minus[g] legitima ante sententiā appellationē interposita extitisse: ꝛ ex eo nō esse appellationē huiusmodi admittēdam: nequeunt pdicti archiepi vl eius officialis prohibere[h]: ne pcedatur ī causa: nisi pri[o] appellatiōe recepta velut emissa ex causa phabili cognoscere incipiāt de cā huiusmodi an sit vera[i]. ¶ Si autē post sniam in casibus a iure prohibitis[k] vtpote a snia super manifesto ꝛ notorio[l] crimine vel de quo[m] qs in iure[n] confessus extitit, pmulgata: vel cōsimilib[o] appellatū fuisse dicatur possunt: ne snia executōi mādet[p]: postquā cognoscere cepint: vtruz sit recipiēda vel nō appellatio ab eo interposita: inhibere. ¶ In alium[q] quoqz q circa rē de qua iter appellātē ꝛ appellatū cōtrouersia vtitur: aliqd post eoruz ihibitionem attentant: nō valet occasiōe huiusmodi[r] iurisditionē aliquā vendicare. ¶ Cum vero is qui ad remensem curiam sup aliqua[a] cā vocē appellationis emittit: nihilominus ī causis alijs ordinarij sui iurisditioni subijciat: Remeñ. archiepi vel officialis ipsius nequaquaz iurisdictionez ipsam in alijs impediant ut ab eiusdē ordinarij ptāte totaliter eximāt taliter appellātē. ¶ Debz autē ad eos[t] ab epis pfate puincie super causis in qbus tpalem[v] iurisditionem exercent nisi forte de consuetudie[x] aut pūilegio siue iur alio[k] spāli sit appellandū ad aliū appellari. ¶ Snias quoqz interdicti vl suspensionis seu excōmunicatiōis[3] in appellantem ab eo a quo appellatū, pponitur, pmulgatas: nullatenus nisi vocatis[x] partib[o] de appellatione legitime cognito reuocēt[o] aut denūcient esse nullas. ¶ Cum aūt ad remeñ. archiepm ab audiētia suffraganei sui super aliqua causa fuerit ante sniam[y] appellatum: Idem archiepi postq̄z de appellatiōe cognito[a] ꝓstiterit eā min[o] rōnabilem[b] extitisse: causam ad eūdē suffraganeum remittere[c] non postponat. Idem.

¶ Si iudex requisit[o] fi tradit apostolos ꝛ postea pcedit in causa nō valet processus: nisi renunciatum fuisset appellationi. Jo. an.

Vt super appellatione ac eius causa[b] instructio facilior[c] valeat in processu haberi: districte pcipimus: q̄ ille[d] a quo appellat apostolos appellanti iuxta tenorem cōstitutionis nostre super hoc edite[e] tribuat requisitus[f]. ¶ Si vero nō exhibuerit: ex tunc[g] si forte ī causa, pcedat: nisi appellationi renūciatū[h] fuerit: eius inualid[o] ꝛ irritus[i] sit pcessus.

s ¶ Aliqua cā. ī qua tñ exēptus est appellās a iurisditione sui iudicis: archiepi ergo in alijs causis in quibus remanet ī iurisditiōe ordinarij nullam habet ptātem: ut ō dicit: ad hoc. s. e. propositum ubi de hoc: licet enim ipse subditus appellans fortassis posset illuz recusare ut suspectū: ut. s. e. ad ō si in vna. archiepi tñ de hoc se intromittere non bz ut ō.

t ¶ Eos. s. archiepos.

u ¶ Temporalem. quaz in criminibus per alios exercent: quod dic ut. j. e. li. ne cleri. vl mo. c. vltimo. ꝛ hoc quod ō dicit probabam[o] olim per decre. s. de delic. pu. c. ij. vbi de hoc. s. ō maio. ꝛ obe. solite. ꝛ ibi etiam ō hoc: ꝛ vide qō no. hosti. in sum. e. n. §. de quo ad quem. ꝛ ver. sed pone. ꝛ uer. se.

x ¶ Consuetudine. pscripta alias non valeret. s de consue. c. vlti.

y ¶ Alio. puta in causa feudi. s. de fo. compe. extrāsmissa: ꝛ. c. verum vema. ꝛ obe. solite.

z ¶ Excōicationis. ī hoc sūt ista paria ad hoc. j. ō sen. ex. is cui. in fi.

a ¶ Vocatis. partibus. s. e. c. §. si vo. nā merita cārum ꝛc. C. si per vim vel alio modo. l. vlti. et concor. ad hoc. s. ō offi. ordi. cum ab ecclesiar.

b ¶ Reuocent. uel absoluant: ꝛ intelligo hoc verū vbi periculū non est ī mora. quia tūc bene possent absoluere ꝛ si non possent nullas nunciare uel reuocare ad hoc. s. e. qua fronte. §. i. de sen. ex. sacro. ibi absqz periculo ꝛc.

c ¶ Ante sniam. q: aliud si a sententia: q: ibi aggreditur iudex statim cognitionem principalis negocij: quod dic ut no. s. e. ut debitus in glo. penulti. Quis autem habeat exequi sententiam latam per iudicem ap. vide quod no. s. de offi. dele. pastoralis. §. preterea.

d ¶ Cognito. legitime. s. partibus presentibus: uel altera per contumaciā absente. §. e. interposita.

e ¶ Rationabilem. ut quia peccatū fuit in decre. cordi. i. uel in decre. ut ō bitus. uel causa non est reperta vera.

f ¶ Remittere. quid de attentatis: videbis. j. eo. non solum.

¶ Super. Diuide decre. in duas partes. In quarum prima ponit ius antiquum. In secunda penam iudicis non seruantis: ꝛ emanauit suppletorie ad decreta. s. eo. cordi. io. an.

g ¶ Causa. debet enim in apostolis causa appellationis exprimi: ꝛ causa delationis uel repulsionis. s. e. c. i.

h ¶ Facilior. concor. s. eo. libro de elec. cupientes. §. ad hec.

i ¶ Ille. iudex. s. quando extra iudicium appellatur: ꝓsuetum appellans vicere ꝛ apostolos peto: si sit qui ipsos dare possit ꝛ debeat.

k ¶ Edite. s. eo. ti. cordi.

l ¶ Requisitus. cum debita istantia loco ꝛ tempore congruo: alias pena sequens locum non hz. j. e. ti. ab eo. ij. rñ.

m ¶ Ex tunc. i. ex quo negauit expresse uel infra tempus debitum negligenter uel maliciose non tradidit. j. eo. ab eo. in fi.

n ¶ Renunciatum. tacite uel expresse. s. ō offi. dele. gratum. de testib[o] cū venissent. Jo. an.

o ¶ Irritus. posito q̄ alias valeret de iure. puta quia frustratoria esset appellatio: cui deferēdū nō ē. j. e. proximo.

Cum appellationibus. Tria facit. Nã prima pars loquitur d ap pellatione cui non defertur. Scda de appellatione cui deferf. Tertia protestatur ibi: saluis. Do.

a ¶ Deferendũ. hz eniz iudex iustitiã imitari: de ver. sig. forus. in fi. ꝛ merito nõ est deferẽduz ap. friuole: nõ enim fuit inuenta vt esset iniquitatis d fensio: sed inocentie remediũ. s. e. ad nostraz. ꝛ. c. cum. spãli. §. porro. sic ꝛ iuramentum nõ fuit inuentũ ut eẽt vinculũ inigtatis. s. e. li. de iure iurã. c. i. cum suis cõcor.

b ¶ Inferior. a quo appellatuz fuit ante sniaz.

c ¶ Admittat. tradere tñ apostolos non est dferre ut dixi. s. e. cordi.

d ¶ Canonicas. s. c. vt dbitus. ꝛ. c. romana. in fi. hoc veꝝ nisi iudex deferat ut. j. e. c. ij. in fi.

e ¶ Eadez die. ea eniz q̃ sniam ɔcomitantur eadez die q̃ pncipale expedi ri dñt: sicut fructus ꝛ expẽse. ff. de re iudi. l. paulus de hoc. xxv. q. ix. §. q: ergo. alias incipit his ita. ꝛ dicam. j. de regu. iu. cõtra eum.

f ¶ Eandem. s. friuolam appellationem.

g ¶ Refutari. p hãc litteram dico q si iudex detulit appellationi frustratorie: ꝛ supior ad quem appellatum fuit remisit eo nõ ob. q dtulerat: q ipe cognoscit ex põri iurisditione ordinaria uel dlegata quã habebat ꝛ nõ ex noua demandatõ ne. Si enĩ ille refutat dilationez: ergo ille remanet iudex qualis erat: h dñ nisi superior hoc expsse ageret. s. q delegatuz eũ ad cãm daret: quod posset cũ ipsius cause sit iudex ut seqtur.

h ¶ In se. no. pro his q̃ no. s. de renũ. qõ in dubijs: ꝛ. c. vl. in glo. ij.

Clemens. iiij.

¶ Iudex ap. inique appellantem ante sniam remittere dz ad iudicez principalẽ: ꝛ in expensis condẽnare: ꝛ hoc si principalis iudex nõ detulerat appellatiõi: sed si detulit nõ fiet remissio de necessitate: i appellationib9 interpositis a diffinitiua antiqua iura seruentur. Jo. an.

Cum appellationib9 friuolis nec iustitia deferat: nec sit a iudice deferendũ[a]: si iudex iferior[b] appellationem minus legitimam nõ admittat[c]: eaz appellatore nihilominus prosequente: superior d ipsa cognoscens: causam ad priorez iudicẽ iuxta sanctiones canonicas[d] sine difficultate remittat: eadẽ[e] die condemnationem faciens expensaruz. Si uero iudex admittat eandem[f] lz tam appellatio q̃z ipsius iudicis delatio a superiore valeat refutari[g]: q: tñ iudex ipse quantuz i se fuit[h]: a se iurisditionẽ abdicauit eãdem: appellationi deferens[i] min9 iuste: totius cause decisio in superioris est potestate transfusa: nec est illi causa de necessitate vlteri9 remittẽda[k]. Saluis his que super appellationibus post sententiaz interpositis sunt statuta[l].

Bonifacius octauus.

¶ Si appellãs infra. xxx. dies istãter non petit apostolos appellationi renunciat: si iudex modo debito requisit9 illos nõ tradit sed postea procedit: non ualet eius processus Joãnnes an

Ab eo. Primo ponit tempus petendoꝝ apostoloꝝ. Secundo declarat. c. ut super. s. eo. Secunda ibi: illud autem. do.

m ¶ Xxx. dies. ij. q. vi. post ap. ꝛ. §. ul. i fin. ꝛ. C. de ap. iudicib9. olĩ dabanf solũ qnqz dies. ij. q. vi. ab eo. ꝛ currunt isti dies a die snie: ut i pdi. §. ꝛ. pdi. l. iudicibus. qõ veꝝ itelligo qñ ẽ appellatũ infra. x. dies: cum enĩ non teneaf qs appellare nisi a tpe scie: ad hoc. j. e. concertatiõi. pone q post. xxx. dies appelleẽ tũc ipossibile fuit tpa a die snie ɔputari. ꝛ tẽ puto illos. xx. dies a die snie computari: ad hoc. C. de tẽpo. ap. l. i.

Ab eo qui appellat infra. xxx. dies[m] instãter[n] apostoli peti d bent: ꝛ eidem infra dictuz tempus a iudice exhiberi: alias presumitur appellationi sue renunciare appellans si eos infra idem tẽpus peteẽ pretermittat: ꝛ si vadat[o] aut mittat ad appellationem huiusmodi psequendam. Illud autem qõ felicis recordationis Innocentius papa. iiij. pdecessor noster statuẽdũ d cruit[p]: vt si is a quo appellaẽ: apostolos appellanti nõ tribuat requisitus: ex tunc si forte in causa procedat nisi appellationi renunciatum fuerit: eius inualidus sit pcessus. tũc demum obtinet: cum iudex super hoc cũ debita instantia loco[q] ꝛ tpe ɔgruo requisitus: eos expresse[r] denegat: vel infra pmissum tp̃s maliciose aut negligenter[s] illi tradere pretermittit.

Idem.

¶ Innouata p iudicẽ post diffinitiuã sniam: a qua appellatũ extitit reuocanẽ statim p iudicez ap. etiaz si ãte appellationẽ fuerit inouata: attẽtata vo post appellationẽ ante diffinitiuã non reuocãtur nisi primo de veritate constiterit: nisi post inhibitionem debito modo factaz attenta fuissent. Jo. an.

Non soluz innouata post appellationem a diffinitiua[t] sententia interiectam debent semp exceptis casibus[u]: in quib9 iura post sententiã prohibẽt appellaẽ: ante[x] omnia per appellationis iudicem penitus reuocari: sed etiam ea oia

n ¶ Instãter. sic. c. di. psca. s. d renun. quidam. Quid si qs dicat aplos peto: ꝛ iterũ peto: ꝛ cũ instãtia peto: nũqd diceẽ instanter petiuisse? vẽ q iterandes ille habeanẽ solũ p vna petitiõe: sicut cũ qs dicat appello appello vnica est appellatõ. xxxi. q. ij. lotharius. ɔsuetudo q̃ est optima legũ iterpres. s. de ɔsue. cuz dilect9. iterpretaẽ talẽ petitionez i stãtez dici q tz guil. in spe. ti. de ap. §. sequiẽ ad fi. dicens q hoc nũq̃ vidit opponi: ꝛ q satisfacit q instanter in ipso actu appellãdi illos petit: tu dic q debz illos iteꝝ petere: cũ text9 dicat eos instãter ꝛ sepius petẽdos. ij. q. vi. p9 ap. j. dicẽ cũ debita istãtia: ꝛ ad hoc. j. de sen. ex. ɔstõem i fi. hodie dic ut in cle. c. ti. quis. i. rñ. iudex tñ ẽt non petẽti aplos dare dz. C. de ap. qm̃. ij. q. vi. ab eo. Sz lz tũc nõ det nõ hz locum pena de qua. j. ij. rñ.

o ¶ Uadat. sed nonne iter arreptuz habeẽ p ap. s. e. dilecti filij. i. forte illõ hodie correctuz est p decre. ut debitus. de ap. uel lz hẽaẽ pro appellatione cũ tñ appellatuz ẽ dbo: ñ habeẽ p aplorũ petitiõe: ut h: ꝛ fuit hoc statutum ut facilior instructio per aplos hẽaẽ. s. eo. ut sup: sic est vbi nõ sufficit scriptũ: q: requiritur verbũ. s. de elec. ecclesia vr̃a.

p ¶ Decreuit. s. eo. sup. io. an.

q ¶ Loco. q: nõ cuz eqtat: uel p uiã pgit: ꝛ q dicẽ tpe. i. infra dictos. xxx. dies vl ñ d nocte: vel cum est in prandio ul in missa.

r ¶ Expresse. hoc est aperta vel manifesta rebellio: ad idem. j. de sen. ex. venerabilibus. §. secus.

s ¶ Negligenter. hic dolus ꝛ negligentia equiparãtur: ꝛ facit ad ea que dixi. s. de elec. si compromissarius. Jo. an.

i ¶ Deferens. ꝛ male: ꝛ talis reatus merito debuit ab ipsa honorez excludere iudicandi. C. vbi sena. uel cla. l. i. de necessitate ergo non fiet ad ipm remissio. ff. so. ma. si ab hostibus. §. i. ff. de pac. l. tres fratres.

k ¶ Remittẽda. ad ipsum iudicẽ q detulit. volũtarie ãt posset ipse iudex superior remittere si vellet: ꝛ ẽ si. de renũ. c. vl. Et no. p hãc litterã termina tã qõnez qua queriẽ: an termini assignatio quã facit iudex a quo appellatum est: hẽat vim dilationis: vides enim q si detulit: nõ reassumit iurisditionem si frustratoria fuerit appellatio: sed elapso termio assignato ꝛ appellatore negligẽte reassumit iudex iurisditionẽ. s. e. sepe. vel satis possz dici q decre. ista locũ hz cũ appellãs psequiẽ: si enim nõ psequereẽ: tunc nõ obstãte delatione reassumet iudex iurisditionez p iura pdicta ꝛ per hãc lrãm que dicit. s. appellatore nihilominus ꝛc. ꝛ ad hoc facit qõ no. Ber. de ma. zh. s iter. eccle. c. ij. in. iiij. glo. lz pbaẽ id optime p decre. s. e. oblate. i pn: vbi pferre ꝛ terminũ ad psequẽdũ assignare ponũẽ vt diuersa. Item vẽ q alr debeat mittere appellãs qñ delatũ est. ꝛ alr quum sol9 ter min9 est pfitus qõ dic ut no. s. de renũ. veniẽs in glo. sed non vẽ. Itez si ɔtriũ diceret iam sequereẽ q omni appellationi deferreẽ a iure: cũ ab ipso iure ipsi psequẽti statutus sit termin9. ij. q. vi. ei qui. s. e. cũ sit ꝛ. c. ex rõe. sicut ergo ius terminum simpliciter statuendo non detulit: ꝛ sic d iudice eadem rõne est dicendum: vide archidi. ij. q. vi. appellatione.

l ¶ Statuta. est aũt rõ q̃re illud in appellationib9 a diffinitiua iterpositis q: iuste potuit iudicare iudex. s. fm allegata ꝛ probata: ꝛ iuste posset ipsius ɔtriũ iudex appellationis pnũciare pp nouas pbatiões. C. de tẽp. ap. per hãc. de testi. fraternitatis. s. de fi. istru. cum Jo. ꝛ ideo deferendo appellationi a diffinitiua interiecte nõ potuit increpare iudex: sed secus in appellatione ante diffinitiuam interposita: q: ibi fit q̃rela tñ de iniquitate iudicãtis: ad hoc. s. e. interposita. §. vlti. An aũt si iudex ap. pnunciet bene iudicatum ꝛ male appellatum: ipse idem vel primus iudex habeat exequi sẽtentiam. no. s. de offi. dele. pastoralis. §. preterea. in glo. vlt. Jo. an.

Non solum. Hec ẽ solẽnis decre. ꝛ hz materiã vtilez ꝛ quotidianã. Sũt due partes. Prima loquiẽ de appellatiõe iteriecta. Scda d interiecta p9 ibi: illa. Et q̃libet ps a suo generali dicto vnum casum excipit. In pma ibi: exceptis. In scda ibi: nisi. Premitte qõ sit remediuz attentati ꝛ i quo differ at ab interdicto vñ vi: cuius dñiam hẽs p ino. in. c. ex pte. s. d rescrip. De maio. ꝛ obe. dilecti p glo. in cle. ij. ut lite pẽ. do. Ortum habuit ista decre. ex his q̃ no. inno. ꝛ hosti. s. e. bone. de offi. dele. pastoralis. §. preterea. de excep. dilecti: de elec. dudum. ij. ꝛ plene per Gar. de elec. cupientes. §. pe. in fi.

t ¶ Diffinitiua. distinguit igiẽ hec decre. iter appel. a diffinitiua ꝛ ab iterlocutoria interpositam: vt etiam predicti doctores dicebant: ꝛ ratio. j. patebit.

u ¶ Casib9. vt q: ɔtumax fuit in nõ veniendo vel insignis latro vel criminosus notorius: ad h. s. e. romana. §. si autẽ. s. eo. proposuisti. xxiij. q. iij. de illicita. ꝛ idẽ i alijs casib9 quos hẽs. ij. q. vi. §. sunt quoꝝ. C. quoꝝ ap. ñ re. l. ij. iij. iiij. v. ꝛ vi. ff. d ap. reci. vel ñ. l. pe. ꝛ vl. s. e. ɔstitut9. ij. i his casib9 cẽt iniquũ q appellatio executõez snie ipediret: cũ tali appellatõi ñ sit dferẽduz: vt i pdictis iurib9. Sed quid dices pars appellata dicit casuz talez esse: i quo appellari non potuit: ꝛ iõ talis appellationis obtentu reuocationez fieri ñ dbere p moduz attẽtati appellãs ɔdicit. põe i terminis dicit. n. fuisse de ɔtumacẽ: i ñ veniẽdo: appellãs negat qd erit i dubio: fiet ne reuocatio? Dixit i hac qõe gar. fore distiguẽdũ. vtꝝ ps appellata velit icõtinenti pbare illã ɔtumaciã. dicens hodie ɔstat ꝛc. an dilationes lõgiores expectat. In pmo casu nõ fiet reuocatio. In scdo sic: ad h. ff. ad exhi. l. iij. ibidez. d testi. spo. lrãs. s. e. li. d excep. pia. s. d testi. veniens. ij. ff. vt i pos. lega. si is a quo cuz si. alẽs semp ɔtumax negaret se ɔtumacez: ꝛ idem in similibus.

x ¶ Ante oia. ꝛ sic nõ expectabiẽ euent9 litis: vt i pr. casu. Sciaẽ. tñ q de hoc primo ɔstare necesse ẽ. s. q fuerit diffinitũ ꝛ appellatũ ꝛ post attẽtatuz. vñ vides qõ supra ponit p ɔstãti. s. q sint inouata. Sz ɔ vẽ dicere lex. ff. de ap. cuz ex ea. que

dicit q̄ ex tunc reuocabitur quod factum est post appellationem: cū appellās meliorem sniam meruerit obtinere: ergo nō ante. Jo. ibi nō negaē quin etiā ante reuocari possit quod conceditur p alias leges. ff. nil ĩnouari ap. pen. in rubro et nigro: ꝛ sic vacat ibi ar. a ꝯrio sicut ꝛ. C. de epi. ꝛ cle. l. conuenticulam.

a ¶ Decēdiū. secus si post: qꝛ tūc nō teneret appellatio ne ipsius ꝯtemptu fieret attētatoꝝ reuocatio. s. c. romana. §. si vero. Sūt āt isti dies vtiles a pncipio ꝛ ĩ ꝓgressu ꝛ cōtinui: ꝛ fit ipsoꝝ cōputatio d mometo ad momētū qd dic ut plene no. ij. q. vi. anterioꝝ. ꝛc.

b ¶ Innouari. hic repetere debent ante oīa per ap. iudicē penitus reuocari ac si ꝛc.

c ¶ Innouata fuissent. ꝛ est ideo qꝛ sicut p⁹ appellationē a diffinitiua nil attentari debet: vt. s. i. rnso: sic nec pēdēte iure qd competit ꝯdēnato ad appellandū. s. vsq3 ad. x. dies. Indultum. n. a iure bñficiū ꝛc. j. de re. iu. idultum. xxviij. di. de his. tūc. n. ꝓprie dr̄ iudicatū: qñ infra illud appellari nō pōt. s. de re iudi. q̄ ad ꝯsultationē ꝛ an hoc habeat locū in snia excōicationis: vide qd dixi. j. de sen. ex. venerabilib⁹. §. porro. ꝛ notabatur qd h dr̄. ff. nil ĩno. ap. pē. l. i. ĩ pn. in pma gl. ff. de ver. sig. si qua pena circa mediū. Jo. an.

d ¶ Diffinitiuā. s. ab īterlocutoria vel grauamine: hmōi autē dicti ē rō quia ĩ casu isto appellatio dꝫ interponi exꝑssa cā ꝓbabili nec sufficit cām eē ꝓbabilē nisi sit vera. s. e. īterposita. ĩ pn. Est igiē necesse q̄ ꝑus ꝯstet de veritate. In euētū g litis scietur an attētata veniāt reuocāda necne: ꝛ ē si. s. d frigi. fraternitatis. nec est hoc ius nouū: immo ꝓbaē expresse p antiqua iura. nōne eniꝫ semper papa ĩ appellationibus añ sniam interiectis mādat: si ē ita reuocato in irritū ꝛc. s. d rescrip. significāte. ꝛ duob⁹. c. se. s. de iudi exhibita. s. c. significātib⁹ cū multis si.

e ¶ Nisi iudex. ponit vnū casuꝫ exceptū a ꝑmo generali dicto: aliū casū posses addere qñ. s. iudex ipse detulerat appellationi. s. e. cū appellationibus. Jo. an.

f ¶ Deuolutum. alias inhiberi non posset. s. c. romana. §. si vero. ꝛ. §. se.

g ¶ Quicqd. itellige q̄ p ipm iudicē attētari ñ possit: hoc dico: qꝛ qdā possent iudices a qbus appellatū ē: sicē ē reformare possessionē appellāti cū sibi turbata fuit omittere tñ dꝫ articulū sup quo appellatū ē. s. e. ti. cū teneatur. Item si appellās nimis ꝓlixū terminū assignauit pōt moderari. s. e. cū sit romana: ꝛ. c. ꝯsuluit ĩ fi.

h ¶ Causa. propter quam appellatum.

i ¶ Reducēdū. decre. ista loquiē ĩ his q̄ sunt attentata p iudicē: ꝛ hoc apparet ex eo q̄ dicit inhibeat canonice iudici ꝛc. si aūt aliqd attētareē a tertio. l. q ñ fuit ps uel iudex ĩ cā illa attētata nō reuocanē p modū attētati a iudice ad quē fuit appellatū: sed p suū ꝓpriū iudicē cognito de cā suato iuris ordine. s. e. ti. romana §. ĩ aliū. ff. de rei ven. a quo. nō. n. ꝓiudicat alijs res īter alios acta. s. d re iu. q̄ uis. qd ē veꝝ: nisi ille terti⁹ p attētationē illā iurisditionē iudicis ipediret: de of. dle. c. i. ñ ob. s. e. hōc. vbi vr̄ attētatū a tertio suocari p modū attētati: ibi. n. fuit generaliter appellatū: ne qs sup possessionē ꝛc. ꝛ id molestās ñ potuit dici terti⁹. sꝫ poti⁹ pars appellata. Alij dicūt q̄ illud reduciē ĩ pstinū statum p īterdcm vñ vi: nō p modū attētati: ꝛ sꝫ hoc nō ob. idē ꝛ p eadē iura ītellige si terti⁹ aliqd attētat lite relatōe uł ꝯsultatōe pēdēte: h tñ oīa de tali tertio ītelligas q cū pte uel iudice nihil attētat illicitū: nec ab eis cām cepit hr̄e: als sec⁹. s. d ꝯsti. cū. M. in fi. ut li. pē. eccīa. ij. Si āt aliqd attētet a pte: aut illd d natura sua ē irreuocabile: aut reuocabile. Si irreuocabile: puta pēdēte ap. uł lite īter duos sup spōsa: alius eoꝝ cū ea p verba de psenti ꝯꝯit: ēt post inhibitionem fiet reuocatio: qꝛ ex futuro euētu patebit an valeat mr̄imoniū uel ñ. s. cū ꝑpetuū īpedimētū ꝑcessit necne sꝫ bñ fiet ad tps sepatio ꝛ alia pñia uel pena imponiē. s. de ma. ꝯc. ꝯ īter. ec. c. i. ꝛ nl. Si vo reuocabile sit: distinguo an sit licitū uel illicitū. Si illicitū. ut qꝛ ap. pē. ps spoliat ptē: reuocaē p modū attētati: de appel. bone. ff. de edil. edic. ediles §. Itē sciēdū. Et fit talis reuocatio ꝛ restō ex solo iudicis officio: ut li. pē. c. i. ꝛ p totū. Teneē tñ duo ꝓbare q̄ ĩnouatū fuerit: ꝛ q̄ li. pē. uel ap. ut li. pē. p totum. Si vo aliqd attēteē qd als eēt licitū: ut si qs facit q̄ de iure cōi sibi cōpetunt: ut puta ap. pen. collegiuꝫ eligit: uł his siña: ꝛ si extiudicialis fuit appellatio: talia attētata ñ reuocanē p modū attētati: sꝫ pēdēt ex euētu futuro. s. de elec. cuꝫ inter. ꝛ. c. cōsideram⁹. C. d rei vē. si fundū. Si āt ĩ iudicio fuerat īterposita: h fuerunt opiniones no. de in inte. resti. c. ij. d iurepa. ex lr̄is. Dic tñ sꝫ gar. q̄ si li. uł ap. pē. qs vtiē possessiōe eo mō quo añ nil ĩnouās illicitū vł dolosuꝫ ĩ ꝓiudiciū ptis nō hꝫ locuꝫ reuocatio p moduꝫ attētati: cuꝫ nil ĩnouari videaē. viij. q. iiij. nōne. īmo circa ipm fieret ĩnouatio: qd ꝓhibituꝫ ē: ut ĩ ꝑdictis iurib⁹. Si āt dicit aduersarius aliqd īmutatuꝫ illicite: pbet hoc. s. e. hōc. d iurepa. ex lr̄is. als pendent ex futuro euētu: d resti. ĩ īte. c. ij. nisi prohibitio iudicis ex cā interposita aliō īducat. s d ꝓbē. īter cetera. s. d dspō. ꝑpu. ad dissoluēduꝫ. ff. ne qd ĩ lo. pu. l. ul. vñ vnum scias q̄ si ps appellās aliqd illicitū attētat: eo ipo īdignū se faē appellatiōis beneficio ꝛ ꝓcedit iudex a quo appellatū est pinde ac si ñ fuisset appellatū. s. e. an sit. fm casum ĩno. Sed redeūdo ad textū qro: si iudex appellationis statum reuocat attētata: postea ꝓnūciet male appellatū: nūqd illa reuocata resumūt vigorē ipso iure? Rñ. nō: qꝛ illa reuocatio legitime fcā est ad tuitionē appellatōis: cū ꝓcessus in ipsius appellatōis ꝯtēptū factus fuerit ꝛ id tanquam legitime fcā: firma ꝛ stabilis ꝑseueret. C. d adul. Gra. ch⁹. Itē illa reuocatō fuit q̄si interlocutoria: ꝛ sic cum ab ea nō fuerit appellatū trāsiuit ĩ rē iudicatā. s. de elec. cū dilecti de re iud. q̄ ad consultationem. Cū igiē talis reuocatio ñ pendeat ex euētu ap. sꝫ sola dependētia appellationis ad reuocationem sufficiat: ut hic: ꝛ. s. de iureiu. venientes qcqd de appellatōe cōtigit sem ipa pēdēte fuit legitime reuocatū. ꝓnūciata igiē ap. legitima: d nouo iteꝝ ꝓcedetur: d ac si. qliter. ꝛ qñ. i.

que medio tpe inter sententiam ꝛ appellationeꝫ: q̄ postmoduꝫ infra decendiū[a] interponiē ab cadeꝫ contingit innouari[b]: ac si post appellationem eandeꝫ innouata[c] fuissent. ¶ Illa vero q̄ post appellationeꝫ interpositā ante diffinitiuā[d] sniam innouāē: donec appellationis cāꝫ verā esse ꝯstiterit reuocari non debent: nisi iudex[e] appellationis post q̄ꝫ sibi constiterit: p appellationeꝫ emissam ex causa ꝓbabili fore ad se negotiū deuolutū[f] ibibeat canonice iudici a quo appellatum extitit ne ꝓcedat: tunc. n. qcqd[g] post inbibitionē huiusmodi fuerit inouatum: est: lꝫ cā[h] eadeꝫ non sit vera p eūdē appellatōis iudiceꝫ añ oīa in statum pristinum reducendum[i]. I Dem.

¶ Qui appellat extra iudiciuꝫ: infra. x. dies quo sciuit grauamē appellare debꝫ: postea per remediuꝫ iuris cōmunis audieē: sed non per appellationis remedium. Jo. an.

Concertatōi antiq̄ finē īponere psenti ꝯstōne volētes: Statuimus. vt ab electionibus postulationib⁹ ꝓuisionib⁹ ꝛ qbuslibet extraiudicialib⁹[k] actib⁹ in quibus pōt appellatio iterponi: qsqs ex eis grauatū[l] se reputās p appellationis bñficiuꝫ grauamē illatum desiderauerit reuocari: ifra. x. dies postquā sciuerit[m]: si velit appellet Post decendium vero eideꝫ aditus nō pateat appellādi: Sed si per contradictionem debitaꝫ[n] vel alia iuris remedia petierit suocari grauamē: ei Dūmō medio tpe his non assenserit[o] lapsus decendii non obsistat[p]. I Dem.

¶ Valet appellatio ĩ scriptis porrecta: licet coram iudice non legatur. hoc dicit ꝫen.

Appellatio quam in scriptis[q]

Concertationi. Primo ponit motiuū ꝯstitutionis. Scdo ibi: Statuim⁹. cōstdem que distinguit an per appellationē uel alr̄ petaē reuocari grauamen. Et sꝫ mēbrū ibi: sed si cui d terminationem interserit ibi: dummodo. Do.

Emanauit hec decre. ad declarationē eius quod no. Jo. ij. q. vi. biduum ꝛ hosti. de ap. ut debitus. ꝛ inno. s. eo. bone. dñs Jo. an.

k ¶ Extraiudicialibus. siue fiant a iudice siue a priuato. s. e. c. i.

l ¶ Grauatuꝫ. no. q̄ decre. ista locum hꝫ in ap. interposita a grauamine iam illato: secus si ab inferendo. cum ex probabili cā timeē ꝛ interponitur appellatio. vñ aduerte q̄ infra. x. dies appellādum sit a grauamine ex iudiciuꝫ. allegabatur talis rō: si appellari possit. xi. die: eadeꝫ ratione ꝛ centesimo. qd eēt absurduꝫ. Preterea si qs velit dicere dcurionē legitime nō creatuꝫ: non audiē nisi infra legitimum tps ꝯdicat. ff. de dcuri. iperatores. §. fi. ꝛ infra id tps infra qd appellādum est ar. C. q ad ciuilia: ꝛ. l. nominationes. ij. q. vi. §. diffinitiua. ver. nōiatiōes. qd. n. tps in snijs attenditur attendi dꝫ ꝛ ĩ his in qb⁹ nō ꝓferē snia. ff. qñ ap. sit. l. i. §. in snijs. ꝛ. ij. q. vi. biduum. Dicebat āt hosti. in decre. ut debitus. ad fi. de ap. q̄ in electōnibus añ ꝛ post ēt post. x. dies poterit appellari: sed hoc modo: qꝛ si ex legitima causa interponitur appellatio ne fiat electio valet: ꝛ cā probata irritabitur electio postea subsecuta. s. de elec. cōsideraui m⁹: ꝛ. c. constitutis ij. alias non reuocabitur: ut. s. dixi. c. px. post electioneꝫ ꝛ añ cōfirmationem appellatur ēt post. x. dies ne fiat ꝯfirmatio: ꝛ sic posset ītelligi qd no. inno. in decre. bone. q̄ extra iudiciuꝫ appellaē post. x. dies: cuꝫ. n. extiudicialis appellatio non sit aliud q̄ ad cām prouocatio. s. e. cum sit. sicut lesus qñcūq3 pōt ledētem ad iudicium vocari facere: sic cum potest prouocare ad cām ex iudicium appellādo. nō. n. transit grauamen in rem iudicatam sicut snia: vt. s. e. romana. §. si vero. In iudicialibus autem actibus uel q̄si necesse est infra. x. dies appellari: ꝛ sic intelligunē leges pus inducte: loquiē. n. in electionibus in qbus decretuꝫ decurionuꝫ qd ē q̄si iudiciale: vel ꝑsidis interponiē: ad hoc. ff. qñ ap. sit. l. ij. Sed decretum canonicoꝝ eligentiū nō ē iudiciale uel q̄si: immo oīno extraiudiciale. Expeditum ergo sit per hāc decre. q̄ a grauamine ex iudicium illato necesse est infra. x. dies appellari: ꝛ sic intelligatur. s. d elec. c. i. ꝛ. c. vt circa. ꝛ. c. cupiētes. als appellatio non duolueret. s. e. romana. §. si vero. Iuris āt alia remedia propter hoc nō tolluntur: vt seqtur.

m ¶ Sciuerit. est enim tps vtile a principio: licet continuum ĩ progressu ꝛ hoc plene no. ij. q. vi. anterioꝝ. ꝛ fit de momento ad momentuꝫ computatio ut ibi. Et intelligo sciuerit non soluꝫ actum illum factum: sed per illum se grauatum. Quid. n. si sciui te electum: ꝛ post. x. dies sciui q̄ prius mihi de illo beneficio papa prouiderat: adhuc ifra. x. dies a die sciētie prouocabo: qꝛ modo scio me grauatum. ꝛ hoc sonat hec littera.

n ¶ Debitā. ut si corā supiore excipiatur: uel cessatio petatur. uel his. si.

o ¶ Assenserit. scienter: pp ea que. s. dixi: nil. n. taꝫ ꝯrium ꝯsensui sicut error. ff. de iuris. om. iu. si per errorem. ꝛ intellige assenserit etiam tacite. de of. dele. gratū. de his que fi. a ma. par. ca. ex ore. cū suis concor.

p ¶ Obsistat. optime concordat. s. e. li. de resti. in inte. c. ij.

Appellatio. Quia breue est nō diuiditur. Do. Hoc notat gul. in spe. co. ti. §. qualiter āt in prin.

q ¶ In scriptis. sic enim est appellandum ante sniam: ꝛ a sentētia ex interuallo quod dic ut no. s. co. ti. c. i.

iudici[a] a quo appellare volebas: te porrexisse ꝓponis[b]: non pōt: ex eo ꝙ coraꝫ ipso lecta[c] non fuerit rationabiliter impugnari. I Idem.

¶ Iudex a quo cōpellere non pōt appellātē a grauamine ipsius veritatē ꝓbare: lꝫ citare pōt ad ipsi⁹ reuocationē audiēdā qua in cā ꝓcedere poterit eius cōtumacia non obstante: ac si nunquam appellasset. hoc dicit. Zen.

SI a iudice a quo pp grauam[e] qd tibi ꝓponis illatū appellas: ad docēdū te fore grauatū: et ad audiendā reuocationeꝫ eiusdeꝫ grauaminis: si de ipso docueris: tibi termin⁹ p̄figat[f]: Nec corā eo cū ipse p se id uidere hēat: hoc docere: nec etiā tāquā corā iudice: cuꝫ per appellationē sit suspensa ipsi⁹ iurisditio ꝯpareꝭ teneris[f]: Nisi ad hoc solū ut reuocationē ipaꝫ audias si eā duxerit faciendā: alſ si nō cōparueris: ⁊ ipse in termio grauamē reuocauerit cū effectu[g] poterit ex tūc libere ī cā ꝓcedeꝭ ac si appellatio interposita non fuisset[h].

a ¶ Iudici. No. appellādū corā iudice: de hoc p Jo. ij. q. vi. biduū. ⁊ per her. S. e. suggestū. Indistincte teneas cū in iudicijs vl' extra a iudice appellatur coram iudice appellādū. S. e. li. cordi. S. e. ut debit⁹. ibi coram codeꝫ iudice ⁊c. ⁊ hoc si pōt ipsi⁹ hēri copia: ⁊ ī publico nō in hortis uel villa sb urbana. ij. q. vi. biduū. uel nisi iustus met⁹ appellātē excuset. S. e. ti. c. vl. Si vero sūt plures iudices. dic ut in cle. e. ti. si a iudicibus. Jo. an.

b ¶ Propōis. ⁊ probas. S. de conces. preben. cū sup qōe. vt ergo dixi. S. e. c. i. nō est necesse ꝙ scriptura appel. sit auc. dūmō possit probari: tutuꝫ ēn̄ ꝙ p notariū de hoc fiat scriptura publica: qꝛ quicquid contineꝭ ī charta difficile est probare.

c ¶ Lecta. videbaꝭ ꝯtra. ar. eius qd dꝭ. S. ti. pri. c. vl. in fi. cū suis ꝯcor. sicut enim requiriꝭ ꝙ sn̄ia legaꝭ p iudicē: nec suffic ꝙ ī scriptis edaꝭ ut ibi: sic etiā videꝭ non sufficere ꝙ appellatio ī scriptis edatur: nisi ēt legatur sꝫ nō tāta solēnitas reqriꝭ in appellando q̄ta ī diffiniēdo: alſ seqreꝭ ꝙ die feriato non posset appellari: sic nec diffinitiua ꝓferri: ⁊ ꝙ appellās haberet sedere ⁊ nō stare: ⁊ h̄ sunt falsa. cū ergo decre. ut debit⁹. ⁊ decre. cordi. hoc solū requirant ꝙ assigneꝭ uel exponaꝭ causa ꝓbabilis ul' ī scriptis: assignare aūt fit v̄bis nutu testamēto uel codicillis. ff. d v̄. si. assignare. ff. de assi. liber. l. i. §. assignare ergo ⁊ ī scriptis assignādo ⁊ porrigēdo iudici satisfactū ē iuri: ⁊ facit ad hoc. S. d of. or. si canonici: sicut. n. ibi sufficit cām cessatiōis scribere ⁊ scripturā assignare ei ꝯ quē cessaꝭ: sic ⁊ h̄ ī appellatiōe: sic ⁊ oli dabat marit⁹ vxori sue libellū repudij qd sufficiebat: lꝫ nō legeret. de quo dꝭ ī proemio decr. probaꝭ hoc ēt. ij. q. vi. si quis libellos appellatōis īgesserit. ⁊ l. biduū ver. si qs ipsius. ibi ut ei libellos daret. Et qd hic l de appellatiōib⁹ dicitur de exceptionibus intelligo ut sufficiat illas dari in scriptis licet nō legantur ad hoc. S. de proba. quoniam contra. Jo. an.

SI a iudice. Glo. nō summat sed sm zen. pōt summari ut in rubro. Uel posset alr̄ sūmari ut cōprehendat totuꝫ. Iudex a quo cōpellere nō pōt appellātē a grauamine veritatē ipsi⁹ ꝓbare sꝫ citare pōt ad ipsi⁹ reuocationē audiēdā: q̄ fcā ꝓcedere poterit ei⁹ ꝯtumacia nō obstāte ac si nunq̄ appellasset. h. d. Primo ponit thema. Scdo ibi: nec corā eo. duo dubia soluit vtriusqꝫ reddēs rōem. Tertio ibi: nisi. Scōm determiat ⁊ dclarat. Do. emanauit ad declaratione eoꝝ que no. Ber. ⁊ moderni. S. e. cuꝫ cessante. Et dic iudice ordinario uel delegato: ⁊ idē si esset arbiter iuris a quo potest appellari. S. e. li. de offi. dele. arbitris.

d ¶ Grauamen. secus enī a sn̄ia diffinitiua quā iudex reuocare nō potest. functus est enī officio suo semel iudicando siue bn̄ siue male. ff. de re iu. iudex. S. de of. dele. in lr̄is. ⁊. c. venerabilis. intellige igiꝭ grauamen siue p interlocutoriā siue preter interlocutoriam inferatur.

e ¶ Per se. dꝫ enī esse de scō suo certus. S. de rescrip. ab excōicato. C. de relin. ven. qsqs. veritas enī cause appellationis ꝓbanda est coram iudice ap. vt. S. e. romana. ⁊. c. cum appellationibus. ergo non coram iudice a quo appellatur: saluo eo quod dicitur. S. e. ti. interposita.

f ¶ Teneris. ꝙ si cōpareat ⁊ corā iudice ipso a quo appellauit de grauamine doceat: nunquid ab ap. vꝭ recessisse: vꝭ p̄mo ꝙ sic p decre. S. de of. dele. gratum. S. de testi. cū venisset. in qbus dꝭ: ꝙ si appellās post appellationē ꝓbatōes īducit corā illo a quo appellauerat appellatōi renūciat. Itē h̄ lr̄a dicit ꝙ p appella. suspensa sit iurisditio iudicis: si ergo aliqd facit corā ipso vt corā iudice: allegat ꝯria ⁊ sic nō audiꝭ ad hoc. S. e. sollicitudinē. cū suis cōcor. ꝯ. S. e. īterposita. vbi dꝭ ꝙ appellās pōt ꝓbare si vult veritatē cause corā iudice a quo appellat. Sꝫ rn̄deri pt decre. illā locū hr̄e añ appellationē. satis credo ꝙ p actum istū semp intēdat ad iudicis iurisdictionē declinādā ꝙ p hoc appellatōi n̄ renūciat. ⁊ h̄ sonat lr̄a q̄ dicit h̄ n̄ teneris nō dixit nec potes. ⁊ sic ēt soluiꝭ qd dꝭ d allegante ꝯria: cū ista n̄ sint ꝯria q̄ ad vnū finē tēdūt: ⁊ facit qd dixi. j. de re. iu. nullus plurib⁹ ad decre. gratū: ⁊ cū venissent. rn̄deꝭ ꝙ ille ꝓbatiōes fiebāt sup p̄ncipali negocio: ⁊ ideo bn̄ renūciabat appellationi: quia ꝯrius sibi: sꝫ h̄ sec⁹ faciat ꝓ hac parte ꝙ iste ꝓuocat⁹ ē: ad hoc. ff. d ꝯdi. fur. ⁊ id. ī pn̄. S. de excep. cū iter poꝛē. ⁊ accedāt q̄ no. iij. q. iij. offeraꝭ. S. de re iu. īter mōasteriuꝫ. ⁊ vtilius videꝭ negocia tali expediri compendio: ꝙ per exactam subtilitatem longo prorogari dispendio. S. ti. proxi. abbate sane. in fi. preterea legitime tenetur cōparere ob id quod sequitur ⁊ tamen comparendo non renunciat appellationi.

g ¶ Effectu. effectualiter. n. intelligēda sūt verba: vt. S. de cle. non residē. relatū cū suis cōcor. Hinc. n. ē ꝙ nō sufficit dicere se paratū reuocare nisi ⁊ reuocꝫ: ad hoc. S. de eo q mit. ī pos. cā rei ser. c. i. ad h. S. ti. pr. ad apl'ice v̄. exatqꝫ parata. Item si grauamē fuit v̄bale reuocatio sufficiat v̄balis. si reale n̄ suffic v̄balis nisi re etiā reuoceꝭ. Jo. an.

h ¶ Non fuisset. qꝛ cessante grauamine cessare debꝫ appellatio vt. S. e. cum cessante. Jo. an.

I Idem.

¶ A collatiōe capituli ad epm appellatur si vt canonicus interfuit: secus si vt prelatus. h. d. Do.

A Collatione bn̄ficij: quā ꝯmuniter p epm ⁊ capl'm in tuum p̄iudiciū[i] factā eē ꝓponis: Non ad ipm epm si in ea vt prelatus[k] interfuit: sed ad supioreꝫ[l] te oportuit appellare: Alias si ut canonic⁹[m] iterfuisset in ea potuisti[n] appellare licite ad eundem. I Idem.

¶ Per appellationē interposita a diffinitiua reuocari pōt iterlocutoria p̄ncipali negocio preiudicās: alias non. Jo. an.

LIcet ab interlocutoria p quā pacti[o] vel prescriptionis aut alia p̄ncipali negocio p̄iudicās[p] ul' iudiciū nullū rēddens[q] exceptio est repulsa nō[r] fuerit appellatū[s]: si tn̄ a diffinitiua q̄ post modū ēt vltra[t] decēdiū ꝓmulgaꝭ appellari[v] ꝯtingat: pōt in appellationis cā ipsum grauamē p iterlocutoriā eādē illa tū licite p appellatōis iudicē emendari[x]. ¶ Ubi vero interlocutoria

A Collatione. Duo facit quia circa vnum thema distinguit. Primū ibi: nō ad ipsuꝫ. Scdum membrū ibi. Alias si. Do. hoc no. hosti. de exces. prela. c. i.

i ¶ Preiudiciū. alſ appellare non lꝫ. ij. q. vi. non solent. S. de elec. cū inter. R. ff. de ap. l. i.

k ¶ Prelatus. qd p̄sumiꝭ nisi aliud appareat. Et si queratur quō cōstabit an sit ibi ut p̄latus an sit ibi vt canonicus: Recitari solet. S. de ꝯces. p̄bē. postulastis. si ē in p̄mo loco ⁊ ei primo scribiꝭ tūc appet cū eē vt epꝫ ul' caput: sed qn̄ sedet ⁊ subscribit post archidiaconū uel aliū q ibi dē p̄sit caplo: tūc pꝫ ipm ibi esse ut canonicū: ad hoc. xvij. di. c. vl. de ma. ⁊ obe. statuimus.

l ¶ Superiorē. papā vel proximum. S. e. ti. dilecti. vlti.

m ¶ Canonic⁹. S. de ꝯces. p̄bē. postulastis. j. de p̄bē. cum in ecclesia. ne se. vacan. c. i. cum si.

n ¶ Potuisti. si. xvij. di. multis vbi de archiepō appellaꝭ ad synodū: cui tn̄ p̄est archieps ad idē. ff. qn̄ ap. sit. l. i. §. solēt. vbi de ordinario ⁊ p̄side appellaꝭ ad p̄sidē. Et ꝙ dicit potuisti: intelligo ⁊ debuisti nisi appellaret ad papā: cū gradatim sit appellādū. S. e. dilecti. Puto tn̄ ꝙ si appellās hoc petit: ipse epūs habeat cām delegare: cū satis sit suspect⁹: ne velit venire ꝯ sen̄ suā: lꝫ id fecerit ut ali⁹: ad instar eius qd dicimus de iudice a quo fuit appellatum: qui efficiꝭ iurisditionis eius ad quem fuerat appellatū: de hoc. iij. q. vij. §. tria. ver. Item si cōtra. patrem. S. de elec. querelam. in prima glo. ⁊. C. de ap. eos. in prin.

LIcet. Sunt duo dicta sm ibi: vbi vero. Do. Et determinaꝭ h̄ altercatio ī no. ⁊ hosti. no. p eos. S. d re iudi. ꝙ ad ꝯsultationē. ⁊. S. qd me. cā. c. vlti. ⁊ ī inno. opi. approbaꝭ.

o ¶ Pacti. de ꝑpetuo nō petēdo: vel similis.

p ¶ Preiudicans. quod in peremptorijs regulariter est videre.

q ¶ Reddens. sicut exceptio falsi. ff. de iudi. licet. S. d excep. cū venerabilis. S. d procu. in nostra. uel exceptio contra rescriptum: quod ab excōicato fuerit impetratum. S. e. li. de rescrip. c. i. cum si.

r ¶ Non fuerit. secus si a repulsione fuisset appellatum secūdo: ⁊ succubuisset appellans: quod dicit ī de. e. cum a repulsione.

s ¶ Appellatum. ⁊ sic videatur transisse ī rem iudicatam. S. d elec. cum dilecti ī fi. de testi. significauerunt. cum si.

t ¶ Ultra. dcēdiū: hoc dicit ut maior sit dubitatio. Dicebāt. n. qdā ꝙ si n̄ fluxerat decēdiū cū appellauit a die īterlocutorie: tunc reuocari poterat īterlocutoria. ⁊ repeti exceptio p ipsaꝫ reprobata q̄si ītelligaꝭ sup diffinitiua ⁊ interlocutoria appellatū. Et ipugnabaꝭ h̄ opinio tali mō: certū est ꝙ alr̄ appellatur ab īterlocutoria ꝙ a diffinitiua: ⁊ ēt a diffinitiua cōtinēte plures articulos in vno pōt appellari: ī alio non: de testa. raynaldus. cū si. ⁊ ob hoc dicebāt scdi: ꝙ ex quo appellatū erat a diffinitiua: indistīcte oēs exceptiōes admissas ⁊ nō admissas siue fuerit īterlocutū siue nō: siue. x. dies fluxerint siue non repetere licebit. ⁊ vꝭ hoc satis expressum. ff. de ap. l. i. §. i. ⁊ vl. ⁊. l. ij. ⁊. iij. ff. qn̄ ap. sit. l. i. ex quo. n. admittiꝭ ad decēdiū sup p̄ncipali qd ē maius: igiꝭ ꝯ īterlocutoriā qd minus est. veritas eniꝫ semp est iuuanda. Preterea iudex ap. succedit ī locū p̄ncipalis. l. cū apud. ff. iudi. sol. sꝫ īterlocutoria non transit ī rem iudicatā quo ad iudicē p̄ncipalis cause: ergo nec quo ad iudicē appellatōis: qn dare possit licētiā exceptionē repetendi. Inno. vero tenebat opi. h̄ approbatā. Hosti. dicebat ꝙ cū sm leges regulariꝭ añ sn̄iam non appelletur oīa grauamīa illata ī causa habent releuari per appellationem īterpositam a diffinitiua: sed sm canones a q̄libet īterlocutoria: ⁊ quolibet grauamīe potest appellari ⁊ id quātūcūqꝫ a diffinitiua appelleꝭ: firma manet īterlocutoria a qua ītra. x. dies nō fuit appellatum.

u ¶ Appellari. j. x. dies a die sn̄ie: vel ex quo sciuit. S. eo. concertatōi.

x ¶ Emendari. sicut. n. cōclusio scā ī p̄ncipali nō parat p̄iudiciuꝫ quomin⁹ noua iura possint in appel. cā ꝓduci. S. de testi. fraternitatis: ⁊ de fi. īstru. īter dilectos. C. de tempo. ap. per hāc. ita nec īterlocutoria preiudiciū parat quominus vetera iura repeti possint vt h̄: alias eniꝫ quid prodesset super diffinitiua appellasse.

a ℭ Non parat. sicut est videre in dilatorijs vel in condẽnationibus expensaruꝫ super eo ꝙ in exceptione succubuit: vel propter aliã cãm similem.
b ℭ Vel repete. super eo quod no.
c ℭ Appellatum. ab ipsa. Quid si lata tali interlocutoria iudex statim vult ꝓcedere in causa: petit pars ꝯ quã lata est iterlocutoria nõ procedi infra. x. dies: vt deliberet an ab ipsa iterlocutoria appellare velit necne: queritur an sit audienda. Et vĩ ꝙ sic. qꝛ beneficium iuris. ꝛc. xxviij. dis. de his. j. de reg. iur. indultuꝫ. cũ suis cõcor. ad hoc optime facit. ij. q. vi. anteriorum. vbi dr̃ ꝙ. x. dies danł ad appellandũ vt liceat infra ipsum spaciũ plenissime deliberare an appellandum ei sit vel quiescendum: sꝫ iste litigando ꝛ procedendo sup principali sic plenissime deliberare non põt. So. dico ꝙ non est audienda: ꝛ hoc no. Guil. ĩ spe. ti. de ap. §. restat videre. in fi. ꝛ est eius rõ: qꝛ quo ad iudicẽ non transit in rem iudicatam sñia ꝛ ideo cum possit eam reuocare non omittat ꝓcessum ꝛ in hoc dicit in ꝓuata sua examinatione oẽs rectores boñ. concordasse: ꝛ vide euidentẽ rõnem: si ꝯtrium diceres nunquã eẽt litium finis: in qualibet enĩ interlocutoria: termini assignatiõe: vel iudicis actu diceret pars qerelatis per. x. dies vt deliberem an velim appellare. quod esset absurdum.
d ℭ Incerieccã. intelligo etiam si. j. x. dies a die ipsius interlocutorie a diffinitiua fuerit appellatum propter rõnes q̃s dixi supra in glo. hoc dicit in principio. Jo. an.
e ℭ Reuocari. iudex ergo ĩ quẽ ex appellationis virtute principale negociũ transit: õ his que principale nõ impediunt intromittere se non debet.

super eo profertur: qõ non parat[a] preiudicium negocio principali: vel[b] iudicium nullum reddit: nisi fuerit appellatum[c] ab ipsa per appellationem a diffinitiua postea interiectam[d] grauamen illatum nequaquam poterit reuocari[e].

ℭ Incipit liber tertius.

Rubrica De vita ꝛ ho. clericorũ.

Bonifacius octauus.

ℭ Clericus ioculator anno vł tertio monitus non desistẽs ipso iure perdit priuilegiũ clericale. Jo. an.

Clerici q clericalis ordinis[f] dignitati non modicum detrahẽtes se ioculatores[g] seu goliardos[h] faciũt: aut bufones[i]: si p annũ[k] artẽ illã ignominiosaꝫ[l] exercuerint ipo iure: si aũt tpe breuiori[m] et tertio mõiti[n] nõ resipuerit: careãt[o] omni[p] priuilegio clericali.

Rubrica De clericis coniugatis.

Bonifacius octauus.

ℭ Si clericus ꝯiugatus ferat habitum ꝛ tonsuram clericali priuilegio gaudet: alias non Jo. an.

Clerici qui cũ vnicis[q] ꝛ virginibus[r] ꝯtraxerunt[s] si tõsurã ꝛ vestes[t] deferant clericales: priuilegiũ retineant canonis[v] ab Inno. pa. ij. predecessore nr̃o editi in fauorẽ totius ordinis clericalis[x]. ℭ Et cũ iuxta parisiensem cõciliũ[y] nullus clericus distringi aut cõdẽnari debeat a iudice seculari: ꝑnti dclaramus[z] edicto hmõi clericos cõiugatos[ꝛ] ꝓ cõmissis ab eis excessibus vel delictis trahi nõ posse criminalr̃ aut ciuiliter ad iudiciũ seculare: nec ab ipsis secularibus iudicib[9] eos debere personaliter vł etiaꝫ pecuniariter: ne ꝑ vnã viã cõcedał eisdeꝫ iudicibus: qõ ꝑ aliã denegał[ꝯ] vllatenus cõdẽnari ℭ In ceteris[ꝝ] autẽ vel nisi vt premittił tonsurã vel vestes deferãt clericales: ẽt ĩ ꝑmissis[a] eos gaudere nolumus ꝑuilegio clericali[b].

Rubrica De clericis non residentibus in ecclesia vel prebenda.

Bonifacius octauus.

ℭ Distributiones quotidiane solum presentibus qui intersint diuinis dari debent. consuetudine non obstante. Et qui aliter illas receperunt non faciunt illas suas: ꝛ ideꝫ de distributionibus que dãtur pro anniuersarijs defunctorum. Joãnes andree.

Consuetudinem que quibusdam partib[9] inoleuit:

Clerici. Duo membra distinguit. Secundũ mẽbrũ ibi: si autem. Do. Et emanauit ad declarationẽ ꝛ approbationẽ eorum que de quadam equitate dicebat Hosti. s. õ sen. ex. ppendimus. in summa. e. ti. §. quis possit. ver. quid. ꝛ dicebat bonum esse si papa hoc determinaret ꝛ tpa limitaret.
f ℭ Dignitati. no. ꝙ clericatus est dignitas. ad idẽ. iiij. dis. deniqꝫ. vbi de hoc ꝛ de cle. non resi. c. iij. Si ergo detrahũt dignitati merito priuilegium perdere debent quod non persone sed dignitati cõfertur: vt. s. de fo. cõpe. si diligenti. ꝛ de sen. excõ. contingit.
g ℭ Joculatores. quasi ioci latores in publicum. s. co. ti. cum decorem. faciunt enim spectaculum proprij corporis: ad hoc. ff. de his q no. infa. l. ij. §. fi. ĩ occulto tñ vel ĩfirmitatis vel alteri[9] honeste rei cã: aliqd ioci facere nõ reprobał: ꝛ fa. qõ no. io. de cithariśtis ꝛ his q varijs vtunł instrũis. lxxxvi. di. donare. i. i. glo.
h ℭ Goliardos. vulgare gallicorum. Jo. an.
i ℭ Bufones. vulgare tuscorum. Jo. an.
k ℭ Annum. ad hoc. j. de here. cũ cõtumacia. s. de regula. statuimus. in auẽ. de sanc. epis. §. interdicimus. col. ix. ꝛ hoc est ius nouum: cum alias nisi monitõne trina premissa fuerint incorrigibiles inuenti: non perdãt priuilegium clericale: vt. s. de sen. excõ. in audientia. ꝛ. c. contingit. ij.
l ℭ Ignominiosam. ff. de his qui no. infa. l. ij. §. ignominiose. ꝛ. §. fi. cum ergo talibus ignominiosis artibus clerici intendere nõ debeant: ꝛ minus ioculatoribus ꝛ histrionibus. s. co. clerici. i. rñso. multo minus ea exercere debent: ad hoc xliiij. di. nõ liceat. vbi dicił ꝙ nõ licet clerico tabernã ingredi: multo minus tenere: vt litas ĝ vite tales nõ patitur ꝑuilegio gaudere. C. de adul. que adulteriũ in fi. s. de aposta. c. i. xlvi. di. clericum scurilem. ne cle. vel mo. c. ij.
m ℭ Breuiori. no. infra annum dici breue tempus: post annũ longũ vel ver[9]. ad hoc. xxxv. q. viij. c. i. vbi de hoc: ꝛ. s. de vbo. si. quid per nouale.
n ℭ Moniti. hoc de veteri iure. Sed per quem monebunł. Dic ꝙ per suuꝫ ꝑlatum vel iudicem: vt. s. de sen. excõ. in audiẽtia. ibi: si a prelatis suis ꝛc. ꝛ. c. cõtingit. ij. ibi: si a te tertio.
o ℭ Careant. repete ipso iure.
p ℭ Omni. hoc dicit qꝛ multiplex est clericorum priuilegiuꝫ: quod dic vt dixi. s. de biga. altercationis. vbi est idem verbum.

Clerici. Prima pars reseruat clericis cõiugatis duo priuilegia cuꝫ certa moderatione. scdm ibi. Et cum. Tertia ibi: ĩ ceteris reliqua tollit. Et etiam predicta duo si moderatio non seruetur. Do. Et fuit tracta de fine cuiusdam extrauagantis que incipiebat ad quorũdam. Et emanauit ad declarationem eorum que no. xxiij. di. clerici. in. i. glo. ꝛ co. ti. Joannes. Jo. an.
q ℭ Vnicis. qꝛ si bigami essent omni ꝑuilegio clericali exuti essent nec possunt etiam portare tonsuram. s. e. li. de biga. altercationis.
r ℭ Virginibus. secus si cũ corruptis vel viduis ꝯtrissent: ꝛ eas cognouissent: vt. xxxiiij. di. valentino: ꝛ rationem quare virginitas in mulierib[9] requirał quo ad hoc potius q̃ in viro quere de bigamis. debitum. ĩ gl. penul.
s ℭ Contraxerunt. not. pro opinione hu. ꝛ Hostiẽ. ꝙ mulier debeat eẽ dĩspõsata in virginitate: vnde si primo dflorauit quis mulierem ꝛ postea cum illa contrahit: nõ videtur ꝙ promoueri possit ad h. xxx. q. v. qualis vbi õ hoc. ꝛ. xxxij. di. nemo. Preterea carnis cõmixtio conformitateꝫ designat humane diuineqꝫ nature: q̃ per icarnationis mysterium fuit in vterovirginali ꝯtracta: oportet ĝ ꝙ cõsumatio que illud dsignat fuerit facta in vtero virginali: ꝙ si ante illã corrupit eẽ nõ potest: ꝛ benefacit ad hoc. xxxiij. distin. maritum. Sed ꝯtrium credo sm tan. ꝛ Gof. qui hoc no. ĩ summa huius tit. de Biga. §. Item quid si qs. lꝫ Ber. cõtrarium no. de cle. cõiuga. sane. ꝛ bar. brix. in q̃stione dominicali que incipit: qs cognouit virginẽ. ꝛ ber. s. de biga. debitum. in glo. vlti. tũ qꝛ non diuisit carneꝫ suã in plures: vt ibi: tum quia sequens matrimonium fingatur precessisse: vt. s. qui fi. sint legitimi. tanta. Jo. an.
t ℭ Vestes. xxi. q. iiij. omnis iactantia. ꝛ ꝑ totã q̃õnem: ꝛ. s. de vi. ꝛ ho. cleri. clerici.
v ℭ Canonis. xvij. q. iiij. si quis suadente.
x ℭ Clericalis. huic ĝ fauori clericus renunciare non potest: s. de sen. excom. contingit. j. de fo. compe. si diligenti. Sed nunquid talis clericus si habebat rescriptum ad vacaturam antequã ꝯtrxret: mortua tali vxore si postea vacat illa prebenda: potest illam petere. Terminauit Bar. brixien. in principio questionum suarum questione que incipit: quidam impetrauit. ꝙ non: quia contrahendo matrimonium renunciauit per ipsum factum: et animum deposuit: ꝛ hoc est verũ. Nam tunc etiam perdidisset ius in re multo fortius ergo ad rem: sm ea que no. s. e. c. i. ad hoc. j. de concess. prebẽ. c. vltimo. Item contrahendo voluit perpetuo adherẽ vxori. xxxij. q. ij. solet. s. de condi. appo. c. viij. ꝛ eligendo alterum de contrarijs alteri renunciauit. s. eodem li. de postu. c. vno. de elec. vt quis duas. ad hoc. j. eo. c. vbi dicit in ceteris. ꝛc.
y ℭ Conciliũ. s. de fo. cõpe. c. ij. qõ habeł pro palea. xi. q. i. c. ij. Jo. an.
z ℭ Declaramus. ex hoc ꝛ superioribus no. approbatam opinioneꝫ. Jo. no. xxiij. di. clerici. ꝛ reprobataꝫ opinionẽ Bar. brixi. ibi ñot. q dicebat ꝙ clericus cõiugatus in nullo poterat priuilegio gaudere q̃ticunqꝫ habitu ꝛ tonsura incederet. quomõ ergo rñdebitur ad decre. s. eo. Jo. triplex est solutio prima est ꝙ ex sola delatione tonsure sine habitu nõ retinet priuilegium: vel ibi cum vidua vel corrupta contraxerat vel aliam vxorem habuerat: vel qꝛ hoc est diuinare. dic tertio ꝛ verius ꝙ de alio priuilegio loquitur: ꝛ sic concordat: vt. j. eo. §. in ceteris autem.
ꝛ ℭ Coniugatos. deferentes tonsuram vel habitum: vt. j. dicitur.
ꝯ ℭ Denegał. j. õ re. iu. cũ qd vna: cũ suis ꝯcor. ibi vide de hoc. Jo. an.
ꝝ ℭ Ceteris. vt in priuilegio quod habent ne vexentur exactionibus vel collectis. C. de epi. ꝛ cle. l. ij. s. de vi. ꝛ hone. cle. c. vlti. Jo. an.
a ℭ Premissis. priuilegio scilicet canonis Inno. ꝛ priuilegio concilij parisiensis. Jo. an.
b ℭ Clericali. ꝛ sic intelligatur decre. s. e. Jo. an.

Consuetudinem. Primo recitat cõsuetudinẽ quaꝫ reprobat. Secundo statuit ibi: statuimus. Tertio penam apponit a qua duos casus excipit ibi: qui vero. Do. Et probał huius decre. dictum. in fi. per decre. s. de preben. licet Jo. an.